

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Makbule Aras Eivazi

Sonun Bacakları

ÖYKÜ

YKY

YAPI KREDİ YAYINLARI

SONUN BACAKLARI

Makbule Aras Eivazi Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu, aynı fakültede Eski Türk Edebiyatı alanında yüksek lisans yaptı. *Varlık*, *kitap-lık*, *Notos*, *Virgöl*, *Cumhuriyet Kitap*, *Öteki-siz*, *Ç.N.*, *Sıcak Nal*, *Duvar*, *Lacivert*, *Sabit Fikir* dergilerinde ve çok yazarlı kitaplarda deneme, eleştiri, inceleme, çeviri ve öyküleri yayımlandı. Dünya Kitap tarafından düzenlenen Yılın En İyileri ödülllerinde, Furuğ Ferruhzad'ın *Rüzgâr Bizi Götürecek* adlı yapıtına Farsça aslından yaptığı çeviri ile 2019'da Yılın Çeviri Ödülü'nü aldı.

Yayımlanan çeviri kitapları: *Yeryüzü Ayetleri*, Furuğ (Can Yayınları, 2008) *Kör Baykuş*, Sâdık Hidâyet, (Kırmızı Yayınları, 2015), *Kış Uyhusu*, Goli Terakki (YKY, 2016), *Top*, Gulam Hüseyin Sâedi (Farhad Eivazi ile YKY, 2017), *Bayel Ağıtçıları*, Gulam Hüseyin Sâedi (Farhad Eivazi ile YKY, 2017), *Rüzgâr Bizi Götürecek*, Furuğ Ferruhzad (YKY, 2019), *Dendil*, Gulam Hüseyin Sâedi (Farhad Eivazi ile YKY, 2019) *Ah Ayetleri*, Naser Saffarian (Derya Önder ile, YKY, 2019) *Abşuran*, Ali Eşref Dervişyan (Manos Kitap, 2019), *Pusuda Bir Kurt*, Abbas Kiyarüstemi (Simurg Art Yayınları, 2020)

Hazırladığı yayınlar: *99 Beyit – divan şiirinden beyitler ve çözümlemeleri* (Asuman Susam ve Melike Koçak ile, Can Yayınları, 2008)

MAKBULE ARAS EİVAZİ

Sonun Bacakları

Öykü

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5759
Edebiyat - 1651

Sonun Bacakları / Makbule Aras Eivazi

Kitap editörü: Fisun Yalçınkaya
Düzeltili: Filiz Özkan

Kapak tasarımı: Nahide Dikel
Sayfa tasarımı: Mehmet Ulusel
Grafik uygulama: Arzu Yaraş

Baskı: İmak Ofset Basım Yayın Tic. ve San. Ltd. Şti
Akçaburgaz Mahallesi 137. Sokak No: 12 Esenyurt 34522 İstanbul
Telefon: (0 212) 656 49 97
Sertifika No: 45523

1. baskı: İstanbul, Mart 2021
ISBN 978-975-08-4930-5

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2020
Sertifika No: 44719

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 Faks: (0 212) 293 07 23

<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
facebook.com/yapikrediyayinlari
[twittercom/YKYHaber](https://twitter.com/YKYHaber)
instagram.com/yapikrediyayinlari

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

*Hikâyelerden yarattığı dünyayla beni,
kelimelerin gücüne inandıran babaanneme...*

İçindekiler

Balkon • 9
Çifte Vav • 12
Tek Plan • 18
İçimde Bir • 24
Abdullah Bey'in Yastığı • 26
Eflatun • 34
Bebek Arabası • 37
Sonun Bacakları • 45
Prozak'la Ayakta Duruyorum • 49
Kalbimin Çarmıhı • 57
Gölgesiz • 66
Ve Yıldızlar Parlıyordu • 70
Kahire'de Bir Öğle Vakti • 80
Melek Geçti • 82
Salıncak • 86
Uzaktan Bakmak • 97
Bihaberliğin İrtifası • 101
Hariçten Gazel • 108

Balkon

Hep altına işerdi. Geceleri. Hışır hışır naylon altında, döndükçe. Aynı odada yataydık biz ikizler ve o. On dördündeydik biz, o üç yaş küçük bizden, tekne kazıntısı. Babam yetmişinde o doğduğunda, dokuz çocuğun gölgesiz köşesinde, kulakları bu dünyaya kapalı. Annem ellisinde, eli seccadeli.

Ekmek almaya hep o giderdi, “Sarını koş lan ekmek al, sekiz tane!” Yüzünün yarısı alın, bombeli, köşeli. Yedi kat iner yedi kat çıkardı, yüzü gözleri hep düğümlü. Kemikleri uzun, boyu uzun, gölgesi hiç.

Balkonda uzun apartmanların boşluğuna bakar, o boşlukla kendi ağırlığını tartardı sanki. İçi boş kurşunkalem gibiydi. Yazısı yoktu bedeninin. Hem öyle yoktu ki kendi varlığının aslında yokluk olduğuna inanmaya başlamıştı hem öyle ki ağzından çıkan sesteki ürkerek. O ses, varlığının cızırtılı sesi, başka bir kurşunkalemin içi.

Kimsenin parçası değil, kimsenin canından can değil, hep sahipsiz, ana rahmine düştüğü günden lanetli. Hiçbir bakışın gölgesinde dinlenecek yer bulamaz, kanatları yorulsa duramaz. Boşlukta hep, nereye uçtuğunu bilemeden.

Polis radyosunda kayıp ilanları başlayınca, bir o zaman kulak kesilir; yüzü gözü hep söz sıyrıkları, ses batıkları.

Bize bağışladığını ona kıymazdı seccadeli el. Pestili, dut kurusunu, cevizli sucuğu sakladığı yerden çıkarır pay ederdi bize, gizlice. O geliverirse... “Yer misin sen de?” derdi, kelimeleri geri geri. Yan yan bakardı, alnının bombesi kabarır, gözleri ipince mavi bir çizgi, gömülür kalırdı yüzüne. “Demedim mi ben sevmez o bunları diye, o leblebi sever, bir onu.” Patatesin en küçüğü ona düşerdi. Seccadeli el bir onun tabağının kenarında donmuş yağ, hevesiz pay, gönül dar. Yumurtanın çığ kalanı ona. “Çığ değil oğlum, bakma sen onlara, vallahi billahi pişmiş, şu üstü az biraz pişmemiş, onu da aldım.” Yumurtanın çığ beyazı kenarından akardı, yüzümüzü buruştururduk, gülerdik. O yerdi, yüzünün yarısı alın, kalanı aç ağız.

Tespihli, geniş esnemeli bir kadın okuyup okuyup üfledi bir ögle, o gözlerini kısıtı başını eğdi. Ama gece yine altına işedi. Naysuzken. Seccadeli el, söylene söylene topladı çarşafı, kolunun altında büzdü, bir günahı gizler gibi değil, içinde can bulmak isteyen nefesi rahminin karanlığından söküp atar gibi. Bezi sıkıp sıkıp döseği sildi; demirin üstüne attı, güneşe. Sarı, balkonda uzun boşluklara bakarken.

“Baş belası ne olacak!” derdi ablam. Seccadeli ele kızardı, balkonda gözleri. “Sidik kokusundan odaya girilmiyor. Sultan’ın kızı geldiği dün, dikiş makinesini istemeye. Ben alırım deyip dalmaz mı odaya! Yer yarılaydı da içine gireydim! Konu komşu balkonda döseği görmekten usandı. Ne demeye doğurdun bunu a kadın, ne demeye!”

Sesi perde perde ağulanırdı. Seccadeli el okuyup üfler, tespih çekti, omzunu çekti, “Ben neyleyim yavrum, benim günahım ne?”

Bazı sabahlar ablamla seccadeli el, mutfakta fısıltıda. Sabah, herkes uykuda, ben değil. Fısıltılar kesik kesik, kulaklarım dikili. “Gene ya... bıktım usandım... seksen yaşına geldi, akli hâlâ şeyinde... şiişşş yavaş... Çektiğimi bir ben bilirim... sabahın köründe... üstüme geldi... tövbe yarabbi... hem de donuyla... Kapiyı kapatmadın mıydı? Allah aşkına kadın gözünün iki yanından döküp durma, kitle kapiyı yat... Ne bitmez çilem varmış Ya Rabbi!” Buzlu mutfak camında ablamın kolu, mor kazaklı, seccadeli elin gidip gelen beyaz tülbendi, burun çekmeleri. Babam tohum ister, bir ayağı çukurda.

Her şeyini kaybederdi Sarı. Kalemini, silgisini, defterini, en çok da yakasını. Beyaz sert yaka sabah boynunu keserek gider, öğlen yakadan geriye siyah önlükte bir beyaz düğmeyle dönerdi. Ablam akşam “Bu kaç oldu lan!” derdi, yumruğunu Sarı’nın şakağına bastırır, üstüne üstüne yürür, duvara dayardı başını. “Kaç oldu bu!” derdi gözlerinin fokurtusu patlar, püskürürdü. “Senin için mi çalışıyorum lan ben elin itlerinin içinde, fabrikalarda!”

Susardı Sarı, hep. Ablam elini çekip az uzaklaşınca, sıyrılıp balkona giderdi, arkasında cümlelerin yılanı alev alev kaynaşmakta: “Niye anlamıyorsun sen! Niye ha niye! Sen niye böylesin ha, niye? Niye kaybediyorsun sen o yakayı lan?!” O, yüzü güvercinlere dönük, hep balkonda.

Okuldan çağıldılar ablamı, komşuyla haber göndermiş öğretmen. “Konuşmuyor bu hiç” demiş, “Okuduğunu anlıyor mu onu da çözemedik kaç yıldır, yazı desen yok. Bu sene de kalacak bu, alın götürün bir doktora artık, böyle olmayacak.”

Ablam canı burnunda geldi. “Cehennemin dibine konuşmasın! Herkesin derdi bana mı ha, bana mı? Nerde bu evin büyük olacakları, eşşek başları nerde ha? İki kilo elmayla portakalı koltuklarının altına sıkıştırıp ayda bir ana baba görmeye geliyorlar, vicdanlarını temizliyorlar akıllarınca! İnsan utanır ulan, utanır! Sen de anca bana yüklen kadın, beni ez, ağzını açıp oğullarına tek laf etme! Öldüreceğim kendimi, şu balkondan atacağım geberip gideceğim, Allah belamı versin ki öldüreceğim kendimi! Kurtuluş yok mu bana, herkese hak bana haram mı?”

Bağıra bağıra ağladı, odasında kalın yüklüğe uzanıp. Hönkür hönkür yankılandı sesi. Sarı balkonda, uzun apartmanların gölgesini kolluyor. Seccadeli el, kat kat susuyor, tespih çekiyor, dudaklarında nefesler kuruyor.

Ablam okuldan aldı Sarı'yı sonunda, kolundan tutup bir berber dükkânına çırak verdi. “Sabah gidip akşam geleceksin, öğreneceksin bu işi anladın mı lan, anladın mı?” Sarı'nın sessizliğine makas şıkırtıları, saç artıkları, tıraş köpükleri, usta azarları yapıştı. Aynalardan korkar oldu sonra, sabahları yüzünü yıkarken başı aynadan hep uzakta. Yüzü havluya gömülü, nefesi içinde kilitli. İlk haftalığını ablam çekti aldı elinden “Ha şöyle... adam ol biraz, para nasıl kazanılıyormuş öğren!”

Balkondan düşe düşe büyüdü Sarı, yatağa işeye işeye. Herkesten uzak. Hikâyelerin, akşam oturmalarının, kapı ağzı sohbetlerinin, şerbetli gülüşlerin, mahrem fısıltıların içinde kendine yer bulamayarak.

Askere gitti yaşı gelince. “Dayaktan öldürürler bunu orada!” dedi hala, “Yazık...” Omzunu silkti ablam. Kalktı yerleri sildi ova ova. Seccadeli el gözünü bir noktaya dikip dudaklarını uzattı, başı ileri geri, bir geçmişi ağır ağır siler gibi.

Askerden bir kere bile aramadı, tek satır haberi gelmedi. Kimse, hiç kimse de aramadı onu, nerededir, ne halededir demedi. Askerden dönmedi Sarı, peşine düşen olmadı. Kabul edildi, onun için temenni edilen kader, öpüldü Kuran'la birlikte duvara asıldı, balkona karşı.

Çifte Vav

Biz, o otelde bir gece kaldık. Duvarları deniz kumundan, yerleri yosunlu Marmara'dan.

Dört yanından rüzgâr giren bir şimdi'de bir gece demirledik. Ruhumuzun, ilk günahı anar gibi titreyişlerini saymazsak, cennette gibiydik. Cennette gibiydim daha mı doğru? Gibi de hepten gereksiz, cennetteydim.

Gövdelerimizden akan bir nehirdi zaman, dudaklarımızın alevi her şeyi tutuşturabilirdi. İnsan koca bir gerçeği, bir gecelik olsun, unutabilirdi. Buna birbirimizi bir gecelik olsun inandırabilirdik, inandırdık da.

Sonra çok zamanlar devrildi gökkube altında. İkimizin içinden geçerek aktı alevli bir ırmak. Biz yalnız iki kişi miydik? Biz hiç iki kişi değildik. Çok kişiydik, çok sestik, çok ışık, çok karanlık, çok keder, çok tanıdık, çok uzak, çok... Ne olursak olalım hep çoktuk.

Masada bir lüfer vardı, "lüfer baba" senin deyiminle. Seslerin ortasında bakışlar, senin gözlerinde aralık kapılar vardı; her yere açılan, bazıları da hiç açılmayacak olan. Vardı. Evet anlamıştım. O kapılardan içeri girme, sakın ha yelteneyim bile deme buna, diyen bakışlar vardı gözlerinde. Vardı evet.

Biz, zamanın içinde miydik, dışında mı? Yoksa zamanın derisi su toplamıştı da biz, yalnız o kabarcıkta miydik, yani varlığı da yokluğu da inkâr edilemeyecek olan.

Birbirimizin içini görmüş müydük, bundan emin olamıyorum bazen. Biz birbirimize doğru yürümüş sonra da sarılmış mıydık? Yoksa sen orada öylece durmuştun da ben miydim sana koşan? Bu bir zan mı, bir suçlama mı? Çoğu zaman bilemiyorum bunu da. Sen durmuştun, bütün zamanlar içinde, bütün zamanlarınla. Ben şimdiyle sana gelmiştim, geçmişimi silmiş, geleceğimi görmezden gelmiştim.

İşte belki de bütün mesele buydu. Meselemiz var mıydı, hayır yoktu. Evet tabii ki vardı. Sana göre "Boş ver, şu anın tadını çıkar-

ralım gerisi boş"tu. Hayır değildi. Çünkü ben geleceği görmezden gelmenin bedelini o zamanlar yalnız ödüyordum, yalnız ödemeye gönüllüydüm ama sonra bu bedeli sana da ödetecektim. Bunu o zaman bilmiyordum.

İnsan neyi kaybedeceğini, nasıl kaybedeceğini bilir mi? Belki de bunun bir önemi yok. Asıl mesele şu ki insan, hiç yalnız kaybetmiyordu ve bunu çok geç anlıyordu. İki kişilik bir yükü tek başına sırtlanmanın mümkün olmadığını da. İnsan ne çok şeyi sonradan anlıyordu. Ve belki de bu, çok daha iyiydi. Her şeyi anlaya anlaya yaşamak mümkün değildir belki de. Anlamak, bazı duyguları yok ediyordu.

Masada bir lüfer vardı ve ben daha önce hiç lüfer tatmamıştım. Ben daha önce neyi tatmıştım ki? Masada bir lüfer vardı ve ben ağzıma kadar duyguyla doluydum. Saçlarıma, tenime, pul pul, alev alev yapışmıştı duygu. Öyle ki yüz metre öteden bile herkes anlıyordu, görüyordu. Lüfer babayı nereme yiyecektim? Yedim mi? Sanki bir büyük bardakta, sanki büyük tombul bardakta, kenarlarından sular süzülen bir bira da vardı masada. Vardı. İçtim mi?

Ne bir tat ne bir koku kalmış hafızamda o masadan. Niye? Belki her yer martı çığlığıyla dolu olduğundan, belki ayaklarımızın altındaki denizden, belki ben gırtlığıma kadar duygu dolu olduğumdan. Peki ya sen? Sen sakın, gururlu ve biraz da huzursuzdun. Niye?

Ben kelimelerden bir taş ev yapmıştım sana. Odunları toplayıp ateşi yakmış, mavi çaydanlıkta çay bile demlemiştim. Sonra da tutup bir uzun davet mektubu yazmış, arzu evimin baş köşesine buyur etmiştim. Ama ne davetti! Yıllar almıştı icabetin.

Sen arada sırada davet edildiğin o evin penceresinden başını uzatıp içeri bakmış, yoluna devam etmiştin. Yoluna? Ben o bakışla, yalnızca o bakışla, kaç ay, kaç yıl, kaç sayımsız zaman yetinmiştim.

Sonra işte kelimelerden uzun bir yol örmüştüm bozkırdan Boğaz'ın serinliğine uzanan ve kendime doğru çekmeye başlamıştım o yolu. Sen o zamanlar görüyor muydun beni? Bundan her geçen gün daha çok kuşku duyuyorum. Sen beni değil, kelimelerden yaptığım seni görüyordun bana baktığında. Haksızlık etmemeli, bir de ellerimi görüyordun. "Mevzun" ellerimi ve kelimeleri. Kelimeler... O tehlikeli işaretler, tehlikeli... İnsan bunu da zamanla öğreniyor.

İşte öyle, masada bir lüfer vardı. Bundan çok eminim. Garip değil mi? Sağında solunda iki yeşil soğanla bir lüfer görüntüsü çakılı hafızamda. Mesela şimdi o günden geriye bir lüferle iki soğanın görüntüsünün her şeyin üstünde belirivermesi niye? Sanki kamera odaklanmış lüfere, geri kalan her şey flu. Kendimi bile hatırlamıyorum. Üstümde ne vardı, saçlarım uzun muydu kısa mı, elim, yüzüm, gözlerim nasıldı? Tek bildiğim ağzıma kadar duygu dolu olduğum. Bedenim bir davet mektubunun zarfıydı. Gerisi? Gerisinin ne önemi vardı?

Çifte Vav vardı bir yerlerde. Bir sokak mıydı? Yürümüş müydük? Yoksa martı çılgınlık otele oradan mı geçip gitmiştik? Sabaha kadar uyumamıştık. Burada sen yoktun hayır, uyumayan, uyuyamayan bendim. Ağzıma kadar duygu doluydum çünkü, nefes bile alamıyordum. Vapur düdükleleriyle çınlayan şehir her yerime sızmıştı. O geniş balkonda durup karanlık denize bakmıştım, yıldızlarla delinmiş göğe. Sen neredeydin? Uykuda. Yakındaki uzağımda.

Bense hep iki kişiliktim. Belki de dedikleri doğrudu, bir şey nasıl başlarsa hep öyle devam ediyordu. Doğru muydu? Kısım doğruydı, bir yere kadar doğruydı. İşte o belirsiz 'bir yer'e gelindiğinde her şey makas değiştiriyordu. Uzaktaki yakın, yakındaki uzağa dönüyordu mesela. Hem de aynı yolda yürüdüğünü sanan iki kişiden biri bile bu değişimin tam olarak nasıl gerçekleştiğini anlamadan.

O martı çılgınlık otelde başlayan yolculuğumuzda hep iki kişilik olan ben, gölgesini yitirir gibi tek kişi kaldım sonra. Bu nasıl oldu, birdenbire mi? Hayır hayır hiçbir son, birdenbire gelmiyor. Önce, güneş tepedeyken gölgemizin kaybolması gibi sık sık görünmez olmaya başladın. Bunu, öğle güneşine yordum, telaş etmedim. Zamanla, güneşin diğer açılarında da görünmez olmaya başladığını fark ettim. Bunu fark etmek değil, bunu fark ettiğime üzülmemek şaşırttı beni. Üzülmedim mi? Hayır, bu doğru değil, üzüldüm. Hem de iki kişilik üzüldüm. İnsan, bir hayat eksilmeye, bir hayatı eksiltmeye nasıl üzülmez? En çok da kendime üzüldüm galiba. Ağzına kadar duygu dolu varlığımdan geriye bir boşluk kalmıştı. Garip bir hal bu, insanın içinde keder kıvamlanıp yoğunlaşmaya başlıyor ama eriyip giden duygular kadar ağırlık yaratmıyor bu, onlar kadar kalıcı olmuyor. Sonunda yalın halime geri dönmüştüm.

İnsan yalın halini özlüyormuş meğer, fark etmeden. Yalnız doğup yalnız ölmek yetmiyor demek. Bunca huzursuzluğun da huzurun da kaynağı belki de aynı şey: Yalın olma arzusu. Bedenimizin de ruhumuzun da okunaksız yazısını okuyamadığımız için aklımıza gelen yorumu yapıyoruz, hepsi bu. Yanılsama kısacası. Ne diyordu Eco: Aşırı yorum. Durmaksızın aşırı yorum yapıp sonra da ona inanıyoruz, bu da yetmiyor o yorumu tekrarlıyoruz ki daha çok inanalım.

Derken zamanlar geçip gidiyor ve geriye dönüp baktığımızda inandığımız şeyin, gerçeğin bizim aynamızdaki yansıması olduğunu anlıyoruz. Aynamızın kırık kırık olduğunu, gerçeğin parçalı olduğunu, o parçaları birleştirip bir hakikat yaratanın kendimiz olduğunu... Hayatın özü işte bu geç idraktan oluşuyor. Bütün bunları o sırada, yani fark etmeden yaşadığımız o sırada, anlasak daha mı iyi? Asla!

Hayatın akışında bir matematik var. Bir yanılsama, bir gerçek, bir yanılsama, bir gerçek... Uyku ve uyanıklık gibi. Birbirlerini takip etmeli yanılsamayla gerçek. Hep uyanık kalmak ya da hep rüya görmek ölümcül. İkisi de tek başına durağan. Durağanlık ölümcül ve biz ritme muhtacız. O ritmin kısa ve kesin formülü de bu art arda geliş, bu takip, bu zıtlık.

Ne çok konuşuyorum ben. Halbuki uzun uzun susardım eskiden. Kendi sesimin dışarıda nasıl çınladığını bile bilmiyordum, ondan utanıyordum, sesimden. Üstelik daha tanımadan. Tanısam utanacakmışım gibi susuyordum. Sen hep konuşuyordun. Ne güzel konuşuyordun, ne güzeldi sesin... Sen konuştukça ben bakışlarımı bedenimin mürekkebine batırıp batırıp yeni davet mektupları yazıyordum.

Sen okuyor muydun yazdıklarımı? Çoğunu okumuyordun. Çoğunu aceleden yanlış okuyordun. Bazısını da hiç anlamıyordun. Ben anladıklarına bakıyor, öbürlerini handiyse yok sayıyordum. Her şeyin bu handiyse'de düğümlendiğini yavaş yavaş anladım. Onun, ikimizin arasında akıp duran o alevden ırmağın bütün ışığını çekip içine doldurduğunu da. Sular çekildiğinde dalgaların altında kalıp görünmez olanlar görünür olmaya, sular iyice çekilince de yalnız onlar görünmeye başlıyordu. Ve sonra da işte o görünenler, hayatın aslı olup çıkıyordu.

Demek gerçek buymuş, ben hep yanlış anlamışım diyor insan ve neyin yanlış anlama olduğuna akıl karar veriyor. Akıl çok mu acımasız, çok mu adil? Duygunun suları çok mu aldatıcı çok mu gerçek dışı? Bırakalım bunları. Bırakalım da nereye bırakacağız? Kâğıt atık kutusuna mı, cama mı, tıbbi atığa mı, hangisine? Bir yeri var mı bunların hafızamızın çöplüğünde? Ne kötü tamlama. Yaşanan şey geçmişte kalınca bozulur mu, çöpleşir mi, hayır hayır insan ne yaşarsa yaşasın hürmet etmeli yaşadığına.

Dediğim gibi işte masada lüfer vardı. Bir de bira. İçmiş miydim? İçmemişimdir. İçmezdim. Korkardım. O zamanlar çok korkardım. Hem içecek yerim mi vardı? Artık biliyorsunuz, söyledim, ağzıma kadar doluydum duyguyla. Ve İstanbul'un nemli havasıyla o duygular daha da şişip kabarmıştı, nefes alamıyordum. Nefesin geçeceği kadar bile yer yoktu bedenimde. Buna inanın! Her şeyden gerçek olan buydu.

İnsan sanıyor ki o duygu denen şey, yerlerde biten çim gibi hep orada duracak, kalbine değip dolanacak, göz alabildiğine yemyeşil öylece kalacak. Oysaki çimenler de kuruyor. Ama insan öngöremiyor bunu. O duygular hep öyle içimizde yaşamaya, bizi nefessiz bırakmaya devam edecek sanıyoruz, ne gaflet! İnsan en çok kendisinin o halini kaybettiğine yanıyor, o nefes bile alamayacak kadar duyguyla dolu halini.

Ben seni kendimdeki nefesle, kelimelerime ruh üfleyerek yaptım da sen, beni görmedin. Sen kelimelerine nefes bile üflemedin beni yaratmak için. Bu bir suçlama mı? Hayır, tespit. Ama her tespit biraz suçlama içeriyor olabilir.

Yeterince duygu dolmadın, diye suçlanır mı insan? Suçlanır. Hayır suçlanamaz. Elimizde değil bu, evet değil. Bunu da sonra öğrendim, o zamanlar bilmiyordum. Top top duygu kumaşlarımızı açıp elimizde arşın ölçemeyiz. Hayatın denklemi denk gelmemek üzerine kurulu. Hiçbir zaman hiçbir şey denk gelmiyor. Acı bundan doğuyor. Bu acı, hayatın özü. Acı çeke çeke hayatın özüne ulaşıyoruz, kendi özümüze... Sonra bir de bakıyoruz ki o öz de katman katmanmış.

Çifte Vav'da yürümüş müydük diye sorsam sana, umursamazca dudağını bükersin belki de. Gözlerinde sorgulayan bir bakış. Ne önemi var bunun? Var, olmaz olur mu? Hayatta her şeyin bir önemi var. Çifte vavın da tek vavın da.

Biz seninle Çifte Vav Sokağı'nda yürümüş olsaydık ben bu soruyu sormazdım sana. İşte sen, bunu düşünemiyorsun. Düşünemiyorsun da işte ondan öyle yabancı yabancı bakıyor, uzağıma düşüyorsun.

Biz seninle o gün de ondan sonraki günlerde de Çifte Vav Sokağı'nda yürümedik hiç. Bunun ağrısı bir bana düştü.

Bu da yetmez gibi bir eskiden dost, tuttu bir vav getirdi bana doğum günü hediyesi diye. Kırmızı bir vav. Şimdi öylece duruyor antika dolabın üstünde. Gece gündüz seyirde. Onun da üstüne sesler yıkılıyor, sisler çöküyor. O da dertlenip dertlenip içine gömülüyor. O da çoğu zaman bilmiyor; geçmişte mi, şimdide mi, gelecekte mi yaşadığını.

Tek Plan

Tahta iskelenin denize inen merdivenlerine oturmuş, öylece denize bakıyordu. Mor Bikinili Kadın iskeleden yürüyüp merdivenin başına geldiğinde, uzaktan gördüğü kadına şöyle bir baktı. Kadın geçmek isteyenlere yer bırakacak şekilde iskelenin köşesine büzüşerek oturmuştu. Onun geldiğini fark edince başını kaldırıp gülümsedi. Her an sönmüverecekmişçesine cansız bir gülümsemeydi bu. Mor Bikinili Kadın gökyüzündeki kızgın güneşi işaretle:

“Aman dikkat edin fena yakıyor” dedi.

Derisi hiç güneş görmemiş beyazlıktaki kadın soğuk algınlığından kısılmışa benzeyen bir sesle:

“Öyle mi halbuki yumuşak görünüyor” dedi.

Mor Bikinili Kadın yumuşak sözcüğünü bu cümle içinde biraz garip buldu. Oturan kadının üzerinde, sırtı oval oyuklu siyah bir sporcu mayosu vardı. Mayonun keskin hatları, kadınla diğerleri arasına sert bir sınır çizgisi çekiyordu sanki. Omuzlarındaki düz siyah saçlarının uçları yeni kesilmiş gibi fırça fırçaydı. Mor Bikinili Kadın’a iyice yakından bakınca bir gözkapasının diğerinden belirgin biçimde düşük olduğunu gördü. Yüzünün yarısı gençken yarısı ihtiyar gibi duruyordu.

“Bakmayın öyle görüldüğüne fena kavurur” dedi ve elinde sallaya sallaya getirdiği siyah, delikli deniz ayakkabılarını ayağına geçirirken ekledi:

“Her yer denizkestanesi kaynıyor buralarda, bunlar olmadan denize girmek lazım.”

Bu cümlelerin karşısındakinde yarattığı etkiyi sevdi. Buraların altını üstünü biliyormuş, her şeye hâkimmiş, kendinden çok eminmiş gibi görünmüştü, üstelik bunun için hiç çaba sarf etmeden. Tam suya atlayacağı sırada oturan kadının bileğindeki dövme dikkatini çekti:

Harfler arasındaki mesafe olması gerekenin iki katıydı ve yazı fontu da sanki üstten bastırılmış gibiydi. Suları coşkuyla etrafa saçarak, iştahla yüzüyordu Mor Bikinili Kadın. Önce ilerdeki kayalıklara doğru kulaç atarak, denizi köpürterek tek nefeste gitti, sonra iskeleye doğru sırtüstü yüzdü. Sonra da suya dalıp çıkmaya başladı, her dalıp çıktığında uzun saçları denize yayılıp açılıyor, toplanıyor, tekrar açılıyordu. İskeleye biraz yaklaştığında oturmaya devam eden Mukadder'in kendisine seslendiğini duydu, kadının sesi öylesine zımparalanmıştı ki ne söylediğini anlamak için iyice yanaşması gerekti:

“Siz denizdeyken ben de yanınızda yüzebilir miyim?”

Mor Bikinili Kadın bu isteği anlayamadı önce, öylece baktı, Mukadder bu şaşkınlığı hemen bertaraf etmek istercesine:

“Boyumu aşan yerde yüzemiyorum da” dedi. Gülümsüyordu ama tedirgindi.

“Tabii gelin hadi!” dedi Mor Bikinili Kadın, iyilikseverlikle ve teşvik edici bir sesle.

“Ama bunları da takacağım koluma” deyip turuncu kolluklarını şişirmeye başladı.

Mor Bikinili Kadın bunu hayli garip ve biraz da komik buldu ama onu rahatlatmak için:

“Bakın ta şuraya kadar hep boy zaten” deyip eliyle yan otelin iskelesi ile kendi iskeleleri arasındaki alanı gösterdi. Sonra da:

“Bence o kolluklara hiç gerek yok, korkmayın!” dedi.

Mukadder tedirgin gözlerle bir denize, bir tekini şişirdiği turuncu kolluklarına bakıyordu. Mor Bikinili Kadın tekrar:

“Hadi atlayın, bakın ben buradayım!” dedi.

Yerinden kalktı, boyu görüldüğünden uzundu, kollukları iskeleye bıraktı. Merdivenlerden inmeye başladı, son basamağa geldiğinde deniz dalgalanınca durdu, denize baktı.

Mor Bikinili Kadın bekliyordu:

“Her on dakikada bir böyle dalgalanır, merak etmeyin, sonra da iki dakikaya kalmaz duruluverir, gelin hadi!”

Denizin derisi diken diken olmuştu. Son basamağı da indikten sonra yüzüstü sulara bıraktı kendini, biraz yüzdü, kulaç atmadan, yavaşça, ama dalgalar epey kuvvetliydi, yüzüne gözüne çarpıyor, yüzmesini engelliyordu.

“Bir iki dakikaya düzelir, korkmayın!” dedi Mor Bikinili Kadın ve Mukadder’in yanına geldi.

“İlk gelişiniz galiba buraya?”

“Evet, çocukları babalarına bıraktım, bir haftalığına. Boşandıktan sonra ilk kez yalnız tatile çıktım!”

Sesi dalgalara karışıyor, duyulmaz oluyordu.

“A ne güzel!”

“Yani, evet. Tabii nereden baktığınıza bağlı.”

“Tatile çıkmak güzel demek istedim!”

“Ha, evet, anladım.”

“Nasıl sevdiniz mi burayı?”

“Sevdim, sevdim evet, çok sakın ama klima çarptı sanırım, sesim kısıldı!”

“Ben de deminden beri soracağım ama belki doğuştan öyledir diye şey yaptım.”

“Haaa, yok canım doğuştan olur mu hiç!”

“Ne bileyim olur a dedim! Ne kadar buradasınız?”

“Yani, bilmiyorum, kocam... Yani eski kocam çocuklarla ilk defa bu kadar uzun zaman geçirecek de, o kadını da yanlarına getirmesinden... Tedirginim biraz.”

“Hangi kadını?”

“Beni en yakın arkadaşım... Neyse boş verin işte.”

“Hadi biraz yüzelim mi, bakın duruldu yine deniz!”

Mor Bikinili Kadın, Mukadder’in yüzebildiğini, korktuğu kadar vahim bir durumu olmadığını görünce biraz açılmak ve sonra dönmek istedi, onu bırakıp kayalıklara yüzdü, dönüp arkasına bakınca onun geri dönüp iskeleye doğru yüzmekte olduğunu gördü, hızlı kulaçlarla yetişti:

“Ne o çıkıyor musunuz?”

Yanında durmadığı için alınmış mıydı?

“Evet, yeter.”

“Hadi ama biraz daha yüzün” dedi ısrarcı bir sesle. Biraz gönülsüz baktı, gözkapağı daha da düşmüş gibiydi.

“Hadi hadi gelin, bu denizi hiçbir yerde bulamazsınız!”

Çıkmak üzere iskelenin merdivenlerine yanaşmışken döndü. Mor Bikinili Kadın’a doğru yüzdü.

“Gelin, gelin, daha boy buralar.”

Mor Bikinili Kadın aslında boy olup olmadığını bilmiyordu, denizin dibinde o kadar çok denizkestanesi vardı ki ayağındaki delikli ayakkabılarla bile dokunmaya cesaret edemiyor, tahminen boy olduğunu düşünüyordu, öyle olmasa taşlar bu kadar berrak görülemezlerdi.

“Deniz o kadar temiz ki balıklar görünüyor, bakın bakın gümüş gibi oluyorlar yan dönünce, gördünüz mü?”

“Hayır, göremedim.”

“Şu tarafa bakın, iskeleye doğru, beş altı balık birlikte yüzüyor orada bakın bakın!”

“Hayır hayır, şuraya bakın” deyip iskelenin ayağını gösterdi.

“Yine göremedim. Ama bir dakika, şununla denizin içinden görebilirim belki” dedi ve kafasında güneş gözlüğü gibi durmakta olan deniz gözlüğünü takmaya girişti fakat gözlüğün bir tarafındaki lastik kayış fırlayıp çıktı.

“Verin ben bakayım.”

Eline alıp biraz uğraştı.

“Böyle olmayacak, çıkınca bakarız, ben en iyisi iskeleye bırakıp geleyim şunu.”

Bir elinde deniz gözlüğüyle iskeleye çıktı. Tam o esnada garsonun kahve tepsisiyle iskelenin ilerisindeki masalara doğru geldiğini gördü. O tarafa doğru koşar adımlarla yürüdü. Yirmi dakika sonra getir demişti, demek yirmi dakika olmuştu denize gireli.

“Bu sefer unutmamışsın” dedi Mor Bikinili Kadın, nefes nefeseydi. Sular damlayan saçlarını geriye attı, boynundan bağlı bikinisinin bağcıklarını çekti, ince kaşlarını düzeltti.

“Dün biraz kalabalığa gelmişti, yoksa unutmazdım.” Bedenini saran beyaz keten bir gömlek vardı üzerinde. Yeni sıkılmış bir parfüm kokusu yayılıyordu etrafa. Yoksa unutmazdım, derken gözlerini mahcup yere indirmişti.

Mor Bikinili Kadın kahvesinden bir yudum aldı.

“Demek elektrogitar çalıyorsun?”

“Nereden biliyorsunuz?” Çenesine yakın yerde ufak bir gamze belirmiş, gözleri alevlenmişti.

“Neydi şu arkadaşın...” Mor Bikinili Kadın eliyle kaşlarını düzeltti, uzun tırnaklarına pastel pembesi ojeler sürülmüştü, sol

elinin serçeparmağında ufak silindir şeklinde, açık yeşil taşlı ince bir yüzük vardı.

“İrfan!?”

“Hah o! İsimler konusunda durumum çok vahim. Ama neyse buna da şükür, bir arkadaşım vardı bir keresinde karısını tanıştı-rırken adını yanlış söyledi, düşünabiliyor musun böyle bir şeyi?”

Garson gülümsedi.

“İlginçmiş!”

“Gözümün önünde olmasa ben de inanmazdım. Her neyse, dün bizim ekip provadayken servisi o yaptı, bana da ekipten yine illallah gelince ayaküstü onunla lafladık biraz.”

Mor Bikinili Kadın saçlarını yana atıp suyunu sıktı. Kahveyi getiren genç garson su damlalarının bronzlaşmış teninden aşağıya süzülüşüne baktı. Biraz tereddütte, sağ ayağıyla yeri eşeleyerek konuştu:

“Bir tane şarkı yaptım geçen, ama sonra bir durgunluk geldi, kendimi sanata kurumuş hissediyorum.”

Mor Bikinili Kadın kahvesinden bir yudum daha aldı, dudakla-rını birbirine bastırıp yaladı. Biraz daha yaklaştı garsona:

“Sanat da öyle abartılacak bir şey değil bana göre, oyalanıyoruz işte hepsi bu!”

“Benim için aşk nefes almak, müzik de nefes vermektir.”

“Ooo bayağı fiyakalı bir laf oldu bu!” Elini garsona uzattı, be-denini hafifçe esnetti, saçlarından hâlâ gerdanına doğru sular sü-zülüyordu.

“Tebrikler, gerçekten!”

“Sizce bir bebek dünyaya ilk geldiğinde, önce nefes verir mi, alır mı?”

“Sigara var mı yanında?”

“Yok, ama isterseniz alıp geleyim hemen!”

“Yok, boş ver, çok tiryaki sayılmam. Sanırım nefes vermesi için alması gerekir ya da tam tersi mi?”

“En sevdiğim şarkılardan oluşan bir albüm yapacağım kendime bir gün, adını da ‘nefes almak’ koyacağım; ama yalnızca istediğim kişilere vereceğim albümü, herkes için değil.”

“En iyisi de o biliyor musun, baksana biz sözde profesyonelle-rin haline, bir haftadır şurada müzik kampındayız güya, kaç kere

müzik yaptık, anca onun bunun dedikodusu, müzik dışında her şeyle ilgilendik!”

Elindeki fincanı tabağa bıraktı.

“Bugün kimseler yok, hepsi Kağan hocalarına kahvaltıya gitti, ben de bir bahane uydurup kaçtım. Kafa dinleyeyim dedim hiç olmazsa biraz. İyi yapmamış mıyım?”

“İyi yapmışsınız.”

Genç garson gülümsedi, denize doğru, daha ilerisini görmek istemişçesine baktı.

“E kimseler yokken bir girip çıksana sen de, olmaz mı?”

“Patrona ters o işler.”

Mor Bikinili Kadın gülümsedi, başını hafifçe yana eğerek:

“Eh ne yapalım o zaman, kahve için çok teşekkürler, tam isteğim gibiydi!” dedi.

Genç garson fincanı aldı, gülümsedi ve yürüyüp gitti, hasırların arasından sızan güneş ışınları, gençlik dolu bedenine vuruyor, bir aydınlık bir karanlık şeritlerden geçerek uzaklaşıyordu.

Mor Bikinili Kadın, garsonunun uzaklaşmasına baktı, derin bir nefes alıp verdi ve birden hızla geri döndü.

Etrafta kimse yoktu, elini siper edip denizi şöyle bir taradı, kimse görünmüyordu.

Tahta iskelede hızla koşmaya başladı, denize atladı, sağa sola bakındı, dalıp dalıp çıkarak denizde dolandı durdu, nefesi kesilmişti. Yoktu! Çıkıp yardım getirmeliydi hemen. İskeleye doğru zorlukla yüzdü, tam merdivenden çıkmak üzereyken iskelenin ayaklarının arasında bir turunculuk dikkatini çekti, derken beyaz bir kol, dalgalarla gidip gelen bir beden, sulara yayılmış dağılan saçlar...

İçimde Bir

Gözlerini aç. Duvarlara bak. Kapıdaki buzlu cama. Çok bakma. Kalk yatağını topla. Elbiseni giy. Onu değil. Onu değil. Bol olanı. En bol olanı giy. Onu giy. Banyoya git. Elini yüzünü yıka. Başörtünü düzelt. Aynaya bakma. İçimde bir. Annenin ayak sesleri. Kalktı. Banyoya geliyor. Çık. Annenin gözlerine bakma. Çık.

Tavukları yemle. Terliklerini giy. Geceyi çıkar. İçimde bir. Kavurmayı tavaya koy. İki yumurta al dolaptan. Acele et. Kapıdaki buzlu cam. Kalkacak herkes uykudan. Üşüşecekler sofraya. Çayı demle, altına su al. Çok açma suyu. İçimde bir. Suyu. Kapıdaki buzlu camda. Suyu kapat. Ekmeği böl. Çatalları koy. Peyniri doğra. Kavurmayı karıştır. Yüzünü düzelt. Kalktılar. Kavurma yanıyor karıştır. Yüzünü düzelt. İçimde bir. Çayları doldur. Yüzünü düzelt. Kavurmaya yumurtaları kır. Kapıdaki buzlu camda. Öğürme. Yüzünü düzelt. Bir parça ekmek at ağzına. Koş. Koş hadi arka tarafa. Görünme kimseye. Kus. Kus. Kus. Başörtünü düzelt. Mutfığa dön.

Çağır gelsinler. Çayları doldur. Çekil köşede dur. Yüzünü düzelt. Soru sordurtma kendine. Kaldırma gözlerini yerden. Kollarını önünde kavuşturma sakın. Yanında. Öyle dursunlar. Annenin gözlerine bakma. Bakma. Bakma. Bakma. Onunkine de. Onun. O. Kapıdaki buzlu camda. O. Onunkine hiç bakma. Hiç. Hiç. Hiç. Çay. Tazele. Kaldırma gözlerini. Ekmek bitti. Koş doğra. İçimde bir. Sakın. Şimdi değil. Koş. Koş banyoya. Öğür. Öğür. Öğür.

Geceyi öğür. Öğür geceyi. Bakma öğür dük l e r i n e. Bakma. Ayak sesleri yaklaştı. Kapıdaki buzlu camda bir karaltı. Sesini çıkarma. Kapın açıldı. Ölü gibi ol. Duyma. Bakma. Nefes alma. Az kenara çekil. Bacağını sıkan eli itme. İçimde bir. Boynuna batan bıyıklı ağzın kokusunu duyma. Üstünde gidip gelen terli beden senin... Gözlerini sakın ha açma. O filmi düşün. Denizin dibini. Kızıl mercanları. Renk renk bak. Bacaklarını aç. Gözlerini sık. Yosunları. Denizin dibindeki gün ışığını. Üstünde gidip gelen terli beden senin... denizin dibindeki kumları... üstün-

de gidip gelen terli beden senin... gözlerini sık. Kızıl mercanları. Sesini çıkarma. Şimdi değil sonra. Şimdi değil sonra. İçimde bir. Üstünde gidip gelen terli beden senin... hiçbir şeyin değil. Değil. Hiçbir şeyin değil. Değil. Değil. Değil. Ter kokusu yok. Tut kendini. Sakın. Sakın. Şimdi değil sonra. Öğürme. Sakın. Denizin dibindeki sarı mavi çizgili balıkları. Hiçbir şey olmadı. Odana kimse gelmedi. Kapıyı. Kapıyı yavaşça kimse açmadı. O kapıdan yavaşça kimse dışarı çıkmadı. Kimse. Kimse duymadı. Sen de duymadın. Kimse duymadı. Hiçbir şey olmadı. Olmadı. Olmadı.

Banyoya git. Sil. Sil. Sil. Odana dön. Yatağına uzan. Kimse gelmedi odana. Denizin dibinde mor mercanlar. İçimde bir. Dua oku. Elhamı. Nası. Felâkı. Gözyaşlarını sil. Dua et. Gözlerini yum. O kayalıkları düşünme. Hayır düşünme. Uğultulu uçuşumu düşünme. İçimde bir. Nası oku. Felâkı oku. Oku. Yedi kere. Kayalıkları düşünme. Yedi kere oku. Uçuşuma doğru yürüme. Oku. Kalkma gece vakti yatağından. Kalkma. Giyme o pabuçları. İçimde bir. Nası. Evet içimde bir. Elhamı. Kapıyı usulca açma. Karanlığa doğru yürüme öyle. Yürüme. Yürüme. Yürüme. Dönebilirsin. Dön hadi. Dön. Yedi kere oku. Yedi kere oku Elhamı. Nası. Felâkı oku. Karanlığa doğru yürüme. Yürüme. Uçuşuma doğru dönme yüzünü. Yaklaşma. İçimde bir. Yaklaşma. İçimde bir. Yaklaşma. İçimde bir. Dur. İçimde bir. Dur. İçimde bir. Dur. Dur. Dur-maaa!!!

Abdullah Bey'in Yastığı

I.

Koridordaki üç floresan lambasından biri pır pır edip duruyor, metalik bir cızırtı çıkarıyordu. Oturup beklemekten yorulmuştu, ayakları da klimadan buz tutmuştu. Sonuna kadar yakmışlar diye düşündü, Abdullah her seferinde kızardı öyle demesine, soba mı yahu bu, klima klima! Koridorda, ara sıra geçen hemşirelerin ayak sesleri ve çalan telefonlardan başka ses yoktu, ileride ameliyathane-nin kapısına yakın yerdeki oval masada, sürekli önündeki bilgisayar ekranına bakan bir sekreter. Ara sıra yanına bir hemşire geliyor, biraz konuşuyorlar, hatta gülüşüyorlar sonra hemşire ayağındaki üstü minik minik delikli beyaz hastane terlikleriyle uzaklaşıyor, sekreter yine ekrana bakmaya devam ediyordu.

Nedret Hanım, gidip gelip karşısındaki duvarda, kapının yanın-daki isimlikte yazan adı okuyordu Op. Dr. Neptün Erdener. Onun yanında bir uyarı yazısı: Lütfen koridorda yüksek sesle konuşmayı-nız. Yabancıydı herhalde, Neptün diye bir isim duymamıştı hiç. Her gördüğü yazıyı okuma hastalığı vardı, eskiden Almanya'da ampul fabrikasında çalışırken de Almanca uyarı yazılarını okurdu durma. Tuvaletteki uyarı yazısını bile her gittiğinde mutlaka okurdu: *Bitte hinterlassen sie die Toilette sauber!*

Neptün diye bir yıldız yok muydu, gezegen miydi yoksa? Gül-süm geldi, "Dışarısı fena sıcak abla" dedi, aılıkla birleşen acı bir si-gara kokusu çarptı yüzüne. Yaklaşık dört saattir sigara içmemişti ve artık dayanacak gücünün kalmadığını hissediyor ama sigara içmek için ta öbür tarafa yürümeyi de hastanenin kapısında durup sigara içmeyi de göze alamıyordu. "Hademeler gibi" demişti bir keresinde Abdullah, mide ameliyatı olan alt kattaki Muazzez Hanım'ı ziyarete gelmişlerdi de kadının kız kardeşiyle karşılaşmışlardı kapıda, içeri hızlı adımlarla yürürken öyle demişti ayıplayarak.

İki kadın sessizce oturmayı sürdürdüler. "Ayaklarım buz tuttu"

dedi sonra birden, Gülsüm başını kaldırıp yukarı baktı, “Bir çay alıp geleyim abla istersen” dedi. Bir an aliver diyecek oldu ama kocası içeride can çekişiyor bu, burada çay derdinde denmesinden çekinerek başını, yok istemem manasında yukarı kaldırdı. O an hemşirelerin avcuna koyduğu alyansı hâlâ elinde tuttuğunun ayrımına vardı, evden çıkarken alelacele koluna taktığı kısa kulplu, eski moda çantasını açtı; bordo, derisi yer yer dökülmüş cüzdanının fermuarlı para gözüne usulca bıraktı yüzüğü.

Çantayı yine yanına koyarken derin bir nefes aldı, yüzünü ovuşturdu, çenesindeki o inatçı kıllara takıldı eli. Beyaz, sert, uzun üç beş kıl. Eskiden aynayı koyar önüne kendi alırdı, şimdi her defasında kuafördeki kızı çağırmak zul geliyordu. Beş lirayı az buluyordu herhalde, suratı bir karış geliyordu. Giderken de yarım ağız bir iyi günler deyişi vardı ki Nedret Hanım sırf bu cümleyi duymamak için çenesindeki kıllara dayanabildiği kadar dayanmak istiyordu ama şimdi canı sıkıldı.

Tarabya Otelindeki o olay geldi birden aklına. Tanju Okan’ı dinlemeye gitmişlerdi, o zaman da saçları kısacıktı ama tabii böyle bembeyaz değildi. Abdullah o zaman Fenerbahçe kulübündeydi, Tanju Okan masalarına gelmiş, bir kadeh rakı içmiş, Nedret Hanım’ın rakıyı susuz içtiğini görünce de “Oooo şerefine amcatelyze!” deyivermişti. Orada gülmüştü buna ama eve geldikten ve hele ayıldıktan sonra her düşündüğünde canı sıkılmıştı bu “amcatelyze” lafına. Evdeki Tanju Okan plağını en diplere saklamıştı. Abdullah Bey ne zaman dinlemek istese bir türlü bulamıyorlardı. Oturmaktan yorulmuştu, başını önüne eğdi.

İlerideki ameliyathanenin kapıları açılıp doktor ve hemşireler dışarı çıktığında hafiften dalar gibi olmuştu. Gülsüm omzuna dokununca birden uyandı ve önce sersemlemiş halde etrafına bakındı, sonra kendini toparlayarak ayağa kalktı. “Bu gece yoğun bakımda kalacak annecim” dedi genç, yakışıklı doktor; elini Nedret Hanım’ın omzuna koydu. Nedret Hanım’ın gözyaşları yanaklarından süzülmeğe başladı. “Hadi siz de eve gidip dinlenin, burada kalmanızı gerektirecek bir şey yok. Biz elimizden geleni yapıyoruz merak etmeyin” dedi. Sonra da yeşil başlığını eliyle bir hamlede çekip çıkararak, hızlı adımlarla koridorun sonundaki merdivene doğru yürüdü.

II.

Nihayet evdeydi. Gülsüm bu gece yanında kalacaktı. Kızını arayıp mutfakta konuşmuş, “Nedret Teyzeni yalnız bırakamam,” demişti fısıltıyla, “dolaptaki dolmayı ısıtıp yiyin, dipteki mavi kapaklı tencerede yoğurt var, babana ondan da koy.”

“Sen de perişan oldun benim yüzümden” dedi Nedret Hanım.

“O nasıl söz abla, ne perişanlığı aşk olsun. Komşuluk, böyle günde olmayacak da ne zaman olacak?!” dedi Gülsüm. Sesi samimiyet doluydu.

Eve gelir gelmez sigara yakmıştı Nedret Hanım, büyük cam küllüğü getirmişti külünü silksin diye Gülsüm. Bu koca küllüğü de ne diye koydu önüne diye geçirdi içinden ama ses etmedi. Bu gece yalnız kalıp iki kadeh rakı içse daha iyi olurdu, bir uyku çeker, yorgunluğunu atardı ama Gülsüm’ün yanında... Kalkıp pencereyi kapattı, kumrular sabahtan camın önüne koyduğu yemleri bitirmişlerdi.

Gece bir türlü uyku tutmadı. Gülsüm’ün salondan horlaması geliyor, sarkaçlı saatin tıkırtıları horultulara karışıyordu.

Herkes vazgeçse de o Hamit asla vazgeçmezdi, evi bırak dükkândan bile abisinin payını isterdi. Ben o dükkânı şehit babamdan kalan arsanın parasıyla aldım, ne payı derdi o zaman karşılarına dikilip. Ne payı ha?! derdi. Tabii derdi. Enayi değildi ya, emeğini o domuzlara yedirsin! Aslında evde bile bir payınız yok, Almanyalarda çalışarak ben biriktirdim, ben yalvarıp yakardım da bu evi aldık, abinize kalsa ne evimiz olurdu ne bankada üç kuruşumuz. Anca gezsin, tozsun, yesin, içsin.

Ne zaman uyuduğunu anlamadı, sabah mutfaktan gelen tıkırtılara uyandı. Gülsüm kahvaltı hazırlıyordu belli ki. Yanındaki yastığa baktı, kırk iki yıllık evlilikleri boyunca kaç gün ayrı uyuduklarını düşündü. Bundan önceki iki kalp krizini düşündü. Hastanede kaldığı günleri de hesap etti ve bir aydan fazla ayrı kalmadıklarına hükmetti. “Ah Abdullah!” dedi içinden, “Demek bırakıp gideceksin beni...” Buna kendini hazırlamış olduğunu, tam da içinden bu cümleyi kurarken fark etti.

Kalktı yatağın içinde oturdu, kocasının yastığını alıp kokladı, bir damla gözyaşı beyaz geceliğine damladı. Yavaşça kalktı sonra,

geceliğinin yakasındaki açık mavi, içinde yonca şekli olan saydam düğme açarken kopup yere düştü, eğilip düğmeyi aradı ama bulamadı. Oda çok aydınlık değildi ve artık gözleri kataraktan iyice görmez olmuştu.

Açlıktan ölüyordu, dün gece sadece yoğurt yemişti. Kâseyi, yanında bir dilim ekmekle önüne koyarken, “Acıyan yer başka, acıkan yer başka abla” demişti Gülsüm. Sehpaya Nedret Hanım’ın yalnızca misafir geldiğinde kullandığı, kırmızı pötikareli peçetelerden de bir tane koymuştu. Nedret Hanım peçeteye göz ucuyla bakmış, yoğurdu yedikten sonra kullanacakmış gibi eline almış, çöpe atılmasın diye tualete gittiğinde pamuğun, Abdullah Bey’in tıraş makinesinin, cımbızın ve eski bir rujun durduğu çekmeceye atmıştı.

Telefondaki ses Abdullah Bey’in ölüm haberini verdiğinde Nedret Hanım soğukkanlıydı, telefonu kapattı, danteli özenle yerleştirdi ahizenin üstüne ve merakla kendisine bakan Gülsüm’e “Ölmüş” dedi. Gülsüm kalkıp Nedret Hanım’a sarıldı, ama o, kendini ne kadar zorlasa da bir damla gözyaşı dökemedi, ta ki mezarlıkta beyaz kefen, çukura indirilinceye kadar.

O zaman başı dönmüş, bayılacak gibi olmuş, yanındaki yeğenin koluna girerek ayakta durabilmişti. “Hangimiz geride kalırsak kalalım, avunacak anılarımız var Nedret ve geride hangimiz kalırsak kalalım uzun süre avunmak zorunda kalmayacağız, korkma” demişti bir sabah Abdullah Bey, o büyük uçak kazası hakkında konuşurlarken. “Korkmuyorum” demişti Nedret Hanım, “Sadece bu konuda konuşmaktan hoşlanmıyorum, biliyorsun.”

III.

Kapıyı açtı, misafirini içeri buyur etti. “Sana da zahmet veriyorum ama ne yapacaksın gözüm görmüyor çocuğum, sakın yaşlanma, yaşlılık çok kötü” dedi. Salona geçip oturdular, içeride ağır bir sigara kokusu mayalanıp kalmıştı. Gülsüm kalkıp pencereyi açmak istedi ama sonra vazgeçti.

Orta sehpa iki Samsun paketi duruyordu, bir de ufak mum. “Yeni yeni aklım başıma geliyor, bir ay olmuş Abdullah gideli,

bugün takvim yapraklarını koparıırken fark ettim. Rahmetlinin, sabah kalkar kalkmaz ilk işi takvim yaprağını koparmak olurdu. Sağ olsun Yusuf geldiğinde para pul, alacak verecek işlerini halletti de telefonuna bakmak aklıma gelmediydi. Şarjı bitmiş, unutmuşum bir köşede kalmış. Sabah şarja koydum, açıldığından beridir de dıtdıt mesajlar gelip duruyor. Bir bakıver sana zahmet, bankadan gelen bir mesaj filan olmasın.”

Gülsüm kırmızı ufak cep telefonunu eline aldı, mesajları incelemeye koyuldu. Açık camdan simitçinin sesi geliyordu, camın önündeki kumruların gagaları, yemleri yerken tıkır tıkır vuruyordu mermere. Buzdolabı homurtuyla çalışıyordu. “Bunlar hep reklam mesajları abla” dedi ve geriye doğru okumayı sürdürdü, okudukça yüzü donuklaştı, kaşları çatıldı.

Nedret Hanım Gülsüm’ün sarı, çiçekli elbisesine bakarak genç kızlığında annesinin diktiği bir elbiseyi hatırladı, sonra da o mendebur üvey babasını. Okuldan almıştı, bırakmamıştı okumaya, o pis hırıltılı sesiyle “Okuyup da sevgilisine mektup mu yazacak?” demişti. İç çekti, bir sigara yaktı. “Bankadan bir şey yok abla” dedi Gülsüm ve elindeki telefonu sehpaı bırakıp kalktı. O kalkınca Nedret Hanım da ayaklandı. “Gidiyor musun?” dedi. Evet diyecekken fikir değıştirdi, “Yok” dedi, ikircikli. “Dur sana bir kahve yapayım da öyle gideyim abla” deyiverdi sonra da.

Ufak eski moda fincanları sehpaı koydu, sol elini sağ elinin içine aldı, sıktı. “Abla” dedi. “Kusura bakma, önce söylemeyeyim dedim ama içim elvermedi, bilmek hakkın.”

Hakkı olanları anlattı Gülsüm. Nedret Hanım sigarasıyla başka bir sigara daha yaktı, kaşlarını düğümledi, yutkundu. Uzunca sustuktan sonra “Yalnız aramızda kalsın bu” dedi.

IV.

Mine Hanım taziyeı geldiğinde Abdullah Bey’in ölümünün üzerinden üç ay geçmişti. Annesinin rahatsızlığından fırsat bulup gelemediğinden, Abdullah Bey’in ne kadar iyi bir insan olduğundan, zamanenin ne kadar kötüleştiğinden dem vurduktan sonra annesini daha fazla yalnız bırakmama bahanesiıle gitmeye davrandı. Ned-

ret Hanım onu ısrarla yemeğe alıkoymak isteyince, çaresiz kabul etmek zorunda kaldı.

Yakındaki bakkala telefonla siparişleri verdi Nedret Hanım, "Sizin o Rus salatasından, ama tazeysen ver ha, yarım beyaz peynir, yalnız geçen seferki gibi mincımış olmasın, o Arnavut ciğerinden kaldı mı, iyi, ondan da koy biraz, bir de yetmişlik rakı" diye bağladı listeyi. Mine Hanım şaşırdı ama belli etmemeye çalıştı. Nedret Hanım bir telefon numarası daha çevirdi, Gülsüm'ü yemeğe çağırdı, "O çubuk turşundan kaldıysa bir tabak getiriver" dedi.

Masadaki üçlü şamdanın mumlarını yaktı, sonra da kalkıp mutfağa gitti, huzursuzlukla oturmakta olan Mine Hanım'ı loş salonda epeyce yalnız bıraktı, "Gelip ben de yardım edeyim" teklifini, mutfaktan bağırarak geri çevirdi: "Bir şey yok canım hallederim ben, sen misafirsin." Hava kararmıştı, güzel nemli bir akşam çökmüştü, yaz sonu serinliği pencereden içeri doluyordu. Mine Hanım kalkıp camdan baktı, Galata Kulesi'nin ışıkları yanmıştı.

Abdullah çok düşküncü plaklara dedi, üçüncü kadehlerini içerlerken. Hafif sendeleyerek kalktı, vitrinin alt tarafındaki dolaplardan birini açtı, bir iki plak çekti, sonunda "Hah işte bu!" dedi. "Kamuran Akkor!" "Kabahat Seni Sevende" şarkısı yankılandı odada.

Nedret Hanım gelip yerine oturduktan sonra, mum ışığında Mine Hanım'ın inci küpelerinin ne kadar zarif durduğunu fark etti. Yeni boyanmış sarı saçlarının yumuşak buklelerine bakarken bir kadeh daha doldurdu, cildi de pasparlak duruyor, diye geçirdi içinden. Gülsüm'e tanıtırken eski ahabamızdır Mine Hanım, dedi. Karşıda oturuyor, emekli ilkokul öğretmenidir. Gülsüm, ancak ikinci kadehi bitirirken, Nedret Hanım'la göz göze geldiklerinde anladı Mine Hanım'ın kim olduğunu.

"Ölenle ölünmüyor ne yapacaksın?" dedi Nedret Hanım kadehindeki son yudumu içerken. "Yalnızlık zor, çok zor, bu da olmasa" dedi şişeyi göstererek, "Dayanamam!" "Tabii, ne yapacaksın" deyip sohbete eşlik etmeye çalıştı Mine Hanım, bir an evvel gitmek istediği her halinden belliydi. Onun bu rahatsızlığı ve eğreti oturuşu da Nedret Hanım'ı ziyadesiyle keyiflendiriyor gibiydi.

Havalar da artık serinlemişti. Bu millet adam olmazdı, son seçimler yine rezaletti. Hani o yeğeni vardı ya Mine Hanım'ın da ilkokulda okuttuğu, bu yıl evlenmişti. Ya işte böyleydi. Ne yapacaksın

insan her şeye alışmak zorundaydı. Apartmanın temizliğini yapan Melek Hanım da bir aydır hastanede yatıyordu zavallı. Allah sağlık versin de gerisi boştu. Mevlide, bizim Ayşe Hanım'ı çağırmakla en iyisini yapmışlardı. Onun sesi de güzeldi, okuyuşu da. Nur içinde yatsın Abdullah mert adamdı, çok seveni vardı çok...

Altıncı kadehi doldurdu ve gittikçe karanlıklaşılan kopuk cümleleri kıpkırmızı yanıp sönen bir cümleyle bağlayıverdi. Yattın değil mi kocamla!?

V.

Tangır tungur bir ses duyuldu, ses öylesine yüksekti ki kapıyı açmak zorunda kaldılar, alt kattaki kız, Gamze'ydi adı, kapısını açıp merdivenlerden hızlı adımlarla inmişti. Mine Hanım apartman girişinde düştüğü yerden kalkmaya uğraşıyordu, Gamze koluna girip ayağa kaldırdı kadını. "İyi misiniz?" diyordu sürekli, "İyi misiniz?" Mine Hanım, yakası kürklü şık mantosunun içinde tir tir titreyerek "Evet... Evet iyiyim" diyordu kesik kesik. "Fena düştünüz, hastaneye götürelim mi sizi, ister misiniz?" diye ilgiyle sordu kız, Gülsüm ve Nedret Hanım inmişlerdi aşağıya, "Yok.. yok... İyiyim... İyiyim" diyordu Mine Hanım sayıklar gibi.

Nedret ve Gülsüm biraz uzakta durmuş bakıyor tek kelime etmiyorlardı. Kadının kafasından ince bir kan sızdığını fark edince Gülsüm biraz daha yakına geldi ve "İyi misiniz, hastaneye gidelim mi?" dedi. "Sizin misafiriniz miydi?" diye sordu Gamze, endişe içindeydi. Nedret Hanım tek kelime etmeden başını salladı. "Başınız kanıyor ama, olmaz böyle!" dedi Gamze ve koşup oksijenli su, pamuk, bir de sandalye getirdi. Mine Hanım'ın başından akan kanı silerken "Hastaneye gitmiyorsanız bari bu gece Nedret Teyze'de kalın" dedi. Mine Hanım gitmesi gerektiğini, evde annesinin beklediğini titrek cümlelerle söyleyerek karşı çıktı bu teklife.

Kafası kanamaya devam ediyordu, ince bir sızıntı buklelerinin arasından süzülerek minik çenesine uzanıyordu. Apartman girişine konulan sandalyeden kalktı. Gamze'den bir taksi çağırmasını rica etti, yarım yamalak teşekkür etti. Kapıya sıkışan pardösüsünün eteğini içeri çekmek için taksinin kapısını açıp tekrar kapattıktan

sonra gitti. Kalanlar, içeri girdiler, baharatlı bir parfüm kokusu asılı kalmıştı apartman girişinde.

Gamze kapısını kilitlerken, Nedret Teyze kadına kalması için niye hiçbir şey söylemedi acaba diye düşündü, bir türlü anlam veremedi buna.

Gülsüm ortalığı topladı, bulaşıkları makineye yerleştirdi ve gitti.

Nedret Hanım geceliğini giymeden yatağa bıraktı kendini, odanın karanlığında uykuyla sarmalanmadan önce Abdullah Bey'in yastığını aşağı itti.

Eflatun

Surların önünde yapraksız çınarlar yükseliyor, ılık tıptırtılarla yağmur yağıyor. Zaman eskiden olduğu gibi yavaşlıyor. Karşıdaki evin bacasından süzülen duman gökyüzüne yükseliyor ağır, ahenkli.

Manavın önünde birkaç müşteri ayaküstü hoş beşte. Her şey ağır ağır geçmişe doğru akıyor. Yaşlı bir kadın durağa sığınıyor. Başörtüsünden sular damlıyor, elleri kıpkırmızı, pazar çantalı. Ben kısa bir bekleyişin içindeyim, bir dolmuş, bir otobüs. Hepsi bu.

Durak kalabalıklaşıyor, usulca birbirine yaklaşıyor herkes, yeni gelene yer açılıyor. Gözlerim yerde bekliyorum, kısa bir bekleyişe uzun unutuşların gölgesi düşüyor asfaltta. Yağmur tıp tıp tıp şemsiyelerde, çınarların mağrurluğunda, kargaların ıslak tüylerinde... Karşıdaki evin dumanıyla bu kısacık bekleyiştten savruluyorum.

Şimdi hem duraktayım hem değilim. Beklenmedik bir eflatunun peşi sıra sürükleniyorum bir silah sesiyle vurulan geçmişime, çınarlardan surlara kayıyor gözlerim; bir ormana dalıyor. Karanlık gökyüzüyle baş başayım. Tanımsız bir uzak zamanda; ama hafızamın hakkını verdiği bir gerçeklikteyim.

At arabasına sırtüstü uzanmışım, gece. Çocuk başım kat kat eteklerin dizinde, altımda soğuk bir döşek, üstümde serpmeye yıldızdan lacivert gökyüzü, göğsümde az önceden kalan ve soğumaya başlayan sıcaklık... Araba gıcırdayarak ilerliyor. Tekerleklerin iniş çıkışlarıyla hafifçe sarsılarak gökyüzüne bakıyorum, boynumda bir eflatun eşarp, annemi kokluyorum.

Bir el, babaannemin eli, alnımdan başlayarak saçlarımı sıvazlıyor, alnımdan başlayarak başımın göğsüne değdiği yere dek, benden kendine doğru, az önceden geleceğe doğru... Bu el, hem kaskatı hem ürkütmemeye çalışan bir bilgelikle yumuşak. Yavaş yavaş, beni alıştırarak, alıştırdığına inanmak isteyerek hareket ediyor. Bir yokluğa hazırlıyor beni, tedirginlikle zonkluyor kalbimde açılmak üzere olan oyuk, göğsümdeki sıcaklığın anısına gecenin soluğu doluyor.

Hep aynı ritimle saçlarımda gidip gelen bu el, yüreğimde bir karanlığı biriktiriyor, ben geride bıraktığımız yola doğru çekiliyorum. Bunu hissediyor sanki, ama vazgeçmiyor. Bir beyaz mendile sarılı o silahın soğukluğunu, az önce gölgesi geceden de büyük o adama emanet ederkenki kadar kararlı.

Araba niye durmuştu az evvel, annemin ela gözleri niye öyle ayrılık bakmıştı bana? Biliyor muydum? Evrenim, kalbimin gökyüzünden ibaretti. O bir çift ela göz, bana uzanmak istermiş gibi havaya kalkan o el, geride bırakılmıştı, ormanda. Bir uzun, kara gölgeli adamla.

Biz bir at arabasında geceyi içimize sığdırmaya çalışarak gidiyorduk. Belki de gitmiyorduk, belki de hiç hareket etmiyorduk, hayvanlar yoktu, orman karanlık değildi. Belki de ben eflatun bir rüyada ileri geri giderken aynı noktanın etrafında dönüyordum.

O el saçlarımda olmasa geride bıraktığımız karanlığa doğru koşacaktım; ama o el, hep aynı ritimle gidip geliyordu saçlarımda; bir hatırlama ihtimalinin bütün izlerini alnımdan toplayıp saçlarımda arasına gizlemek, yok etmek istiyordu. O el, kat kat eteklerinin altından silahın soğukluğunu geceye sarıp getiren o el, kararlı o el...

Yüzümde dualı nefesler, kulağımda tespih şıkırtıları... Orman ıssız, soğuk.

Hayvanların burunlarından çıkan nemli nefesler karanlığa karışıyor. Uzak kurt ulumaları, ormanın kalın sessizliğiyle arabanın tekerlekleri arasında öğütülüyor. Yol bozuk, taşlı... Araba daha çok sallanmaya başlıyor. Kararlılığına karanlığın gücünü ekleyerek saçlarımda gezinen el, içimdeki sızıyı kabartıyor, bilmeden. O el dursun istiyorum, bu karanlıkta beni gökyüzüyle yalnız bıraksın, dualı nefeslerin ateşi dolmasın içime. Beni unutuşun duldasına çekmeye çalışan bu mor damarlı el, vaatkâr ısrarıyla yormasın kalbimi istiyorum. Gökyüzünün benden böyle hep uzak olacağını sezerek karanlık boyu eflatun eşarba daha çok sarılıyorum.

Uzaklaşıyoruz, kederim sessiz karanlıkla büyüyor; ormanın içlerine doğru ilerliyoruz. Tekinsiz bir sıcaklık gözlerimden taşmaya çabalıyor. Bu sessizlik çok ağır geliyor kederime. Bir eflatun eşarpla kandırılacak kadar çaresizim. "Annem o benim!" diyemiyorum ki, beni götürüyorlar. Bir damarlı el bilmediğim bir sıcak vadediyor bana. "Ben alıştığım sıcaklığı istiyorum" diyemiyorum.

Sessizlik orman boyu yayılıyor, derinleşiyor ve arabanın tekeri bir taş a takılıyor, tam o anda işte bir silah patlıyor uzaklarda. O anda duruyor alnımdaki el, bir an... Boynumdaki eşarp aniden uçuveriyor rüzgârda. Her şey aynı anda oluyor. Sıçrıyorum yattığım yerden, “Eşarbım uçtu!” diyorum.

Kat kat eteklerin arasından bir el beni kavıyor, “Yenisini alırım gözümün ışığı” diyor. “Ben onu istiyorum!” diyorum, sesim ormanın kalın sessizliğini yırtıp çamlara çarparak yankılanıyor. “Ben eşarbımı istiyorum!” Ağlıyorum, sesimin yankısıyla bütün dizginleri savuruyorum karanlığa, var gücümle bağırıyorum: “Eşarbım uçtu, eşarbım, eşarbım!” İki eliyle kavıyor beni kat kat eteklerine sarıyor, unutturmakla vazifeli elleri sırtımı sıvazlıyor, “Daha güzeli alacağım” diyor. Ağlıyorum, nefesim ormanı yakıyor, eflatun eşarbin peşi sıra sürükleniyorum.

“Binmeyecek misin kızım?” diyor bir ses. Biniyorum, bir eflatun tıp tıp tıp asfaltta kararıyor.

Bebek Arabası

Kiliseye girdi, üç mum yaktı. Elleri titriyordu. Sıralardan birine geçip oturdu. Sabah uyandığından beri gördüğü rüyanın içindeydi. Her fırsatta gerçekliğin içine sızan bir rüyanın. Tanrım bu rüyadan kurtar beni, dedi içinden. Bunu üç defa tekrarladı.

Postanede, üst üste hatalı işlem yapınca, hadi sen bugün öğle arasına erken çık, ben bakarım yerine demişti Şef. Gözlerini itiraz istemem, der gibi kapayıp açmış, sonra da evden getirdiği çiçekli minderi koyduğu döner sandalyesinden kalkıp mektup standına doğru gelmişti. O zaman da bu cümleyi kurmuştu içinden. Tanrım, bu rüyadan kurtar beni.

Öğlen bir saat boyunca caddelerde dolanmış, vitrinlere bakmış ama yine de gerçekliğe demir atamamıştı zihni. Tekrar postaneye döndüğünde sabahki kalabalığın biraz azalmış olduğunu görmüş, işinin başına geçmişti. Aldığı mektupları damgalayıp müşterilere para üstlerini uzatmış, gözü saatte mesainin bitmesini beklemişti.

Tavuk almak için gittiği dükkânda, adını duvardaki vergi levhasından öğrendiği Rasim Bey’le selamlaştı. Gözlük takmış bir martıya benzediğini düşündü onun yine. Bugün hiç hoşbeş edecek havada değildi, zaten Rasim Bey de hemen masadaki küçük beyaz deftere dönmüştü, kaşları çatık yazıp duruyor; arada iri, kemikli elleriyle sert çizgiler çekiyordu.

Çırak, tavuğu parçalara ayırırken sık sık elindeki kanı, ıslak süngere siliyordu. Başını çevirip dışarı baktı, dükkânın önünde kediler değil martılar bekliyordu. Elindeki tepsiyi sallayarak esmer bir çaycı girdi içeri, tezgâhın üstünde duran ufak bardağı tabağıyla bir hamlede aldı. Etrafla hiç ilgilenmiyordu.

“Çay içer miydiniz?” dedi Rasim Bey.

“Yok” dedi “Sağ olun almayayım, işyerinde çok içtim bugün.”

O gün hiç çay içmediğini hatta tek lokma bir şey de yemeğini fark etti bu cümleyle. Yağmur atıştırmaya başladı, dükkânın kapısının önü yere düşen damlalarla ıslandı.

Lekeli cam tezgâhta, içinde üç karaciğer duran alüminyum bir tabla vardı, cama doğru eğimliydi, kabin ön tarafında kan birikmişti. Rüya zihninin duvarlarını zorlamaya başladı. Gözlerini tezgâhtan çekti, kapıya baktı yine.

Bir martı koca ayaklarıyla içeri bakarak yürüyüp duruyordu. Karşı dükkândaki beyaz kaşlı kirpikli adam kutuya lokum dolduruyordu. Açık dükkân kapısından, sandalyede oturan yaşlı bir hanım görünüyordu, bastonunu ileri doğru uzatmıştı. Siyah dantelli bir gömlek vardı üstünde. Rasim Bey dipteki masada bir kâğıda rakamlar yazıp duruyordu hâlâ, başını kaldırıp “Asmalı’nın ciğeri gitti mi?” diye sordu, tavuğu paketlemeye başlayan çırak gayet emin ve sakin başını salladı.

Dükkândaki koku rahatsız ediciydi. Hayvan iç organlarının kokusuna, kan, yağ, tüy kokusu karışıyor; ortaya çıkan bileşim, zamanın kazanında kaynayıp kıvamlanıyor, rutubetle birleşip daha yoğunlaşıyordu. Buraya geldiğinde hep yaptığı gibi burnundan değil ağzından nefes almaya çalıştı. Nihayet çırak işini bitirdiğinde tükürük bezleri, kustuğu zamanlarda olduğu gibi hızlı çalışmaya başlamıştı. Kartı uzattı, şifreyi girdi.

“Kabul edilmedi” dedi Rasim Bey, gözlüklerinin üstünden mavi mavi baktı.

“Allah Allah” dedi, tekrar girdi şifreyi, yine olmadı.

“Bir dakika” dedi, aceleyle cüzdanını açtı.

“Önemli değil, bir dahaki sefere alırız” dedi Rasim Bey gülümseyerek.

“Bankada bir terslik oldu herhalde, nakit var yanımda, sorun değil.”

Kırmızı cüzdanından bir ellilik çıkarıp uzattı. Rasim Bey şaşkınlıkla, “Yetmiş tuttu” dedi, kasayı göstererek.

“A öyle mi?” dedi.

Kapattığı cüzdanını yere düşürüverecekmiş gibi telaşla yeniden açtı. Bir yirmilik bulup uzattı,

“Kusura bakmayın dalmışım.”

“Estağfurullah ne kusuru, ziyarı yok” dedi Rasim Bey.

Fişi uzattı ve bir vapurun ardında bıraktığı köpükleri andıran sesiyle,

“İyi günleer” dedi.

Büyük caddede yürürken burnu kokudan adım adım uzaklaştı ama zihni yeniden rüyanın içine daldı. Merdivenleri ağır ağır çıktı, kapıyı anahtarıyla açtı. Ayakkabılarını çıkarırken bebek arabasına takıldı gözü, irkildi.

Bakıcı kadın kapının ağzına geldi.

“Hoş geldiniz” dedi.

“Hoş bulduk” dedi Gülfem.

Anahtarları portmantoya attı.

“Uyuyor mu?” dedi.

Kadın başını salladı. Elindeki paketi mutfığa bırakıp yatak odasına doğru döndü. Kapı aralığından yavaşça içeri süzüldü, Mavi'nin saman sarısı saçları alnına yapışmıştı terden. Birkaç dakika öylece baktı çocuğa, gözleri yaşardı. Dudakları titreyerek çıktı odadan.

Oturma odasına geçti. Hint dizisinde yaşlı bir kadın karşısındaki genç adama “Onu unutmalsın mutlaka, anladın mı mutlaka!” diyordu. Altın bileziklerle dolu sağ eli inip kalkıyor, geleneksel kıyafeti sarinin pembe yeşil renkleri dalgalanıp duruyordu.

“Kaçta uyudu?”

“Bir saat oldu herhalde, bugün keyfi yerindeydi.”

İçinde iki dilim elma duran mavi puanlı tabağı alıp mutfığa doğru giderken,

“Ben de ufaktan kaçayım” dedi. “Var mı bir isteğiniz?”

Gülfem dalgın dalgın diziye bakıyordu. Kadın elinde çantası kapının önüne gelip dikildi.

“Bir isteğiniz var mı çıkıyorum ben” dedi tekrar.

İrkilerek başını çevirdi,

“Ha yok sağ olası” dedi. “Yarın görüşürüz artık.”

“Çok dalgınsınız bugün, renginiz de kaçmış, iyisiniz değil mi?” dedi kadın.

“İyiym iyiyim, merak etme.”

“İsterseniz eşiniz gelene kadar kalabilirim ben.”

Çantasını portmantoya bıraktı.

“Yok canım, gerek yok, sen çıkabilirsin.” Sol elinin işaret parmağındaki şeytandırnaklarını koparmaya çalışıyordu.

“Vaktim var, isterseniz yemeği halledip öyle çıkabilirim” dedi kadın, kaygılı bakışlarını kaçırmaya çalıştı.

“Hem siz de biraz dinlenirsiniz.”

“Yok, iyiyim ben” dedi. Saçındaki tel tokaları çıkarmaya başladı. “Biraz yorgunum o kadar, merak etme” dedi.

Tokaları avcunda topladı. Vedalaştılar. Bakıcı kadın merdivenleri kaygıyla inerken Kağan Bey’i arayıp aramamakta kararsız kaldı.

Mutfağa geçip tavuğu yıkamaya başladı, iç organlarının olduğu boşluğu iyice temizlemeye çalıştı, dükkândaki koku geldi burnuna. Suyu daha da açtı. Rüya yine canlanıp bir sis gibi çökmeye başladı gerçekliğin üstüne. Tavuğun kalbinden damarlar sarkıyordu, kanlı sular beyaz mermer lavaboda kıvrılarak akıyordu. Suyu daha da açtı, koku bir türlü kaybolmuyordu.

Rüyadaki yokuştan aşağı koşarken gördü kendini, kanlar saçılmış asfalta korkuyla bakıyordu. Sonra yine takılmış bir plak gibi yokuşun başında buluyordu kendini, yine yokuş aşağı koşmaya başlıyordu. Yine aynı noktada yere saçılmış kanları görüyor ve aynı anda yine yokuşun başından aşağı doğru koşmaya başlıyordu.

“Ne yapıyorsun sen?” dedi kocası, hayret içindeydi.

Gelip musluğu kapattı. Gülfem birden ayılmış gibi etrafına bakmaya başladı, her yer su içindeydi. Lavabo dolup taşmıştı, tezgâhtan sular süzülüp yere damlıyordu.

“Neyin var?” dedi, elini tuttu Kağan.

“Neyin var canım, ne oldu?” dedi tekrar.

Kocasının gözlerine bakmak istemiyordu. Onun, bakışlarında neyin peşine düşeceğini biliyordu. Altdudağını ısırdı, suyun içinde büzüşmüş elleri titriyordu.

“Yok, yok bir şeyim dedi, öyle dalıp gitmişim.”

Banyoya koşup paspası getirdi, yerdeki suları silmeye koyuldu. Kağan durmuş, şaşkınlık ve kaygıyla karısına bakıyordu,

“Sen ilaçlarını...”

Paspası yere fırlattı.

“Ne alakası var şimdi bununla, yapma şunu!” dedi. “Yapma! En ufak bir terslikte hemen aynı soru! Yeter!” dedi.

Kağan’a iyice yaklaşmış, haykırışını, fısıltının içine tıktırarak söylemişti bunları. Paspası alıp banyoya gitti. Aynaya baktı, ne kadar solgun duruyordu, gözleri kanlanmıştı. Kalbinin üstüne bir ağırlık çökmüştü. Yüzünü yıkadı. Mutfağa geldi tekrar.

“Gel otur şöyle biraz” dedi Kağan, ayakta öylece duran karısının elini tuttu,

“Lütfen” dedi.

“İyiym ben, yemek yetişmeyecek yoksa.”

“Yorulmuşsun, ben hallederim, hadi gel otur. Canın bir şey mi sıkıldı?”

“Bu lavabo tıkanmış, baksana” dedi Gülfem. “Markete gidince bir lavabo aç alalım unutmayalım da.”

“İşyerinde bir şey mi oldu?”

“Tıkanınca dolup taşmış işte su.”

Kağan gelip kolunu tuttu, “Ben hallederim” dedi, “Sen oturur musun iki dakika.”

“Şu kaygılı bakışlarla bakma bana” dedi Gülfem, kolunu çekip kurtardı.

Kağan yatak odasına geçti. Mavi uyuyordu, yatağına yaklaşip ona baktı, sessizce kravatını çözüp gömleğini çıkardı, pantolonunu dilsiz uşağa düzgünce yerleştirdi. Dizleri çıkmış gri eşofmanı giyerken içi boşalmış gibiydi. Üstüne gitmeyeyim en iyisi, diye düşündü.

Mutfğa hiç bakmadan oturma odasına geçti. Hint dizisini değıştirdi, çamurlu sudan ağır adımlarla karaya çıkan timsahı geçti, havlunun üstünde zıplayan oyuncak ayıyı geçti, bir telefon kulübesine giren yaralı adamı geçti, önündeki bal kavanozlarını göstererek hararetili konuşan kel adamı geçti, rahibin karşısında birbirlerine sevgiyle bakan gelinle damadı geçti, bir kayığın içinde nehrin sularında sürüklenen kadını geçti, siyah beyaz bir filmde elini tabancasına atan kovboyu geçti, bankanın önünde kollarını birleştirmiş gülümseyen kadını geçti, dilini anlamadığı bir kanalda gelip durdu. Sarı saçlı bir kadın, büyük bir doğrama tahtasında kırmızı biberleri doğruyor, sonra ocaktaki yemeğı karıştırıyor; tencereyi, doğrama tahtasını işaret ederek bir şeyler anlatıyor, yine doğruyordu.

Kendisini tutamadı, kalkıp mutfğa gitti. Zorla doğallaştırmaya çalıştığı bir sesle,

“Ne yiyoruz akşama?” dedi.

“Tavuk,” dedi Gülfem, “düdüklüde yapacağım, hemen pişer.”

“Yardım edeyim mi?” dedi Kağan, ona bakmamaya çalışarak.

“Yok, yapılacak bir şey yok şimdi. Bir salata yaparız sonra.”

Pembe elbezini sıktı, tezgâha serdi. O sırada bir ağlama sesi geldi.

Kağan yatak odasına koştu, Mavi'yi kucağına aldı, ağlama kesildi. Gülfem gidip kızını babasının kucağından aceleyle aldı, öptü, bağrına bastı, ah benim tatlım uyandın mı sen, dedi tekrar öptü, tekrar göğsüne sıkı sıkı bastırdı.

Kağan durmuş öylece bakıyordu. Alıp mutfığa götürdü kucağında, biraz su içirdi. Acıktın mı sen tatlım, dedi. Mamasını hazırlamak için babasına uzattı. Önlüğünü bağladı ve bir tatlı kaşığıyla mamasını yedirmeye başladı. Sadece Mavi'yle konuşuyordu. Kağan'a bakmıyordu, onunla konuşmuyordu. Kağan kızının saçlarını okşuyordu, elindeki peçeteyle ağzının kenarlarından taşan, yoğun kıvamlı beyaz sıvıyı siliyordu.

"Hadi bakalım biraz babayla gidip dolaşalım mı?" dedi, maması bitince.

"O da nereden çıktı?" dedi Gülfem.

"Biraz hava alsın çocuk, iki gündür hiç çıkarmadık."

"Ne olur çıkmasa yani?"

"Yahu bütün gün evde, bunalıyor zavallı, sonra gece uyumuyor, yazık değil mi?"

"Üstüne bir hırka giydir o zaman, biraz terlemiş" dedi Gülfem.

"Ne giydireyim?" dedi Kağan, mutfaktaki karısına seslenerek.

"O kırmızı çizgiliyi giydir, orada yerde sepetteydi" dedi. "Buldun mu?" diye bağırdı sonra da. "Evet" dedi Kağan.

Kırmızı çizgili tişörtünü giydirdi, altına da kırmızı taytını.

"Sen tut da, ben arabayı indireyim" deyip kapının arkasındaki arabanın tutacağına yapıştı. "Arabayı indirme istersen" dedi Gülfem.

"O niye?" dedi Kağan.

"Bugün de arabasız dolaşırsan olmaz mı?"

"Bu da nereden çıktı canım?"

"Bir yerden çıkmadı bugün de öyle olsun."

Kağan durup Gülfem'in gözlerinin içine baktı.

"Ne oluyor?" dedi.

"Bir şey olduğu yok, arabayı götürme diyorum! Bugün de arabasız çıkın diyorum" dedi sertçe, gözleri doldu.

Aldudacağını ısırdı, ellerini önünde kavuşturdu. Kağan afalladı, artık şüphe yoktu.

"Peki tamam" dedi. Ayakkabılarının bağcıklarını bağladı.

Mavi'yi annesinin kucağından aldı. Gülfem uzanıp kızının sol eli-
ni dudaklarına götürdü.

“Dikkat et” dedi.

Onlar çıkınca yorgunluktan ayakta duracak halinin kalmadığını hissetti bir an, oturma odasındaki kanepeye attı kendini, gözleri yanıyordu. Televizyon açıktı, dilini anlamadığı sarışın kadın ocağın başında büyük bir tencereyi karıştırıyor, kameraya bakarak konuşuyordu. Televizyondan gelen sese rağmen sessizlikte boğuluyor gibi hissetti kendini, kalbi hızlı hızlı çarpıyordu.

Derken ekranda bir su altı belirdi, sarışın kadın kayboldu. İrili ufaklı ama rengârenk balıkların mavi derinlikte yüzmeleri ne güzeldi. Deniz dibinde yaşayacak şekilde tasarlanmamış olmamız ne acı, diye geçirdi içinden. Ahtapotun kolları nasıl da dalgalanıyordu. Denizin dibinde olmak istedi, yüzmek ne güzeldi, denizin dibi...

“Ne bağırp duruyorsun uyan artık!” diye bağıırıyordu, tepesinde dikilen şişman kadın.

Sağına soluna bakındı, kalkıp oturdu. Şişman kadın terliklerini sürüye sürüye uzaklaşmıştı. Yan ranzadaki kadın,

“Anam sen ha bire bu rüyayı mı görüp durcan, valla koğuş darlandı senin kâbuslarından!” dedi.

“Kızım nerede, kocam nerede, ben neredeyim?” dedi.

“Hele bu hafta geçsin, haftaya öğrenirsin nerede olduklarını” dedi kâğıt falı açan, ağzında diş kalmamış yaşlı bir kadın.

Koğuştakiler güldüler.

“Kızımla kocam nerede?” dedi ayağa fırladı.

“Şişşt bağırma lan, otur aşağı!” dedi iri yarı bir kadın. “Akşam akşam adamın tepesini attırma!”

Çiçekli bir şalvar giymişti. Dudağının kenarında bir sigara vardı, gözünü kısmış, tüpün üstündeki çaydanlıktan çay dolduruyordu bardağına.

Başını çevirdi demir parmaklıklar. Başını çevirdi ranzalar. Başını çevirdi ayakta laflayan kadınlar. Başını çevirdi yokuş aşağı hızla inen bir bebek arabası. Koştı arkasından, koştı, koştı, koştı... Kaldırımın kenarına çarptı araba, sarışın bir kız çocuğu fırladı arabadan, kafası paramparça oldu, yüzü gözü kanlar içinde, sarı saçları kanlar içinde.

“Tamam canım geçti” dedi omzundaki el, saçlarını okşadı. Bakışları karşılaştı. Karşısındaki küçük televizyonda bir ahtapot dalgalanıyordu.

“Kâbus mu gördün?” dedi Kağan.

“Mavi nerede?” dedi dehşet içinde.

“Evde canım, annem geldi, merak etme.”

“Ne zamandır buradayım ben?”

Gözleri doldu, dudakları titredi. Elini tuttu Kağan,

“Çok olmadı” dedi.

“Ne zamandır?” diye ısrarla sordu bir daha, yutkundü.

“Bir hafta oldu ama merak etme bu sefer çok kalmayacakmışsın, doktor bey öyle söyledi. Belki yarın Mavi’yi de getiririm, ister misin?”

Başını çevirip camdan dışarı baktı, bir damla yaş süzüldü gözünden, yastığa damladı.

“İsterim” dedi.

Sonun Bacakları

Düpedüz orospuymuş, herkes öyle diyordu. Erkeklerin gözlerinin ta içine bakıyormuş, kirpikleri kımıl kımıl oynuyormuş. Sesinin omuzlarından saten geceliğin askıları konuştukça kayıyormuş.

Kâğıt falı bakardı sabahları, mutfakta, mavi çiçekli sabahlığı sırtında, dudaklarının arasında dumanı gözlerine kaçan, külü uzayan bir sigara... Elleri, düşünceli, kararsızlıkla gidip gelirdi kâğıtların üzerinde. “Dur bakayım valla açılıyor!” derdi. Sigarayı dudaklarının arasından alır küllüğe bastırırdı. Açılınca fal sevinirdi hep.

Bazen de desteyi uzatır “Hadi bi dilek tut sana da bakayım” derdi. Radyodaki cızırtılı şarkıya eşlik ederdi. “Tuttun mu dileğini?” derdi, “Bak güzel dilek tut ha!” derdi, gülümserdi işveli. Fal çıkmaza girerse küçük hilelerle durumu kurtarmaya çabalar, yine olmazsa desteyi toplar “Amaaaan fal işte, maksat vakit geçsin!” derdi. Kalkıp çay doldururdu, balkon camından dışarı bakardı, saçlarının serinliğini toplardı.

Mahallenin düzenini bozdu bu şıllık diyordu kadınlar, kapı önlerinde, çarşı pazarda. Tedirginlikleri, kıskançlıklarının aleviyle kavruluyordu. Sözleri akbabalar gibi dönüyordu orospunun etrafında.

Her gören erkek “Bu kim ya?!” diye soruyordu. Sesleri kıvrımlı kıvrımlı uzuyordu, bıyıklarına yapışıp kalıyordu. Bakışları onu, hayallerinin sıcak yatağına taşıyordu. Elleri orospunun tenine dokunmadan yanıyor, kasıkları karıncalanıyordu. “Bu kim?” diyordu evlere misafir gelen adamlar, kapılarda onunla karşılaşanlar, sokağı dönerken ona rastlayanlar... “Hani esmer mi esmer, saçları belinde hani, siyah dalgalı” diyorlardı. Hani daha az önce, göz göze geldiğim, az önce, bir anlık bir hayalde eteklerini sıyrıp... diyemiyorlardı.

Kadınlar şıp diye anlıyordu, “Sana ne, kimse kim!” diyorlardı, soruların ateşini sesleriyle söndürmeye yelteniyorlardı. Olmuyordu. Herkes anlıyordu.

Camdan seslenirdi hep bana, “Hadi gel iki dakika!” derdi. Giderdim, “Bak bak şunun güzelliğine bak!” deyip yeni aldığı elbiseyi gösterirdi, “Dur bak, giyeyim hele de üstümde gör!” derdi,

hemencecik giyinir gelirdi, “Nasıl kız yakıştı mı?” derdi. “Güzele ne yakışmaz abla” derdim. Boynuma sarılıp öperdi. “Bu mahalleli bir garip!” dedi bir gün, “Niye ki?” dedim bilmez gibi. “Ne bileyim selam sabah vermez oldular” dedi. Başımı eğdim, “Olur mu abla sana öyle gelmiş” dedim. “İlk zaman çaya, kahveye gelirlerdi, şimdi... Bi de Hayriye Hanım tuhafiyecide konuşuyordu duydum, gün yapıyorlarmış, bana sen de katılır mısın diyen olmadı.” “Öyle miymiş?” dedim, sustum. “Amaan bin tane derdim var zaten, onlarla mı uğraşayım bir de kendileri bilir!” dedi, saçlarını savurdu, “Şurdan güzel bi kaset koy da dinleyelim kız, neşemiz yerine gelsin!” dedi. Bir sigara yaktı, bakışları dumanın içinde karardı. “Sen boş ver abla onları” dedim. “Tabii boş vereceğim, ne sandın!” dedi, gülümseyişi ufalandı sigara dumanına karıştı.

Mahalleyi salladı bu orospu diyordu kadınlar. Çocuklar hayretle susuyor, kahvehanelerde bıyıklı, sakallı ünlemler zonkluyordu, soru işaretleri dolanıyordu, acaba’lar sigara dumanlarına karışıyordu. Caddeler, sokaklar orospunun hayaliyle kabarıyor, geriliyor, yanıyordu. Bir koku sokaklardan evlerin içlerine sokuluyor, ne yapsalar gitmiyordu. Evler çamaşır sularıyla yıkanıyor, Arap sabunlarıyla ovuluyor yine de tümünden çekilip gitmiyordu o koku, evlerin en kuytu yerlerinde birikiyor, ilk fırsatta her yanı sarıyordu.

Kimseden çekindiği yoktu orospunun. Herkes görmüştü. Gece. Bir otomobil yanaşmıştı. Saçlarında dalgalarla binip gitmişti. Ta sabah dönmüştü. Herkes görmüştü işte. Alacakaranlıkta, sokak uykusunu bir türlü alamamışken.

Bir gün İbo’nun dükkânında karşılaştık, sarıldı öptü hemen. “Kız nerelerdesin sen? Ben de şu kızı bi görsem de iki çift laf etsek diyordum” dedi. “Hiç itiraz istemem burdan doğru bize, zeytin yağlı fasulye var, sen seversin!” İbo’ya baktım, bakışlarımı çektim hemen, dilim damağım kurudu, “Ne oldu kız?” dedi, “Nen var senin?” “Hiç abla...” dedim, “Nem olacak?” “Hadi yürü gidelim!” dedi, saçlarını savurdu.

Kelimelerin hışırıtısından, kabaran öfkesinden, için için bilenen hasedinden girilmez oldu mahalleye. Bunun kocası nasıl bir adamdı dostlar! Zavallı! Gece vardiyasında. Gözleri kapalı, kulakları da sağır mı? Hele bu sabiler gece uykularında uyanmazlar mıydı, ana diye odalarında aranmazlar mıydı?

Kahvehanelerden, dolmuşlardan, duraklardan, berberlerden taşan bakışlar, ona konuyordu; gerdanından, boynundan salya izleri bırakarak akıyor; memelerini dolanıyor; belini sıkıyor, sıkıyor, sıkıyordu. Bakışların iştahı, kalçalarına vardığında seyirip deliriyor, orospunun iki bacağıının arasında kasılıp şaha kalkıyor, fışkırıyordu arzunun aleviyle.

İbo'nun dükkânındaki karşılaşmanın akşamı, ben daha içeri girer girmez abim kolumdan tutup savurdu beni. Kocaman eli yüzümde patladı, "Ben sana ne dedim ha!" dedi. Sesi ateş ırmağı gibi döküldü üstüme, kollarıydı sesi, demirden eliydi, kalın çenesiydi. "Gitmeyeceksin o orospunun evine, görüşmeyeceksin demedim mi kız ben sana?!" Annem geldi, girdi araya "Dur hele canım sen de. Yaşı ne, başı ne bunun, ne anlasın!" dedi. "İşine geleni hemen anlıyor ama, neyi anlamıyor bu ya, neyi? Ulan mahalle çalkalanıyor, aptal mı bu, neyi anlamıyor ha! Defol, yıkıl karşımdan! Bak bir daha duyayım, Allahıma kitabıma gebertirim seni!" dedi.

Sabah kahveleri, altın günleri hatta mevlitler orospunun neyi giyip neyi çıkardığını, kimin kolundan çıkıp kime cilvelendiğini anlatıyor, anlatıyordu. Sütler maya tutmuyor, çocuklar uyumuyor, ay gökyüzünde büyüdükçe büyüyordu.

Kadınlar bir orospuya bir aynaya bakıyor; gözlerine belli belirsiz sürmeler çekiyor, ince dudaklarını unuttukları şehvet artıklarıyla kabartmaya uğraşıyorlar, eteklerini az daha kısaltıyorlardı. Kara çatkılı bakışlarını al yazmalara doluyorlardı. Olmuyordu. Yemeklerin altı yanıyor, kahveler hep taşıyor, çaylar demini almıyordu.

Onun camının önünden geçmek azap oldu bana. Her seferinde olur olmaz bahanelerle savuşturuyordum onu, bakışları soluyordu. Bir gün dayanamadı "Seni bırakmıyorlar mı kız yoksa?" dedi. Sustum, yürüdüm gittim. Arkamdan baktı, ben köşeyi dönene kadar. O bakışın ağırlığı omzuma yapıştı kaldı. Artık her yerde omzumda o bakışı hissediyordum, okulda ordaydı, uyurken, konuşurken, aynaya bakarken ordaydı.

Orospu gemi iyice aزیya alıyordu. Gece koca hep vardiyaya; bu, parlak bir arabanın yan koltuğına. Gözleriyle görmüşler. Oymuş. Ar, namus, hayâ ne arar bunda? Mahallede huzur kalmadı.

Bu böyle olmayacaktı. Yazık değil miydi adama? Biri, sevabına fısıldasa ya kulağına. Kim... Kim ola?

Kazanlarda zehirli sözler kaynatıldı. Günler, geceler boyunca. Bir yol arandı, bulundu. İki satır yazıldı sonunda. Adamcağıza yollandı, sevabına.

Sonra bir sonun nabzına yapışıp saymaya başladı mahalleli. Sular üç gün üç gece akmadı. Rüzgâr, bir tek yaprağı olsun kımıldatacak gücü bulamadı, kuytularda sustu kaldı, içine çekti nefesini. Toprak eli böğründe beklemeye başladı, baş vermeye hazır bütün tomurcukları koynunda sakladı.

Koyu bir sessizlik cadde sokak sürüne sürüne dolandı durdu, evlere sokuldu, dudaklara mühürlendi. Almış mıydı koca mektubu? Gözler büyüdü, eller büyüdü, meraklar büyüdü.

Kahvehanelerde çaylar çingir çingir çingir... Sigara dumanı yüzleri sildi süpürdü, birbirine karıştırdı, benzeştirdi. Bekleyişin alevli kokusu genizleri yaktı durdu.

Altın gününde kadınlar fısır fısır... Bir mektup lafıdır dolaşmakta ortada. Ben ne vakit içeri girsem susup konuyu değiştirdiler. İçimde bir sancı kabarmaya başladı. Herkes gidince "Anne..." dedim "Nedir bu mektup hikâyesi?" "Senin aklın ermez," dedi, "işine bak sen, ortalığı topla da bulaşığa giriş, hadi." Omzumdaki ağırlık zonkladı. İçimde boğum boğum bir tedirgin zaman.

Sonra bir gece, pencerelerden, balkonlardan uzanıp sarkan bakışlar bir sesin bıçağıyla kesildi! Camlar, kapılar ardına dek açıldı. Orospunun sonunu görmeye koştu bakışlarda sabrı tükenerek dönüp durmakta olan akbabalar. Sokağın kalbi çatlayacak gibi atmaya başladı. İki çocuğun sesi yırttı bekleyişin kan toplamış derisini; son, sokağa fışkırdı, kıpkızıl! Anneeee çığlıkları birbirine karıştı oğlanların. Mahalle daha da sarktı camlardan, balkonlardan, sonun bacaklarına boşaldı.

Orospuuuu! diye diye sürükledi koca karısını. Merdivenlerden. Saçlarına yapışıp. Basamaklara başını vura vura. Orospunun yüzü gözü kan ırmağı, üstü başı paramparça. Attı kadını kapının önüne. Tekmeler böğrüne, karnına, bacaklarına, başına. Kapkaraydı adam. Kan ırmağıydı kadın. Saçları uzun, dalgalı. Yeni bilenmiş bıçaktı adam, göz göz öfkeydi. Gül dudakları kanla mühürlüydü, rızaydı, suskunluktu kadın. Gözlerinin karası kayboldu; beyazı kirpiklerine süzüldü, aktı. Kaldı. Kapının önünde.

Prozak'la Ayakta Duruyorum

Zerin'e...

Garson elindeki tepsiyi ustaca döndürerek masalarına geldi, iki çay bıraktı, adisyon kâğıdına iki çizgi çekti. Kalem kulağının arkasına iliştirdi. Çocuğun biri yan masada “Ne zaman gideceğiz, sıkıldım!” diye mızırdanıyor, annesinin elini çekiştiriyor, bir yandan da akan sümüğünü siliyordu koluna.

Anne ise karşısındaki kadınla hararetli bir konuşmaya dalmış, önlerinde çekirdek kabuklarından bir dağ oluşmuştu. Onların çaprazında sakallı bir amca oturmuş kahve içiyor, cebinden köstekli saatini çıkarmaya uğraşıyordu. Az ileride beş teyze kahkahaya boğulmuştu, sanki hepsinden etli butlu olanı, tanıdıkları birinin taklidini yapıyor diğerleri de ona bakıp bakıp gülüyordu.

“Şişe dibi gibi gözlükleri var adamın” dedi Zuhale çayına şeker atıp uzunca karıştırdı. Sarı, dalgalı saçlarını eliyle düzeltti.

Okuduğu gazeteden başını kaldırmadan sordu Banu:

“Hangi adamın?”

“Senin arkandaki masada.”

Gazetenin bulmaca sayfasına gelmişti, çantasından bir kalem çıkardı. Bir sigara yaktı. “Bugün biraz sıcak sanki” dedi.

Yan masadaki çocuk çayı döktü, bardak yere düşüp şingirtıyla kırıldı, üstüne bir tokat sesi, sonra da çocuğun bağıra bağıra ağlayışı. Banu yüzünde biriken terleri sildi, yelpazesini çıkarıp salladı biraz, lacivert çizgili bluzunu eliyle ileri geri çekerek havalandırdı. Ufacık yüzünde Jean Seberg'i andıran bir zarafet vardı, saçları da aynı öyle kısacık.

“Sen terlemiyor musun? Valla gündüz sahil bile bu kadar sıcak değildi” dedi, kalemi eline almış harfleri yazarken: F-Â-N-İ.

“Yoo bana o kadar sıcak gelmedi” dedi Zuhale, etrafa bakmayı sürdürüyordu.

Zuhale'in kafasını dağıtmak için gelmişlerdi bu tatile. Erkek arkadaşı iki hafta önce, ayrılma konuşması dahi yapmadan bir me-

sajla çekip gitmişti. “Prozak’la ayakta duruyorum” demişti bugün telefonda, Hülya’ya olayı anlatırken.

Hülya aradığında, kahvaltı masasından yeni kalkmış, sahilde kahvelerini içiyorlardı, sabah güneşi altında. Ne kadar çok anlattırsa o kadar iyi, diye düşünmüştü o konuşurken Banu.

Daha ilk tanışmada hoşlanmamıştı Banu Hakan’dan. İkincisinde daha da hoşlanmadı ve bu böyle sürüp gitti. Zuhall’le Hakan sevgili olduktan iki üç ay sonra Banu’yla bir akşam yemeğinde tekrar bir araya gelmişlerdi, üçüncü defa. Zuhall’in önündeki çakmakla sigara tabakası dikkatini çekmişti Banu’nun. Abartılı bir beğeniyle sormuştu. “Ooo yeni galiba, çok hoş” *Sevgilim Zuhall’e* yazıyordu Zippo çakmağın kenarında, el yazısı harflerle ve üstü çiçek kabartmalı gümüş tabakanın da kapağında, sağda.

Tabakaya bakarken göz göze gelmişlerdi Hakan’la. İçinde derin bir karanlık vardı bu adamın, emindi, bir şey gizliyordu. “Hayatımda hiç kimsenin gözlerine bakarken bu kadar rahatsız olmadım” demişti sonra, bu buluşmadan söz ettiği Süreyya’ya. Sanki karşısındakine meydan okuyor, benim hiçbir şeyimi çözemezsin, ben kendimi ne kadar sunarsam o kadarını görebilirsin, senin zekân beni anlamaya yetmez diyor sanki, nasıl desem bilemiyorum diye kıvrandıktan sonra “Zuhall onda ne buldu hiç anlamıyorum”la bitirmişti sözlerini.

Zuhall cep telefonundan başını kaldırmadan,

“Şişe dibi gözlüklü hâlâ bakıyor biliyor musun?” dedi.

“Sen ilgilenmesen iyi edersin” dedi Banu.

“Ben ilgilenmiyorum zaten ama bakışları üzerimde fark ediyorum bunu” dedi, azarlar gibi ve çiçekli siyah tulumunun düşen askısını omzuna kaldırdı.

Zuhall ne zaman konuşmaya başlasa Hakan elini tutarak akıl almaz bir yumuşaklıkla onun lafını bölüyor, hiçbir şeyi baştan sona anlatmasına fırsat vermiyordu. Sanki Zuhall doğru dürüst anlatamıyordu hiçbir şeyi. Hakan’ın yüzünde sıkıldığını gösteren sabırsız bir ifade belirliyor, sonra da onun yerine konuşmaya başlıyordu.

Banu bunları üçüncü görüşmenin sonunda düşünmüştü, yatağında sırtüstü uzanmış Mohsen Namjoo dinlerken. Sonra bu düşüncesinin kaynağını bulmaya girişmiş, bütün geceyi zihninde

yeniden gözden geçirmişti. Bir filmi ikinci kez izlerken yaptığı gibi, duyguyla değil akılla. Teslimiyetle değil sorgulayarak.

Ne yiyeceksin hayatım, bence kuzu tandırı boş ver, değişik bir şey ye, bak ayva dolması mesela. Fotoğrafçılık kursu mu? İlginç, tabii sen bilirsin ama canı sıkılan herkes artık fotoğrafçılık kursunda alıyor soluğu, yine de sen ısrarlıysan... Şarabı bana bırakın hanımlar, bu konuda iddialıyım. Keşke bugün bu pantolonun üstüne o yeni aldığım bluzu giyseydin, daha çok uymaz mıydı? Sen bilirsin tabii ama o adama o kadar yüz vermeye gelmezdi. *Roma* filmi mi? Yok canım neden şişirme olsundu, basbayağı iyi film, insanlar iki eleştirel yazı okuyor farklı olmak için hemen filmi gömüyorlardı. Kim ne derse desin *Roma* iyi film.

Kalkıp tualete gitti Banu, elini yüzünü yıkadı, biraz serinlemeye çalıştı. Geri gelirken adama baktı, evet gerçekten şişe dibiymiş gözlekleri.

“Çay söyledim iki tane daha” dedi.

Banu bulmacayı bitirmek üzereyken,

“Ukrayna uçağı düşmüş!” dedi Zuhal.

Sivrisinekler ayaklarını delik deşik etmişti.

“Seni ısırmıyorlar mı?” diye sordu hayretle.

“Yooo!” dedi Banu.

“Bir kadın gelip oturdu masasına, eşi galiba. Ama adam düpedüz bana bakıyor” dedi Zuhal.

“Belki görmüyordur baktığı yeri” diye mırıldandı Banu.

“O zaman kafasını başka yana çevirip başka yeri görmesin” dedi Zuhal.

Sesi sinirli gibiydi ama aslında daha çok tedirginliği perdeleyen bir sinirdi bu. Banu gülümseyerek Zuhal'e baktı ve rujunun hayli abartılı olduğunu düşündü.

“Facebook’undan da çıkarmış beni.”

Banu başını tekrar kaldırdı bulmacadan. Sigara paketine uzandı, önce Zuhal'e tuttu, sonra kendi aldı bir tane, yaktı.

“Çıkarmasa daha mı iyiydi?” dedi. “Bütününü hayatından çıkması en iyisi değil mi? Karanlık bir adamdı, kabul etmelisin artık bunu.”

Kabul etmedi Zuhal, etmeyeceğini de biliyordu. Tatil dönüşü geceleri içip içip onu arayacağını ama o telefonun hiç açılmayacağı-

nı, evde hayalet gibi dolaşacağını, hayatının hiç anlamı olmadığını düşünceğini biliyordu.

“Evet, karanlıktı” dedi sigarasının dumanını üflerken.

Sonra onun hediyesi çakmakla, sigara tabakasını sakladığı yer geldi aklına. Evdeki Hakan’a ait eşyaları ağlaya ağlaya toplarken bu ikisini göndermeye gönlü razı olmamıştı, kitaplıktaki en kalın cildin arkasına saklamıştı, *Teneke Trampet*’in. Sigara içtiği halde bir sigara yakmak istedi, gözyaşlarını zorla durdurdu.

Banu sarı tükenmez kalemın mavi kapağını aranınırken,

“Neredeyse bitiriyorum, bir iki kelime kaldı” dedi.

“Şu adam hâlâ bakıyor, ruh hastası filan olmasın!” dedi Zuhal.

“Yok ya buralarda ne ruh hastası, aile çay bahçesindeyiz canım Sinop’ta. İstanbul’da değil!” dedi Banu gülümsedi. Zuhal’i gülümsetmek istercesine.

“Tanıdığım biriymişim de çıkaramıyormuş gibi bakıyor” diye karşılık verdi buna Zuhal.

Çaycı tekrar geldi, masadaki boşları aldı, bardağın yanına masaya konmuş iki küp şekeri tepsisine attı.

“Bunu daha önce söylemedim sana ama sakladığı bir şeyler olduğunu düşündüm nedense hep” dedi Banu, başını bulmacadan kaldırmadan.

“Yoo hiç öyle değildi aslında her şeyi anlatırdı, çok konuşurdu” dedi Zuhal.

“Çok konuşması her şeyi anlattığı anlamına mı gelmeye başladı?” dedi Banu.

“Neyse boş ver” dedi Zuhal, telefonunu masaya koydu. “Deli-receğim artık ama markaja aldı adam resmen beni!”

İlerideki masaya çay getiren garsona seslendiler, hesabı ödeyip kalktılar. Hızlı adımlarla caddeye çıktılar. Karşıdan karşıya geçerken Zuhal dönüp arkasına baktı. “Bizi takip ediyor!” dedi korkuyla.

“Gerçekten mi?!”

“Yemin ederim! Baksana kalkmış masadan, ağaca yaslanmış sigara içiyor.”

“Belki birini bekliyordur.”

“Hemen arkamızdan kalkmış!”

“Sakin ol, ne olacak yahu her yer insan dolu!”

"Geliyor, Banu inan ki geliyor! Hızlan!"

Daha da hızlandılar.

"Cadde kalabalık ne yapacak bize, korkma!"

"Hâlâ geliyor!"

"Bakmasana!"

"Bakmasana ne ya, geliyor diyorum adam. Polise mi gitsek?"

"Sakin ol, ne polisi!"

"Ne bileyim elinde bir şey filan vardır, gelip karnımıza bıçağı sokmasın!"

"Bakma dedim durdum sana, al işte herifi taktın peşimize!"

"Kes artık beni suçlamayı, o bakıp durdu diyorum anlamıyor musun?"

"Otele doğru yürüseydik keşke, tam ters yöne girdik salak gibi!"

"Ha tabii oteli öğrenseydi değil mi, ne akıllıca!"

"E ne yapalım?"

"Aaa dur ya Temel Amcalara gidelim!"

"Temel Amca da kim?!"

"Burada kızıyla aynı sınıftaydık, anlatmıştım ya sana Yıldız'ı!"

"Gecenin bu vaktinde olur mu?"

"Bırak gecenin bu vaktini, yahu adam peşimizde, hızlan biraz, karşı kaldırımda apartmanları, çok yakınız şu anda!"

"Ama karşı kaldırım تنها!"

"Doğru diyorsun, apartmana gelince geçelim!"

Yer yer ışıklı caddeden, dondurmacıların, küçük büfelerin, kuryemişçilerin önünden geçerek hızlı hızlı yürümeyi sürdürdüler. Akşam gezintisine çıkmış bir karı kocanın arasından hızla geçerlerken adam karısının elini bırakmak zorunda kaldı. Karşılarından gelen bir bebek arabasına az kalsın çarpıyorlardı. Karşıya geçerlerken bir araba kornaya bastı uzun uzun.

Apartman kapısı açıldı, hızla daldılar içeri. Zuhâl dönüp kapıyı kapattı, otomata bastılar ama yanmadı. Karanlıkta merdivenlere tırmanmaya başladıklarında dış kapının kırılırcasına yumruklandığını ve adamın bas bas bağırdığını duyuyorlardı.

"En üst kat, en üst kat" deyip duruyordu Zuhâl, nefes nefese.

Sesi ağlamaklıydı. Apartmanın karanlığı bir kat daha artırıyordu korkularını. Sonunda en üst kata vardıklarında dizlerinde takat kalmamıştı, iki dairenin ziline üst üste basıp durdular. Bir dairenin

kapısı açıldı. İçeriden vuran ışık, apartmanı biraz aydınlatığında kapının önünde korkuyla bir şeyler anlatmaya çalışan iki kadın gördüler.

“Peşimize bir adam takıldı, aşağıda, kapıyı yumrukluyor, peşimizde, lütfen şurada bekleyebilir miyiz?” deyip orta yaşlı çiftin çekilmesine fırsat vermeden antreye daldılar.

Ev sahipleri; bağırsakları dışarı çıkmış kelimeleri, korkuyla patlayan harfleri bir araya getirip anlam çıkarmaya uğraşırlarken, Temel Amca da kapıyı açtı ve o kapıyı açar açmaz Zuhal koşup boynuna atıldı, hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Onlar Temel Amca’nın getirdiği suyu içerlerken, Nesrin Teyze camın önünde uzandığı sedirde biraz doğrulmuştu. “Töbeestağfirullah, iç yavrum sen de iç” dedi, Banu’ya bakarak.

Bacağının biri kütük gibi şişmişti, yeşil kadife bir yastığın üstüne uzatılmıştı, ayağında çorap yoktu. Diğer ayağında ise kalın pembe bir çorap vardı.

Zuhal konuştuğu kelimeleri biraz daha hizaya giriyordu. Arada elindeki bardaktan yudum yudum su içiyordu. Sonra bir ara, “Arkadaşım Banu, telaştan tanıştırmayı unuttum” dedi.

Banu daha sakinleşmiş bir yüz ifadesiyle, zorlayarak da olsa gülümsedi.

“Kusura bakmayın sizi de böyle bu saatte rahatsız ettik!” dedi.

Nergis Teyze kaşlarını kaldırarak, “O ne demek çocuğum, rahatsızlık ne demek, Zuhal bizim kızımız!” dedi.

Mor, oyalı tülbindinin altından bembeyaz, ince örükleri görölüyordu, uçlarına yeşil yün iplikler bağlanmıştı.

Akşam boyunca tekrar tekrar anlatıldı olay. Her defasında Nergis Teyze altdudağını kuşkulu bir şekilde öne uzatıp büzdü. “Sizi takip etti diyorsunuz ha!” dedi, romatizması nedeniyle pek kalkamıyordu yerinden. Temel Amca da kireçlenmeden mustarıptı.

Zuhal çay demlemeye mutfaka gidince Temel Amca kumandayı alıp televizyonun sesini biraz açtı: İstanbul’da yangın çıkmış, bir daire küle dönmüştü. Binanın önündeki insanlar pijamaları içinde korku dolu gözlerle apartmana bakıyorlar, her yerden siren sesleri, dumanlar yükseliyordu.

“Yazık pek de gençmiş adamcağız” dedi Temel Amca.

“Vah vah!” dedi Nergis Teyze.

Ekranın köşesinde yangında ölenin fotoğrafı belirmişti, alt bantta da adı.

Banu neredeyse bir çığlık atacaktı, ayağa fırlamamak için kendini zor tuttu. Bu oydu! Nefesini tuttu, yutkundu, önündeki suyu bir yudumda içti. Kalbi gümbürtüyle atıyordu. Temel Amca kumandayı alıp televizyonun sesini kısıtı yine,

“Allah Allah!” dedi bir kez daha Banu'ya bakarak.

Nergis Teyze “Bu yaşıma geldim burada böyle bir olay ne gördüm ne duydum! Vallahi şaşım kaldım!” dedi, yangından bahsetmiyordu.

“Ben bir lavaboya gideyim” deyip kalktı Banu.

Elini yüzünü yıkadı, aynaya baktı, yüzü kıpkırmızıydı. Çamaşır makinesinin üstündeki kolonyadan döktü avcuna bolca, PE-RE-JA, yüzüne sürdü. PE-RE-JA.

Zuhal çayları getirdiğinde, ekranda elektrik süpürgesi çalışırken hiç rahatsız olmadan halının üstünde uyuyan, beyaz bir kedi belirmişti ve Arçelik süpürgeye bakarak gülümseyen bir kadın.

Olay son bir kez anlatıldıktan ve aynı yorumlar yapıldıktan sonra e başka ne var ne yoka geçildi. Zuhal kızınız eskiden daha çok arardı ama artık pek arayıp sorduğu yoktu. Maşallahı vardı, hiç değişmemişti. Bekârlık sultanlıktı, en iyisiydi. O piknikleri hatırlıyor muydu, ne güzel günlerdi. Sinop da artık o eski Sinop değildi. Yıldız, ne yapsındı yok o da evlenmediydi. Bu işler nasip kısmetti. Ama her şeyin de bir yaşı vardı, vakitlice evlenmek en hayırlısıydı. Mustafa hâlâ Hollanda'daydı, memnundu hayatından, çok şükürdü. İkizleri oldu geçen yaz Ece ve Ege. Yıldız arkadaşına gitmişti akşam yemeğinden sonra, az birazdan gelirdi. Hayat geçip gidiyordu. Gençlik gibisi yoktu, ah şu bacaklardan ne çekiyorlardı, hele kış oldu muydu Sinop'un nemli soğuğu işliyordu içlerine. Hacı da olmuşlardı ya, geçen sene hamdolsundu. Allah herkese nasip etsindi.

Sonra gitmeyin bu gece isterseniz, burada kalına geçildi. Yok kalmayacaklardı. O zaman müsaade sizindi, gitmeden mutlaka yemeğe bekliyorlardı.

Hüseyin'i aramıştı Temel Amca, yoldan binmeyin taksiye demişti, biz bir yere gidecek olduğumuzda hep onu ararız, hemencecik geliverir, durağın taksisi, hiç korkmayın, dedi. Tekrar teşekkür

ettiler, gülümsediler. Banu tutulup kalmıştı. Korktuğunu düşünerek anlayışla karşıladılar sessizliğini, “İyi kız” diye geçirdiler içlerinden. Karanlık merdivenleri cep telefonu feneriyle indiler.

“Biz bunu az önce niye akıl etmedik?” dedi Zuhale.

Banu cevap vermedi. Apartman kapısını açınca merdivene dayanarak uyuyup kalmış ufak tefek bir adam gördüler. İstemsizce çığlık attılar! Hüseyin taksinin camından uzanıp bağırdı:

“Korkmayın, yabancı değil, bizim Fethi Abi!” dedi.

Zuhale taksinin kapısını açıp bindi, arkasından Banu.

“Hemen giriş katta oturuyor, arada böyle kafayı bulup geliyor eve, anahtarını bulamamış yine belli ki, kapıyı vura vura sızıp kalmıştır!” dedi.

Zuhale dikiz aynasından Hüseyin’e bakarak:

“Birden görünce, korktuk!” dedi.

Banu dönüp Zuhale’ye baktı, sonra cama döndü yüzünü, bir damla gözyaşı yavaşça aktı yanağından.

Şehri sis basmıştı, göz gözü görmüyordu. Tekerlekler geceye ve sise bulanarak dönüyordu, bilinmezliğe doğru.

Kalbimin Çarmıhı

Hamdiye Teyzeme

Yaz geceleri, uyku huzursuz bir at gibi gözkapaklarımın karanlığından kaçıp gecenin ormanına daldardı sık sık. Kalkıp balkona çıkardım. Gecenin karanlığı sakinleştirirdi beni. Tavanları sevmiyordum. İnsanla gökyüzü arasındaki engellere karşıydım.

Balkonda, ayaklarım betonun serinliğini içine çekerken ruhum, bahçenin gece âlemine daldardı. Yüzleri bahçeye dönük, halka şeklinde, ele ele duran altı binadan ibaret lojmanımızın ağaçlı, çiçekli bir de bahçesi vardı. Gece yaralarına kadar orada geçerci ömrümüz, merdivenleri çıkarken aklım hep bahçede kalırdı. Aslında hepimizin aklı bahçede kalırdı. Sabahı, sabrın içinde saklamak ne zordu. Gündüzleri top oynayıp koşturduğumuz bahçe gece, yalnızlığına gömülüp dizlerini karnına çeker, uykuya daldardı.

Bizim binanın tam karşısındaki bloğun ikinci kat balkon ışığı yanardı daima. Hamdiye Teyze yaz gecelerinde balkonda otururdu. Sigara içerdi, saçları öyle siyahtı ki zifiri karanlıkta bile hissederdim o siyahlığı. Uyuyamıyordu. Uyuyamama hastalığı vardı. Altın gününde lojmanın kadınlarıyla tanıştıktan sonra annem söylemişti bunu. Guatrı olduğunu da eklemişti, gözlerinin o yüzden öyle pörtlediğini de.

Aralıksız sigara içerdi Hamdiye Teyze. Onun bütün bir gece o sandalyede oturup sigara içmesi ve ağaçlara bakması tuhaf bir rüya hazzı yaşatırdı bana. Bazen içeri girerdi, mutfağın ışığı yanardı. Çocuk resimlerindeki perdelere benzeyen; elma, armut, kiraz dolu fırfırlı bir perdesi vardı mutfağın. Işıklar yanınca siyahı silkinip renklerini giyinirlerdi bütün meyveler.

Başımı geniş balkon tutamağına yaslar seyrederdim Hamdiye Teyze'yi. O beni göremezdi karanlıktan. Ben derin nefesler alıp içimdeki boşluğu geceyle bölüşmeye uğraşırdım. Hiçbir şeyle ilgilenmezdi Hamdiye Teyze. Kitap okumazdı, gazete de. Kâğıt falı da

bakmazdı. Sadece otururdu. Ağaçlara bakarak sigara içerdi. Bazen de çay. Bazen hem çay hem sigara. Ayaklarını bir sandalyeye uzatırdı bazen de. Onu izlerdim, bahçeye bakardım, gündüzki sesleri duymaya çalışırdım. İçime geceyi, gökyüzünü yeterince çektikten sonra esnemeye başladım. Uysal adımlarla geri dönen uyku atımın eyerine yapışıp odama giderdim.

Ranzanın alt katı benimdi, üst kat ise turuncu saçlı kız kardeşimin. Lojmanın erkek çetesindeki haydutlardan biri, daha lojmana taşındığımızın ilk günü, kirpikleri bile turuncu, deyip dalga geçmişti onunla. Ağlaya ağlaya eve gelmişti. Ama sonra alışmıştı yeni evimize, arkadaş da edinmişti. Yine de benim peşimi bırakmıyordu. Akli fikri bende, arkadaşlarımdaydı. Ne konuşuyorduk, nereye gidiyorduk, ne planlıyorduk... Onu yanımıza yanaştırmıyordum, sen git arkadaşlarınla oyna, diyordum.

İlnur'un hiç uykusu kaçmazdı. Sırtüstü uyurdu çokluk. Uykusuz gecelerimde, dışarıdaki elektrik direğinden gelen ışıktaki ona bakardım, bazen. Saçları yüzüne yapışmış, çilleri dağınık, sakın nefesler alıp vererek uyuyor olurdu. Uyurken ne kadar da masum görünürdü. Onu aramıza almadığıma pişman olurdum. Ama kahvaltıda bu düşüncemden eser kalmazdı.

Gündüzleri evi temizledikten sonra, her gün cam silerdi Hamdiye Teyze, her gün. Her gün balkonları çamaşır suyuyla yıkardı. Lojmanda titizliğiyle nam salmıştı. Hamdiye Teyze'nin oğlu Giray Abi'nin bir akşam elektrik direğinin altında, arkadaşlarına şöyle dediğini duymuştuk: Annem çamaşır suyunun gücüne inanıyor, bir de uzaylılara. Kahkahalarla gülmüşlerdi sonra. Biz de kıkırdamıştık belli etmemeye çalışarak, hızlı hızlı geçip gitmiştik önlerinden.

Hep beraber gezdiğimiz grubumuz esasta üç kişiydi. Ben, Arzu, Gülay. Bir de karşı bloktaki Emel vardı, kafadan çatlaktı. Bütün gün Duran Duran şarkıları dinlerdi, son sesine kadar açardı teybi. Odasının her yanı, tek bir boşluk kalmamacasına, Simon Le Bon posterleriyle doluydu. İyi kız aslında diye diye Gülay aldırıştı onu gruba ama o akşamları çıkamıyordu. Babası izin vermiyordu.

Şeyda ve Rânâ kardeşler vardı bir de, daha çok oyun oynarken gelirlerdi yanımıza, "gizli sırlarımızı" bilmezlerdi. Şeyda iyiydi de Rânâ kaprisliydi. İki günde bir, sudan sebeplerle olay çıkarır, küser

giderdi. Siyah düz saçlarını savururdu. Ne güzeldi saçları, parlak siyah ve dümdüz. Ben kıvırcıktım, hatta kısık kıvırcıktım. Ne yap-sam düzleşmiyordum. Düzleşmek istiyordum, çünkü düz güzeldi. Arzu'nun da saçları düzdü. Kızım keşke benim saçlarım da seninki gibi kıvırcık olsa, demişti bir keresinde Arzu. Çok güzel baksana, deyip gözlüğünü burnunun üstüne kaldırmıştı. Hayır, güzel filan değildi.

Arzu, Giray Abi'ye, Hamdiye Teyze'nin oğluna âşık olmuştu. Lojmanın dışına uzanan gece gezintilerimizin sebebi buydu. Lojmanın bahçesinden, bekçi kulübesinin önünden geçerek dışarı çıkıyor, asfalt yol boyu dümdüz anacaddeye kadar yürüyor, geri geliyorduk. Lojmanın içinde bir süre kol kola yürümeyi sürdürüyor, sonra cesaretlenince tekrar dışarı çıkıyor, lojmanın abilerinin hep durdukları ve gizli gizli sigara içtikleri elektrik direğine kadar yürüyor, sonra da sanki hiç onlarla ilgilenmiyormuşuz gibi geri geliyorduk.

Heyecandan kalbim duracak derdi Arzu, baktı mı sizce, bence kesin baktı derdi Gülay, kollarını göğsünde birleştirir, vallahi de baktı billahi de baktı derdi. Bense bakıp bakmadığını bilemezdim çünkü ben de âşıktım Giray Abi'ye. Arzu'dan daha çok. Ama önce Arzu söylemişti bunu, her şeyde olduğu gibi bütün öncelikler onundu. Nasıl yarattığını bir türlü anlamadığım ama kimsenin sorgulamaya cesaret edemediği öncelikler hakkı hep onundu.

Lojmanda annesi de çalışan üç beş kişiden biriydi. Bankada çalışıyordu annesi, fönü sarı saçları vardı, ince dudaklarına parlak rujlar sürerdi ve hep parfüm kokardı. Bir keresinde annesinin makyaj malzemelerini göstermişti bize Arzu. Hiç o kadar ruju bir arada görmemiştim. Sıralı sıralı duruyorlardı, her renk vardı. Parfümler, ojeler... Annesi isteyken makyaj masasının üstünden kucaklayıp kucaklayıp salona getirmiş, hepsini önümüze sermişti. Müşterileri eşantiyon getiriyor bunları, demişti. Eşantiyonun ne olduğunu bilmiyordum, sormamıştım. Sorsam sen de hiçbir şey bilmiyorsun kızım, demesinden korkuyordum.

En değişik tişörtleri, en güzel pantolonları, en şahane spor ayakkabılarını o giyerdi. Herkes hayrandı ona. Rânâ bir kere kızıp bacağına tekme atmıştı, sen de kendini güzel mi sanıyorsun, süs güzeli demişti. Arzu'ya karşı gelebilen tek kişi oydu. Ve Arzu'nun da

sataşmaktan çekindiği tek kişi Rânâ'ydı. Rânâ çok güzeldi. Annem bu ne güzel kız böyle, afeti devran demişti, onu ilk gördüğünde. Afeti devranın ne demek olduğunu biliyordum. Ne zaman Rânâyla yan yana gelseler Arzu'nun hiç de sandığım kadar güzel olmadığını fark edip şaşırıyor, ama sonra bunu hep unutuyor, onu muhteşem bir güzellik olarak görmeyi sürdürüyordum.

Bazı geceler Giray Abi dışarı çıkmazdı, içimdeki boşluk büyür, beni yutacak kadar derinleşirdi. Gece onu düşünerek uyumaya çabalırdım. Uzun, düz saçları vardı. Elleriyle durma geriye atardı saçlarını. O saçların, parmaklarının arasından fışkırmasına biterdim. Hızlı hızlı yürümesine, bir bacağına elektrik direğinin altındaki büyük taşa koyarak konuşmasına, elinde sigarayı tutuşuna... Göz ucuyla görmeye cesaret edebildiğim her ayrıntısına vurgundum. İnsanın derinine saplanan bakışları vardı, hiçbir zaman ele geçirilemeyecek kadar uzak yerlere odaklanmış. Onun da içinde bir boşluk olduğunu, beni ona doğru çekenin bu olduğunu düşünürdüm.

Onu düşünmeden geçirdiğim bir tek gün, bir tek saat yoktu. Akşam gezintilerine değil ama Arzu'nun sürekli aşkından bahsetmesine deli oluyordum artık. Saçlarını bigudilerle sarardı arada sırada Arzu, yanaklarına annesinin allığından sürer, bazen de gözlerine yeşil kalem çekerdi. Sonra bahçeye inerdi. Nasıl görünüyorum, iyi miyim, derdi.

Onların balkonu da Hamdiye Teyzelerin balkona bakıyordu. Bugün sabah kahvaltısında yoktu, daha uyanmadı mı acaba derdi, gözlerini onların balkona dikerek. Giray Abi'yi sevme hakkı neden ondaydı? Her geçen gün daha da öfkeleniyordum Arzu'ya. Giray Abi Ankara'da okuyordu, Mülkiye'de. Yazları geliyordu. Bazen ara tatilde de geliyordu ama o zaman pek göremiyorduk, hava soğuk oluyordu, dışarı çıkamıyorduk.

Hamdiye Teyze'nin uykusuz gecelerine uzaktan ortak olduğum zamanlarda ona bakarak Giray Abi'yi düşünüyordum artık. Tam olarak ne zaman âşık olduğumu bilmiyordum ama galiba Hamdiye Teyze'nin kızının yaş günündeydi. Hatice, kız kardeşimden de küçüktü ama kalabalık olsun diye bizi de çağırmıştı Hamdiye Teyze. Giray Abi üstünde mumlar yanan pastayla içeri girdiğinde hepimiz alkışlamıştık. Daha lise birdeydim ama kendimi çok büyük sanıyordum. Sevmek için küçük değildim. O yaş gününe dair pek

bir şey hatırlamıyorum düşününce, çünkü her şey donmuştu. Bir tek o neşeyle gülüyor, bir tek o kız kardeşiyle ne kadar da güzel dans ediyor, bir tek o başını yana eğip kız kardeşine bakıyor, bir tek o hadi bakalım hep beraber deyip yaş günü şarkısı söylüyordu.

O günden sonra artık tek bir pusulam vardı hayatta, Giray Abi. Onu takip ediyordum, balkondan içeri girmiyordum, doldurduğum çayları taşıyor, aynanın önünde saçımı taramaktan yoruluyordum. Gözüm onların apartman kapısında hep, bahçede kimin ne konuştuğunu anlayamıyordum artık. Cümleler, kelimeler, harfler parçalanıyordu ve zihnimde bunları birleştirecek güç kalmamıştı. Onun görüldüğü her yerde, her şey buzlanıp donuyor, bir tek o hareket ediyor, bir tek o yürüyordu. İçimde büyüyen bir aşk ağacıydı o, dalları her geçen gün uzayan.

Niye söylememiştim ben de Arzu gibi, neden ondan çok önce tutulmuş olmama rağmen susmuştum? Susarak dert ortağı bulma şansını kaybetmiştim. Artık yalnızdım, tek başıma taşıyacağım bir duyguydu bu ve ben ne kadar da yetenekliydim susma sanatında. Arzu iç çekerek Giray Abi'den bahsetmeye başladığında ben yutkunuyordum.

Zamanla Arzu'nun âşık olmasına değil de aşkını ilan etmesine katlanamadığımı anladım. Onun o aygın baygın âşık hallerinden bıkip usanmıştım. Hayır, insan aşkı çamaşır iplerine serip sergilememeliydi böyle. O zaman aşk, aşk olmazdı. Çocuk aklımla buna hükmetmiştim. Âşık falan değildi Arzu. Âşık olsa benim gibi susması gerekirdi ama o, gece gündüz hayran hayran konuşup duruyor, tekrarlanan kelimelerle aşkın anlamını çürütüyordu. Ben az konuşurdum, daha da az konuşmaya başlamıştım. Arzu'ya hincim her geçen gün alevleniyordu. Bir şey yapmalıydım.

Yaz geceleri Hamdiye Teyze'yle, karanlığın içinde karşılıklı oturuyorduk, ona bakarak Giray Abi'yi düşünüyordum. Dünyanın en sevilesi, en saygı duyulması kadını olmuştu Hamdiye Teyze gözümde. Her gece içimden dua ediyordum Giray Abi balkona çıksın diye. Bazen çıkardı. Onun balkona çıktığı geceler, uyku için gereken mayayı bulmuş gibi huzurla uyurdum. Annesinin yanına otururdu, bir çay içerdi bazen, bazen ayağa kalkar annesini öper, içeri girerdi. Bazen de uzun otururdu, bir saat konuşurlardı, bazen uzun uzun susardı, bahçeye bakarak. Ne düşünürdü, ne konuşurlardı bir bi-

lebilseydim! Bu kadar yakinken bu kadar uzak olmanın tuhaf bir güzelliği ve kalbi ezen bir acısı vardı.

Bir kere merdivende karşılaştık Giray Abi'yle, Hamdiye Teyze'den bir kazak örneği istemeye yollamıştı annem beni. Apartmanlarından içeri girerken Elham'ı okuyordum, titriyordum kapıyı ya Giray Abi açarsa diye. Merdivenlerde ayak sesi duydum önce, oydu, aşağı iniyordu. Ne haber, dedi gülümseyerek. Selin miydi adın? dedi. Selen dedim, aptal aptal güldüm. Hamdiye Teyze evde mi dedim, evde evde dedi, ıslık çalarak çıktı apartmandan, parfüm kokusu burnumda asılı kaldı günlerce.

Arzu her geçen gün daha süslü, daha güzel giyindikçe ben deliye dönüyordum. Sonunda karar verdim, yapacaktım, bunu hak etmişti. Gezintiye çıktığımız bazı akşamlarda bir ufacık şişede çamaşır suyu alıyordum yanıma. Karanlıklardan geçerken bir adım arkadan yürüyerek Arzu'nun çok sevdiği tişörtüne çamaşır suyunu sıçratıyordum. Şişenin ağzını hayret verici bir maharetle, kimseye bir şey hissettirmeden açarak. Bir yerden çamaşır suyu kokusu geliyor demişti Arzu bir keresinde, sağa sola bakınmıştı. Ben de onaylamıştım, etrafa bakınarak ve ondan daha çok şaşırarak. Arzu'nun tişörtleri hem de en sevdikleri, anlaşılmaz biçimde, Allah Allah nasıl oluyordu, çamaşır suyu lekesi içinde kalıyordu. Bu kötülüğü yapmak da soğutmamıştı ama içimi.

Arzu'nun gece gündüz, ah aşk acısından bahsetmesi, hele ki annesinin Hamdiye Teyze'yle yakın arkadaşlığı sinirimi bozuyordu. Ona yaklaşması, evlerine girip çıkması ihtimali içimdeki çukuru alevlerle dolduruyordu. Sana ne oluyor bugünlerde demişti Arzu bir akşam, hiç konuşmuyorsun. Konuşunca da saçmalıyorsun. Şu Emel gibi sana da bir aptallık geldi. Gözlüğünü eliyle burnunun üstüne kaldırdı, öyle donuk bir öfkeyle bakıyordu ki saçına yapışmamak için kendimi zor tuttum. Çamaşır suyuyla yeterince canını yakamamıştım onun. Başka bir yol bulmalıydim.

Sonunda nicedir içimin karanlığında kızıl bir bayrak gibi dalgalanıp duran o fikri hayata geçirmeye karar verdim. Kaç geceler mücadele etmişim, vazgeçmeye de çalışmışım, olmuyordu. Bir türlü aklımdan çıkmıyordu. Bu aşk benim hakkımdı, onun gibi şımarık kızların anlayacağı bir şey değildi aşk. Ona gününü göstermeliydim.

Evdekileri kollayıp salondaki masanın başına geçtim ve bir mektup yazdım. Arzu'nun ağzından Giray Abi'ye. Ona aşkını ilan ediyordu mektup ama sığ cümlelerle doluydu. Aptal bir kızın, aptal cümleleriyle dolu bir mektup olmalıydı bu. Günlerce hazırlanmışım, gazetedeki Güzin Abla köşesine yazılan mektuplardan bazı cümleleri aşırımtım.

Güzin Abla köşesini bir gün elinde gazeteyle, gülerek bahçeye gelen Arzu sayesinde tanımış, o günden sonra da arada sırada okumaya başlamıştık. Bazı mektuplardaki mahrem soruları fısır fısır okuyor, oradan buradan duyduklarımızla bu mektuplardaki aa ne kadar ayıp cümleleri birleştiriyor, kadınlara ve erkeklere dair çok değerli keşifler yapıyorduk. Günlerce malzeme toplayıp o mektuplardaki bazı cümleleri bir deftere yazdım. Sonunda aşağı yukarı bir metin belirmişti zihnimde. Onu kepaze edecektim.

Mektubu yazdım, zarfa koydum ve bir sabah kahvaltısından sonra, atletimin içine saklayarak evden çıktım. Karşı apartmana girdim. Dört numaralı posta kutusunu açıp zarfı içine attım. Sonra hayaller kurmaya başladım. Giray Abi'yi, elektrik direğinin altında, bu mektubu dalga geçerek arkadaşlarına okurken hayal ediyordum. Tam da biz oradan geçerken Arzu'ya bakarak kahkahalarla güldüklerini, Arzu'nun ağlayarak eve doğru koştuğunu hayal ediyordum, nasıl mutlu oluyordum. Ancak aradan koskoca iki gün geçtiği halde o mutlu an bir türlü gelmiyordu.

Bahçedeydik yine kızlarla. Annem bana seslendi balkondan. Öfkeliydi. Merdivenleri hızla çıktım, nefes nefese kalmıştım. Annemin elindeydi mektup! Korku ve şaşkınlık içinde kalmıştım. Saçıma yapışıp içeri çekti beni annem. Bu mektup nasıl annemin eline geçmişti? Sert bir tokat attı, sen ne yaptığını sanıyorsun dedi. Annem mektubu benim yazdığımdan o kadar emindi ki inkâr etmeme imkân yoktu. Utanmıyor musun arkadaşına iftira atmaya? Dudaklarından öpmek istiyormuş! Utanmaz! dedi annem ağzını bükerek. Nerden öğrendin bu lafları sen, ahlaksız! Annemin ağzından alevler çıkıyordu. Yüzüm yanıyordu, hatta zonkluyordu. Anneme kalbimin nasıl parçalandığını anlatamıyor olmak, ıstırbımı artırıyordu. Annem beni çok yanlış anlıyordu. Ama hiçbir şey yapamazdım, nereden başlasam düğümleniyordum. Kelimelerim de sesim de benliğim de düğümleniyordu.

Sustum, gözyaşı döktüm sessizce, annem konuştuğunda öfkeleniyor, öfkelenince daha çok bağıyordu. Ben ağlıyordum. İki gündür doğru düzgün uyumadığım için gözlerim yanıyordu, ağladıkça daha çok yanmaya başlamıştı. Her şey bir yanlış anlaşılardan ibaret değil miydi zaten. Varsın annem bile beni yanlış anlasın. Bu bilgece sözler geçmişti aklımdan o zaman, insan ağlayınca tuhaf bir bilgelik kazanıyordu sanki. Hayatı gözyaşlarının arkasından görmek onun gerçeğini anlamaya kapı açıyordu sanki. Şaşı bak şaşır, resimleri gibiydi belki de hayat. Gözyaşlarıyla bakınca şaşırtıcı gerçekler görünür oluyordu.

Salon kapısının buzlu camı önünde annem bas bas bağıırken ben ayakta dikiliyordum. Sonra annem pembe elbisesiyle mutfığa gitti, mektubu da zarfı da hışımla yırtıp çöpe attı. Odama gittim ben de ranzama uzandım, yastık ıslanana kadar ağladım.

Biraz sakinleşince mektubun nasıl olup da annemin eline geçtiğini düşündüm yeniden. Bir türlü işin içinden çıkamıyordum. O gün bahçeye inmedim bir daha. Akşam, Gülay kapıya geldi beni çağırma. Annem arka odaya doğru seslendi, arkadaşların çağırıyor, dedi. Kalkıp üstümü başımı düzelttim, odamdan çıktım. Gülay'la merdivenlerden inerken içimde bir korku vardı. Ağladın mı sen dedi, Gülay, gözlerin şiş gibi. Kardeşimle kavga ettik dedim. Aman yine mi, boş ver dedi, sakızını şişirdi. Arzu nerede dedim. Aşağıda dedi. İyi mi? dedim. Niye iyi olmasın ki dedi, sakızını patlattı, aşık işte. Arzu iyiydi, hiçbir gariplik yoktu. Peki, öyleyse nasıl olmuştu da bu mektup anneme ulaşmıştı? Çıldıracaktım.

Kafamın içindeki düşüncelerden kurtulamıyordum, anneme asla sormazdım, tekrar bu konuyu açma cesaretini gösteremedim, bu sefer bir araba laf işitmekle, tokat yemekle kalmazdım, bundan emindim. Hamdiye Teyze mi görüp getirmişti, ah ne rezillik?

Öyle utanıyordum ki uykum kaçtığı geceler balkona çıkmaya bile çekinir olmuşum. Daha fena ihtimal ise Giray Abi'nin beni görmüş olmasıydı. İşte bu tam bir faciaydı. Erkenden eve geliyordum, gece geç saatlere kadar bahçeden eve gelemeyen ben, binbir bahane icat edip eve atıyordum kendimi. Giray Abi'nin dışarı çıkacağı saatlerde ortadan kayboluyordum. Herkes bende bir hal olduğundan emindi artık. Aşk acımın üstüne bir utanç bulutu gelip

yerleşmişti, hiçbir rüzgâr onu yerinden kımlıdatamıyordu. Günler geçti böyle azap içinde.

O bayram sabahı, kahvaltıdan sonra, kanaryamızın kafesini temizlemek istedim. Annem, yapamazsın sen dedi, izin vermek istemedi ama çok ısrar edince, tamam dikkat et, dedi. Balkona götürdüm kafesi, altındaki bölmeyi mandalları açarak çıkardım ama dalıp gitmişim. Kafese odaklanıp kuşu unutmuşum, alt bölmeyi temizleyip yerine takarken, nasıl oldu anlamadım, bir anda kanaryamız uçtu gitti.

Annem koştu geldi, bağırtıma. Sonra da kardeşim. Deliler gibi ağlamaya, kendini yerden yere vurmaya başladı. Aptal, geri zekâlı, maymun! Sen ne anlarsın kafes temizlemekten diye böğürüyordu. Buralardadır, döner gelir, ben şimdi bulurum, bahçededir dedim, alelacele ayakkabılarımı giyinmeye koyuldum. Uçtu gitti işte senin yüzünden! Kaçırdın onu! deyip bağıra bağıra ağlıyordu. Bahçede dört dönüyordum annemle, her yeri aradık, her yeri yoktu.

Boynum bükük eve geldim. İçime nefes almamı engelleyen bir taş gelip oturmuştu. İlknur'un gözleri şişmişti ağlamaktan. Hani nerede? dedi beni görünce, burnunu çekerek, nerede? Yok dedim, uçmuş gitmiş işte! Kendini kaldırıp yere attı, deliler gibi ağlıyordu. Ne yapayım dedim. Ne yapayım işte, kaçtı gitti! Odama doğru giderken arkamdan bağırdı: Oh ne iyi ettim o mektubu anneme vermekle! dedi. Oh canıma değsin!

Sırtıma saplanmıştı bu cümle. Sırtıma saplanmış ama içimdeki taşı tuzla buz etmişti. Ranzama attım kendimi, hafiflemiştim. Utanç bulutu bir rüzgârla uçup gitmişti. Şimdi sadece aşk acısı vardı, aşk umudu vardı, aşk ihtimali vardı. Uzun yaz geceleri vardı, Giray Abi'nin balkona çıkma ihtimali vardı.

Gölgesiz

Ekin zamanı, yedi aylıkken, ebe yetiſeſiye doğdu. Çok yaſamaz ölüſ bu, dediler, ölmeydi. Senin gibi bembeyaz bir kadından bu kadar kara kız, hayret dediler, görenler.

Belki annesinin karnındaki hiçliği erken bıraktığından, hastalık- lı bir tohum gibi büyüdü. Güzelliğe değil çirkinliğe meyletti bedeni. Ne suratsız bir ſey bu, dediler. Pek de sıska dediler. Teslime diye ad mı olur, dediler. Bunun adını da sen koy demiſlerdi de bitişik komşuları Kör Hasibe koymuştu adını.

Gölgesinin bile görünmediği bir yokluğa ayarladı o da kendini. Bakışların hizasına ne kadar az denk gelirse o kadar hızlı geçiyordu zaman.

Göğe baktı hep, dışarıdaydı akılı fikri. Dağlarda, kırlarda, subaş- larında. Dışarıya açıldı kulağı, içeriye kapalı. Duymuyor musun sen? diyorlardı. Seslerin pençesine takılıp kalıyordu ſaşkınlığı.

Sen bu kuzuların başında dur, bırakma ağıla gelmeye ha, diye tembihledi babası. Yedi yaşındaydı. Eline uzun bir değnek tutuş- turdu. Önlerini kesemedi, hepsi kaçıp kurtuldular, analarının me- melerine yapışıp emdiler. Bir tokat patladı yüzünde. Burnu kanadı hemen, tıp tıp damladı bluzunun mavisine.

Bir kış günü boğazında çıkan koca şiſe annesi ağırlı ağırlı bakıp bu böyle olmayacak, bir doktora götürmek lazım, dedi. Tütün sardı babası pencereden bakarak, başını sağa sola salladı. Bu karda kışta töbe töbe, dedi. Sesi karardı kaldı havada.

Bir kızak geldi ertesi gün. Diz boyu kar. Atların nefesleri geniş burunlarından çıkıp yayılıyordu havaya. Karları yarararak gidiyorlar- dı, kulağında çan sesleri, boğazında zonklayan bir şiſlik. Arabacının kırbacı havada dönüyordu. Çayın üstünden geçerken kargalar hep bir ağızdan gaklamışlardı. Bir daha geri dönemeyecekmiş gibi bir sancı oturmuştu içine. Dönüp dönüp bakmıştı karlar içindeki köye, çayın iki yanına dizilmiş selam duran kavaklara, kargalara, onların topak topak yuvalarına.

İltihaptan ölecekmiş neredeyse dedi doktor, babasına gözlüklerinin üstünden bakarak. Bir ay sabah akşam iğne vurdu köydeki baytar Kâzım. Ölmedi. Su taşıdı. Ahır temizledi. Çay demledi. Bulaşık yıkadı. Ekmek teknesinin başına geçti, hamur yoğurdu on altı olmadan. Nişan gördü, düğün gördü, davul zurna gördü, oynayanlar gördü. Bezenmekten, oynamaktan yana muradını alamadı. Teller duvaklar gördü, gülen yüzler gördü. Uzaktan o da güldü. Payına düşeni düşündü durdu. Düşlemeden.

Ablan ne güzel gelin oldu dediler, darısı başına dediler, güldüler, fısıldaştılar. Sen de kına yaksana ellerine dediler, kemikli ellerine bakıp birbirlerini dürttüler. Uykuda bile duydu o fısıltıları. Zeynep olsaydı işler nezdilerdi ona. Kayalıklar tarafından giderdi ikisi okula, el ele tutuşup o dar yoldan geçer, şelaleye bakarlardı her sabah. Kalem kutusunda duruyor Zeynep'in dişleriyle bölüp verdiği yarım silgi. Evlendi gitti on yedisine bastığı sene.

Her kör satıcının bir kör alıcısı vardır, dedi abisi annesine, kulaklarıyla duydu. Döndü durdu bu cümle can evinde. Annesi, bir kısmeti çıkmadı yaşı yirmiye geldi, diye sızlanıp dövündü.

Boy boy elbise dikti bir keresinde annesi bayramlık diye. Üç ablasının üçünün de fırfırı vardı eteklerinin ucunda. Teslime'nin fırfırına yetmedi kumaş. Bayram sabahı elini öpmeye eğildiği hacı teyze, aman pek de yakışmış bayramlığın, dedi. Annesine baktı göz kırptı, güldü. Kolonya döktü Teslime hacı teyzenin eline, şeker tuttu.

Babasının halası gelip bir ay kalmıştı. Kırmızı teneke kutuda çay getirmişti, üstünde bir kız vardı, sarı elbiseli, arkası yemyeşil ağaçlarla doluydu, parmağına konmuş kuşa bakarak gülümsüyordu. Gidip gelip o kutuya bakıyordu, o kuş kılığına girmek istiyordu. Yasemin çiçeği kokuyordu büyük hala. Ellerini birleştirir, başparmaklarını birbirinin üstünden geçirerek dolandırır, hikâyeler anlatırdı. Çayını doldurdukça ömrün uzun olsun güzel kızım, derdi. Giderken ağladı da ağladı, şaştı kaldılar, delirdi bu kız iyice, dedi ablası kollarını önünde bağlayıp.

Bu kime çekmiş ki böyle kapkara. Yedi yıl kırklansa, yedi hamamın suyunu akıtsalar ağarmaz bu. Allah'ın hikmeti işte sual olunmaz. Pencerenin yanında kilitli sandıktaki kat kat esvaplar, tülbentler, çeyizlikler, ablaları evlenip gittikçe bohçalandı, günde-

rildi. Bir oyalı tülbent düşmedi Teslime'ye, eski bir tülbendi bağladı durdu başına. En küçük ablasının düğününde, bir sürme de bu yazığa çekin, dedi annesi de ortanca ablası sürme çekti gözlerine. Aynada baktı kendisine o gün, uzun uzun baktı. Güzel neydi?

Sonra İlyas'ın Sultan, müjde diye geldi. Müjde! Kısmeti çıktı Teslime'nin de. Kavaklardaki kargalar uçtular, gaklayarak. Büyük çayın suyu dalgalandı, çamurlandı. Gökyüzü delindi, yağmurlar yağdı durdu. Müjde kız, dedi annesi, kaba etini çimdikledi. Hem de şehre gideceksin ya. Allah o Sultan'a ne muradı varsa versin, diye dualar etti annesi, yatıra mumlar dikti.

Grcn gelecek dediler, ta bilmem ne şehrinde. Geldiler. Bir yeni elbise dikti annesi. Başına kilitli sandıktan bir oyalı tülbent verdiler. Hadi git gözüne bir sürme çek, dediler. Sonra annesi yüzünü okşadı, ekşimiş yoğurt kokuyordu elleri. Parmaklarını tkrğyle ıslatıp kaşlarını dzelitti. Asma suratını öyle, çok uzak değil ya, dedi. Artık uzak mı kaldı hem, gece otobüse bindin miydi sabahına buradasın. Biz de geliriz, niye gelmeyelim, geliriz ya. Eniştemiz yol-layiverir otobüs biletimizi, akşam bindik miydi sabahına oradayız.

Çayları tepsie dizdi büyük odaya girdi. lmş de dirilmiş gibi beyaz bir kadın, şehir başrtlerinden bağlamış başına, kolları bilezikli, bakışları baykuş. Bir de yaşlı adam, sağ ol kızım deyip aldı tepsiden çayı, gözünün ucuyla baktı şylelemesine. Sonra bir de kısmeti. Az biraz dili peltekmiş. şehre gelin gideceksin daha ne. Yokluktan ne çıkacak, yokluktan yokluk çıkıyor, dediler. Malı mlk çokmuş, rahat edersin, gün yüzü görürsün, akıldan yana bir eksiği yok, diye yeminler ettiler. Sonra siz biraz baş başa kalın da konuşun dediler.

Herkes çıkar çıkmaz soğuk terli bir el yapıştı eline. Bir yüzük taktı parmağına. Kırmızı taşlı. Yüzük parmağını sıkıyordu. Boynundaki damarlar kabarıyordu kekeleyip debelendikçe. Davut benim adım, dedi onca uğraştıktan sonra, ağzından akan suları eliyle sildi. Kirpikleri bile sarı sarıydı. Anası gibi l beyazıydı derisi. Yüzük parmağını sıkıyordu. Küçükken de sevmezdi Teslime ne beyaz koyunu ne sarı sarı civcivi. Onca yumurtanın içinden biri kapka-ra çıksa, diye dilek tutardı. Kara civcivleri severdi, kara kuzuları, kapkara taylorı. Sarı un helvası yedirmişti bir kere ablası küçükken, midesi ağzına gelmişti. Teslime kırmızı helva severdi, bir onu yedi.

Hiç şehir gördün mü, dedi. Cebinden çıkardığı buruşuk mendille ağzını sildi. Yok, dedi hiç görmedim. Göresim de yok demedi. Neyleyim ben şehri, demedi. Bırakın beni bu göğün altında bir başıma, demedi. Kismetim buymuş, dedi. Rahat ettireceğim seni şehirde dedi, başını yere eğdi. Rahat neydi?

Akşamına beyaz bir arabayla gittiler. Bir bakraç su döktü annesi arkalarından. Babası ceket cebini yokladı, ağzı kulaklarında. Ab-laları birbirlerini dürtüp güldüler. Annesi gözleri yaşlı içeri girdi, çok şükür dedi bugünü de gördük ya.

Ve Yıldızlar Parlıyordu

Telefon konuşmasına öyle dalmıştı ki kimseyi duyacak halde değildi. Bütün kelimeleri rüzgârla savruluyordu.

Adam ufaktan gitmeye hazırlanırken bir yandan da dönüp arkasındaki iskeleye bakıyordu. Bir iki defa daha seslendi kadına ama yine duyuramadı sesini. Tezgâhtaki küpeleri topladıktan sonra tekrar baktı iskeleye ve bakar bakmaz da “Hay Allah!” dedi, elindekileri bırakıp koşmaya başladı. O iskeleye varana kadar kız toparlanıp kalkmıştı yerden, yüzü gergindi, ağlıyordu. Bir eliyle gözlerini silerek yere düşen telefonunu aldı, çantasını omzuna astı. Rüzgâr arkadan esiyor saçlarını öne doğru savuruyordu.

“Uzaktan seslendim ama duymadınız, iyi misiniz?”

“Ayağım takıldı” dedi kadın, üstünü başını düzeltiyordu.

“Birkaç gündür böyle burası, bir iki kişi daha düştü sizin gibi, gündüz yine iyi de gece insan görmüyor ayağı takılıveriyor, belediyeye de gidip söylediler arkadaşlar ama...” Kadın cevap vermiyor, gözyaşlarını siliyor, ağladığını gizlemeye çalışıyordu.

“İyi misiniz?” dedi bir kere daha. Bakışları, gördüğü her şeyin en ince noktasına sızabilirmiş gibi tedirgin ediciydi. Gitmeyip öylece kendisine bakarak durduğunu görünce, nemli bir sesle, “İyiym” dedi kadın ve eliyle burnunu silerek “Teşekkür ederim, iyiym” dedi.

Adam “Hayır ben siz düşünce...” kadın cümlesini tamamlamasına fırsat vermedi, “İyiym ben, sağ olun” dedi ve gözyaşlarını eliyle silerek arkasını döndü, iskelenin en ucuna doğru yürümeye başladı.

Adam ağır adımlarla geri döndü, tezgâhını toplamaya devam etti, bir yandan da göz ucuyla kadını takip ediyordu. Denize bakarak öylece duruyordu kadın, hayır telefonla konuşmuyordu artık. Adam, içi siyah kadife kaplı ahşap kutularını çıkardı, yüzükleri tek tek güzelce yerleştirdi kutuya. Bir çay doldurdu kendisine, taburesine oturup içmeye koyuldu, doğrudan iskeleye dönük değil de biraz yan oturmuştu tabureye. Yine de kadını görebiliyordu. Onun

yavaş adımlarla sahile doğru yürümeye başladığını fark edince hemen kalktı, kolyeleri toplamaya girişti.

Tezgâhi en uçtaydı, iskeleden adanın merkezine doğru yürüyen herkes yanından geçirdi. Kadın epey yaklaşımıştı. Tezgâhın başına gelince durdu, tepelerindeki sokak lambasından sarı bir ışık vuruyordu yüzüne.

“Teşekkür ederim, sizi de rahatsız ettim” dedi. Tam yoluna devam etmek üzere adım atmıştı ki adam, “Hadi gelin bir bardak çay için de öyle gidin, yeni demledim” dedi, halbuki neredeyse iki saat olmuştu demleyeli. Küçük mavi tüpte alüminyum bir çaydanlık kaynıyor, suyun nefesi rüzgârın sesine karışıyordu.

Kadın adamın gösterdiği ufak tabureye baktı, kararsızdı. Şimdi aydınlıkta adamın bakışlarından duyduğu tedirginlik daha da artmıştı, kayalıklara yapışmış bir midyeyi andırıyordu yüzü. Buna karşın sesi buhar gibiydi.

“Gece hava epey sertleşir burada, rüzgâr çıkar, yaz havası filan dinlemez. Bir çay için ısınırsınız, ben de tezgâhi topladım gidiyordum tam” dedi.

Israrla ve yumuşaklıkla bakıyordu. Kadın hâlâ ayaktaydı. Adam dönüp arkasındaki sepetten bir çay bardağı çıkardı, bir de tabak. Kadın oturdu, dizine baktı. Önü düğmeli, kırmızı üstüne beyaz puanlı bir elbise giymişti. Adam, demli bir çay doldurup uzattı, kadının yüzünde akan rimellerin siyah izleri vardı. Açık kızıl saçları ve çilleri rüzgârda uçuşuyor, birbirine karışıyordu.

Adam yine arkasındaki sepete döndü, melamin bir şekerliğin kapağını açtı, şeker uzattı, bir de kaşık. Kadın iki şeker aldı, dalgın dalgın karıştırdı çayını. Sırtı denize dönüktü, arkadan rüzgâr estikçe saçları yüzüne doğru geliyor, o da durma saçlarını eliyle düzeltiyor, kulağının arkasına sıkıştırmaya uğraşıyordu. Adam, taburesini kadının karşısına aldı, denize dönüktü şimdi yüzü. Bir sigara yaktı, kadına da tuttu paketi.

“Yok, kullanmıyorum” dedi kadın. Ne diyeceğini bilemez halde tezgâha bakıyordu. İki tezgâh tablasının biri tamamen toplanmıştı, diğerinin yarısında kolyeler ve zincirler kalmıştı. Birden deniz sertçe vurdu kayalıklara, yankılı, boğuntulu sesi duyuldu.

“Ne tuhaf değil mi ayak izlerimiz silinecek şu kumlardan bir gün, rüzgâr bütün kelimelerimizi alıp götürecektir ama bu deniz,

bizden iz kalmayan dünyada yine de böyle dövecek kayalıkları” dedi adam, sigarasından bir nefes aldı, denize baktı.

Kadın “Taşlarla uğraşıyorsunuz galiba?” dedi.

Bardağı koyacak bir yer arandı, adam da fark etti bunu, üstünde bir kitap duran tabureyi çekti ortalarına hemencecik. Kadının alt dudağının sol tarafında fasulye büyüklüğünde ve fasulye şeklinde, dudak renginden mora dönük bir baloncuk vardı, tabureyi kadına doğru yanaştırırken bunun doğuştan olduğunu düşündü adam. Dudakları kapanınca sanki içeride kalması gerekirken dışarı taşmış bir fazlalık gibi duruyordu.

“Taşlarla uğraşmıyorum, onlar bana yoldaşlık ediyorlar” dedi adam, sigarasının külünü yere silkeledi.

Kadın boş gözlerle baktı taşlara. “Ben pek bu enerji menerji işlerinden anlamam” dedi.

“Enerji menerji” ikilemesi adamı rahatsız etti ama yine de kadının gözlerinde iskeledeyken gördüğü şeyin ne olduğunu bulmak için duyduğu iştahı söndürmedi.

Kimseyle öyle üç beş kelimadan öteye gitmeyen bir ahbaplığı olmasına rağmen adada yine de hakkında olur olmaz laflar dönmesine engel olamamıştı. Eski karısı, adadan filancanın arkadaşıymış da ona “Siz onun ne olduğunu anlayamazsınız, ben onun ciğerini bilirim” demiş işte o filanca da kösedeki kafenin sahibi Naciye Hanım’a bunu söylemişmiş. Eskiden kendisini İstanbul’daki reklam ajansından tanıyan biri de “Aman pek tuhaf adamdır” demiş eczacı Muhittin Bey’e, o da bunu karsına söylemiş de o da bilmem kime ne demiş de... Bütün bunlar kışları arada bir kahvaltuya gittiği otelin işletmecisi Kerem’in kulağına çalınanlardı. Koca adada oturup iki kadeh bir şey içebildiği, sohbet edebildiği üç beş kişiden biriydi Kerem. “Aman be abi, boş veeer!” derdi ikide bir, kemikli elini havada savururdu.

“Gezebildiniz mi adayı?” dedi adam, gür, uzun sakalları güven vericiydi.

“Daha iki gün önce geldik” dedi kadın. Elini çenesine koydu. Demek sevgilisiydi iskelede konuştuğu, kavga etmişlerdi muhakkak. Kadın yine dizine bakıyordu, biraz sıyrılmıştı az önce düştüğünde. Burnunu çekti, saçlarını düzeltti.

“Bir çay daha doldurayım mı?” dedi adam hemen çaydanlığa doğru gitti, onun bir şey demesine fırsat bırakmadan doldurdu, şekeri

uzattı. Tam o sırada telefonu çalmaya başladı kadının. Ufak, kırmızı çantasından çıkarıp baktı, meşgule düşürüp geri koydu. Çayını karıştırdı. Telefon tekrar çaldı. Bu sefer çıkarıp telefonu tamamen kapattı. Derin bir nefes aldı, düşünceli düşünceli altdudağını ısırdı.

Kitabı göstererek “Okumuş muydunuz bu kitabı?” dedi adam.

“Yok, pek okumuyorum, ben daha çok film izliyorum.”

“Film uyarlaması da var bu kitabın. Vakti zamanında Amerika’da on yedi milyon satmış, gerçek bir hayat hikâyesinden. Filmi izleyin ama Al Pacino müthiş oyunculuk sergiliyor”

“Al Pacino’yu biliyorum” dedi kadın sayıklar gibi, aklı telefondaydı.

“Al Pacino, Marlon Brando, Robert De Niro bunlar dünyayı başka gören, başka algılayan insanlar. Ânı anlayan insanlar bunlar. Bizler onların müsveddesiyiz ancak. Biz, ânı değerlendirmek yerine, o anda Al Pacino nasıl bir tepki verir diye düşünssek belki daha inandırıcı oluruz! Belki de kötü kötü kendimizi oynamayı bırakıp bizi oynayan Al Pacino’yu oynamaya çalışmalıyız” dedi gülerek.

Kadın esnedi ve “Biraz fazla büyütüyor musunuz bu insanları, yani ne bileyim sonuçta onlar da bizim gibi işte” dedi.

Adam kafasındaki boz renkli bereyi biraz geri itti, kumral saçları göründü, arada kırlar da vardı. Bir sigara daha yaktı. Birkaç saniye gözü dalmış gibi baktı kadının yüzüne.

“Demek istediğim o değildi, ayrıca bana göre ağlamakla kahkaha atmak arasında da bir fark yok.”

“Ne demek fark yok?” dedi kadın, sağ gözünü ovuşturdu. Adamın sandığından daha genç olabileceğini düşündü.

“Ben burada deliliğimde özgürlüğü buldum biliyor musun, anlaşılmasız olmak insana bir güvenlik yaratıyor. Sonuçta bizi anlayan herkes bize bir bedel ödetiyor, bizden bir şeyleri alıp tutsak ediyor.”

Kadın kaşlarını çatı. Siz’den sen’e geçiş dikkatini çekmişti ama rahatsız olmamıştı bundan.

“Bizi anlayanlara ihtiyacımız yok mu yani?” dedi, sol elinin başparmağıyla oynuyordu.

“İnsanın anlaşılmaktan çok yalnızlığına ihtiyacı var bence” dedi adam, tüpün altını kapattı eğilip.

“O zaman neden burada durmuş konuşuyoruz?” dedi kadın bir anda.

“Bir teselli yanılısamasına da ihtiyacımız olduğu için.”

Kadın bu sefer de çantasının sapıyla oynamaya başlamıştı.

“Yanlışı anlamayın ama bu tür konuşmaların yapay olduğunu düşünüyorum ben, ne bileyim akıl çok geveze geliyor bana, halbuki insanın kalbi daha çok sessizliğe ihtiyaç duyuyor bence” dedi ve içini çekti.

“O zaman neden burada durmuş konuşuyoruz?” dedi bu sefer adam, gülümsedi. Kız da gülümsedi biraz.

Adam arkadaki sepete gitti, iki su bardağı getirdi bir şişe de şarap, ağzı açılmıştı, mantar tıpanın yarısı dışarıdaydı. “Bir bardak ada şarabı ikram edeceğim size, çay bitti çünkü” dedi. Halbuki demlik, daha yarı olmamıştı.

Kadın biraz şaşırdı şişeyi görünce, adamın gözlerine baktı, derine sızan o bakış daha da yoğunlaşmıştı, yine de anlayamadığı biçimde oturduğu yerden kalkamıyordu. Rüzgârın uğultusuna, denizin kayalara vuran hırçın dalgalarına aldırmadan; karşısındaki adamın ürperticilikle, tatlı bir sıcaklığın birbirine karıştığı bakışlarına karşı aklının uyarılarını dinlemeden, orada öylece oturmak geliyordu içinden. Sende ne var biliyor musun kızım demişti annesi, ikinci işinden de atıldığı o günün akşamı. Kayıtsızlık var sende, kayıtsızlık insanı ölüme yaklaştırır. Ben kayıtsız filan değilim demiş kapiyı annesinin yüzüne çarpmıştı.

İkinci bardağın bitiminde “Sizce kayıtsızlık nedir?” dedi adamın doğrudan gözlerinin içine bakarak.

“Kayıtsızlık...” dedi sakallarını sıvazladı adam, gözlerini bir sağa bir sola kaydırdı sonra kadının gözlerine bakarak “Arzunun zıddıdır” dedi.

Kadın “Hah işte bu, tam da sizden beklenecek cevap!” dedi, güldü ve hemen ekledi “Peki, şimdi benim burada böyle oturmam kayıtsızlık sayılır mı sizce?” dizlerini birleştirip denize doğru döndü.

Adam uzanıp bardağını doldurdu. “Bu kayıtsızlık değil, âna teslim olmak bence, yani ölümden çok arzuya bir yakın duruş.”

Arzuya yakın duruş derken doğrudan gözlerinin içine bakmıştı adam. Kadın, gelip arzuya saplanan konuşmadan uzaklaşmak, bir şey söylemek istedi ama ne söyleyeceğini bilemedi. Tam o sırada beyaz kıvrıkcık tüylü, kalp şeklinde tasmaı olan bir köpek, sağa sola

bakmadan hüzünlü bir yürüyüşle geçip gitti yanlarından, ince bir zil sesi yayılıyordu etrafa yürüdükçe.

“Adaya getirilip terk edilmiş köpeklerden biri bu da” dedi adam.

“Çok üzgün görünüyordu.”

“Her akşam bu saatlerde geçer buradan.”

“Bu saate kadar her gün kalıyor musunuz?”

“Kalırım genelde, sahilde kimse kalmayana kadar beklerim” dedi.

Kadın birden titredi, rüzgâr sertleşmişti.

“Arabada ufak bir battaniyem var, getireyim de sırtına aliver diyerek” taburesinden kalkıp az ilerdeki beyaz Renault’ya doğru koşar adım gitti.

Kadın arabaya doğru giden adama bakarken iskeledeki telefon konuşması kafasında çınlamaya başladı yine, ne yapacağına bir türlü karar veremiyordu, bunu sonra düşünürüm, dedi içinden. Karmakarışık düşüncelerden uzaklaşmaya çalıştı, şarabından büyük bir yudum aldı. Kalbini kederin kumları doldurmuştu. Telefonunu açıp açmamakta kararsızdı, açmaya da korkuyordu, açmamaya da. Yok, artık olmuyordu, böyle devam edemezdi. Bunu sonra düşünürüm diye diye iki yıl geçmişti işte. Kayıtsız mıydı yoksa sahiden?

Sarı kahverengi, kocaman gül desenleri olan bir battaniyeyle geri geldi adam, battaniyeyi kadının omuzlarına güzelce örterken çimen koktuğunu düşündü kadının.

“Ben tezgâhın geri kalanını bir toplayayım” dedi.

İlk tezgâhın altından bir büyük kutu çıkardı. Yeşil taşlı kolyeleri kutuya doldurdu, gümüş uzun zincirleri silindir bir süngere sardı, onu da kutunun içine özenle yerleştirdi. Sepete uzandı tekrar,

“Biraz tuzlu leblebi kalmış burada” dedi.

Tütün rengi kesekâğıdındaki leblebiyi kadına uzattı. Mişmiş Kuruyemiş yazıyordu kâğıtta, kubbeye benzer kırmızı bir şeklin üstünde. Aslında insan neden yeni bir hayata başlamasın ki, her şeyi geride bırakmak mümkün değil midir?

“Nasıl ısındın mı biraz?” dedi adam, gülümsedi.

“Evet, iyi oldu bu sağ olun” dedi kadın, “Kışın daha da artıyor dur değil mi rüzgâr?”

“Hem de nasıl, bazen feribot seferleri de yapılamıyor ama ben o zamanları daha çok seviyorum, fırtınayı, deli dalgalı denizi acayip

seviyorum.” Acayip sözcüğünün her harfine çiçek açtırmıştı, bu çok hoşuna gitti kadının. Oldum olası bazı sözcükleri kendilerine has üslupla söyleyen insanları severdi, bazı tikleri de bazı el hareketlerini de.

“Öyle birden çıkıp buraya gelmeye nasıl karar verdiniz? Ben pek kararlı biri sayılmam da merak ettim.”

Adam gözlerini yere indirip sustu bir müddet.

“Kusura bakmayın öyle birden sordum, özelse boş verin” dedi.

Çalışmasına da gerek kalmazdı burada. Kışları bir sobanın karşısında yün öreri, çekirdek çitler, dalgalı denizi izlerdi. Yazları da kumlara yatar güneşlenirdi, ne iş güç derdi ne dırdır.

“İnsanlardan yorulmuş, şehir her şeyi yutuyor, kara bir delik gibi çekiyor insanı içine. Böyle şeylere birden karar verilir zaten, bazı şeyler çok düşünmeye gelmez, öyle değil mi?”

“Bilmiyorum, herkes o kadar güçlü olamıyor bence.”

“Güçle değil de ruhla ilgisi var daha çok!”

“Ruhla mı?”

“Evet ruhla, hani sana ait olmayan bir elbiseyi giydiğinde rahatsız olur bir an önce çıkarmak istersin ya, mesela ben asla takım elbise giyemem, evlenirken giymiştim bir, o da karımın zoruyla.”

Kadın güldü.

“Sahiden mi?”

“Evet tabii, sonra da zaten o evlenirken hissettiğim sıkıntı hiç bitmeyince ayrılalım dedim, ayrıldık.”

“O kadar kolay yani?”

“Hem kolay hem değil.”

“Her şeyin bir sonu olacağını biliyoruz ama o sonu hiç hayal etmek istemiyoruz. Hafızamızın kumlarına ne yazarsak yazalım zamanın dalgaları gelip siliyor işte, yani nasıl anlatsam esas mesele dalgaların ritminin hayatın ta kendisi olduğunu kavramak.”

“Mesele kumlarda değil, yazılanlarda demek istiyorsunuz yani?”

“Tabii ki öyle, bütünün bir parçası olduğunu hissedebilmekte mesele, o da o kadar kolay iş değil hem de hiç değil!”

Gömlek cebinden sigara paketine uzandı, bir tek sigara çıkardı yaktı, devam etti.

“Hayat zaten çok ağır, daha fazla ağırlaştırmaya lüzum yok, herkes kendi hikâyesine bir ortak arıyor, iki hikâyeden bir yeni hikâye çıkarmanın peşine düşen yok!”

“Çok karmaşık konuşuyorsunuz, ada sizi fazla felsefi yapmış” dedi kadın. Güldü.

Adam denize bakarak sustu.

Uzun bir sessizlik oldu. Üçüncü bardağını bitirmişti kadın.

“Alınmadınız değil mi?” dedi.

“Yok canım” dedi adam, kafası bambaşka bir yerde gibiydi. İkisi de bir süre sustular, kadın taburesini hafifçe yan döndürüp denize bakmaya başladı.

“Belki de o kadar derin düşünceleri anlayacak durumda da değilim, ne bileyim her şey bizim elimizde değil işte, insan çok güçsüz bence” dedi, denize bakmayı sürdürdü.

“Neden ağladığımı merak etmediniz mi?” dedi, bardağını tabureye koyarken.

“Doğrusunu söyleyeyim mi?”

“Tabii ki doğrusunu söyleyin.”

“Hiç etmedim.”

Başını adama doğru döndü o zaman kadın.

“Hiç etmedim” dedi adam tekrar, kararlılıkla bakarak ve devam etti, “Sorsam sen de anlatsan, anlayabilecek miydim? Söylediklerine değil söylemediklerine bakarak tanımak daha mantıklı bence insanları.”

“O zaman konuşmak gereksiz mi yani? İnsan başkalarının hayatını merak eder, ne bileyim kendisini anlatmak ister.”

“Belki çok gençsiniz ondan anlayamıyorsunuz demek istediğimi” dedi adam, yine gülümsedi, bir yudum şarap aldı. Kadının bardağına tekrar şarap ekledi.

“O kadar da genç sayılmam” dedi kadın, sarhoşluğun kıyısında yürüdüğünü bu cümleyi kurarken dilinin yalpalamasından anladı.

Adamın bakışlarından hâlâ tedirgin oluyordu ama oturduğu yerden kalkacak gücü bulamıyordu. Sonsuza kadar orada öylece oturup kalabilirdi. Birden gözleri doldu, bir damla gözyaşı akmaya başladı sağ yanağından.

“İnsan nasıl merak etmez ki? Yani biri ağlayınca nasıl merak etmez ki insan?” sesi ağlamaklıydı.

“Niye sormuyorsunuz ne oldu, neden ağlamıştın az önce diye? Yani nasıl!” gözyaşları akmaya başlamıştı yanaklarından.

Adam birden şaşırdı.

“Özür dilerim, kabalık etmek değildi niyetim.”

“İnsan tanımasa da birinin ağlamasına öyle... Yani bir dolu felsefe yapıyorsunuz... İnsani olan... İnsani olan bu mu? Hayattan kopuk bu” deyip hıçkırıklara boğuldu kadın.

Adam ne yapacağını şaşırılmıştı.

“Aaaa ağlıyor musun, ama lütfen!”

“Deminden beri... O kadar süslü şeyler söylüyorsunuz... Ama... Ama... Derdimi sormayı gereksiz görüyorsunuz!”

Hıçkırıkları iyice çoğaldı.

“Çok özür dilerim, ben anlayışsızlık ettim, ben sadece...” dedi adam, müthiş hüzünlü bir sesle.

“Birinin beni anlamasına ihtiyacım vardı, dinlemesine, hepsi bu!” daha da yankılı hıçkırıklarla ağlamaya başladı.

Adam taburesini yanaştırdı, kolunu kadının omzuna atıp sarıldı.

“Lütfen affet, çok haklısın, sen haklısın.”

Kadın hâlâ ağlıyordu. Birkaç dakika sonra biraz sakinleşti. Başını adamın omzundan kaldırdı. Bir mendil çıkardı çantasından, burnunu sildi, derin bir nefes aldı. Adam taburesini biraz uzaklaştırdı. Kadın burnunu çekerek sordu:

“Az önce o dediğiniz filmdeki, neydi adı?”

“*Serpico*.”

“İşte ondaki gibi yani ondaki o oyuncu için şey demiştiniz ya?” Bir türlü cümleyi toparlayamadı, “Ne demiştiniz söylesenize?” dedi gülümsüyordu, kirpikleri hâlâ ıslaktı, sesi de öyle.

“Gamzeleriniz var” dedi adam yumuşacık bir sesle.

“Ne demiştiniz söylesenize?”

“Şöyle demiştim galiba: Kötü kötü kendimizi oynamak yerine bizi oynayan Al Pacino’yu oynamaya çalışmalıyız!”

“Hiç anlayamıyorum, ne demek bu? Demin de anlamamıştım!” dedi güldü, altdudağını yaladı, bir yudum daha şarap aldı.

“Boş ver” dedi “Belki de haklı olan sensin, fazla büyütmemek gerek bunları.”

“Bir sigara da bana versenize” dedi kadın, eliyle adamın gömlek cebini işaret ederek.

Bilekleri ne kadar da ince diye geçirdi adam içinden. Paketi çıkarıp içinden bir sigara aldı, yaktı ve kadına verdi, bir sigara da kendisi yaktı.

İlk feribotun düdüğü duyulduğunda ikinci bardak çaylarını, tuzlu leblebilerini bitirmişlerdi.

“Ben, bu feribotla döneceğim” dedi kadın, eliyle yaklaşan feribotu işaret ederek.

“Sanırım en doğrusu bu olacak... Hiç yapmadığım bir şeyi yapacağım” Gülümsedi, saçlarını arkaya attı.

“Telefon numaranızı alabilir miyim?” dedi sonra da.

“Hayır” dedi adam gülümseyerek “Alma, olur mu? Ben buradayım, ne zaman istersen o zaman gelirsin, ne demiş ünlü düşünür: ‘Planın olmazsa hiçbir şey ters gitmez.’”

“Bay bilge” dedi kadın, gülümsedi.

Adam kalkıp kolye kutusunu açtı, yeşil akik taşından bir kolye seçti, bir gümüş zincire geçirdi, gelip kadının boynuna taktı.

“Alamam” dedi kadın.

“Lütfen” dedi adam.

Kadın elini kolyenin üstünde tuttu, gözlerini kapattı.

“Hissetmeye çalışıyorum” dedi güldü.

“Enerji menerji” dedi adam. Bu sefer birlikte güldüler, kadın biraz utandı, gözlerini indirdi.

“Sana dün geceyi ve bu sabahı hatırlatsın yeter.”

“Güzel bir taşmış gerçekten, şekli de bulut gibi, çok sevdim.”

Adanın erkencileri, Martı Restoran'ın aşçı ve aşçı yamağı, sahilin diğer tarafından adanın merkezine giden anacaddeye doğru yürüyorlardı. Yaklaşınca,

“Ooo Sadri Abi güneydın” dedi aşçı, yanındaki kadına bakarak “Güneydın!” dedi aşçı yamağı bodur İsa da.

“Eyvallah!” dedi Sadri Abi, lafı uzatmaya hiç niyeti olmadığını gösteren çıkmaz sokak sesiyle. Hızlı adımlarla geçip gittiler, biraz uzaklaşınca aşçı, yamağına döndü: “Bizimki iyi taş işlemiş gece” dedi. Kahkahayla gülüştüler.

Kahire'de Bir Öğle Vakti

Bütün Kahire öğle uykusunda. Naneli çay kokusu geziniyor havada, perdelerden süzülüp sıcaklığın dalgalandığı asfalt yollara, dar gölgeli sokaklara uzanıyor. Bir balkon dolusu kafesin içinde bir balkon dolusu bülbül ötüşüyor. Kahire'de öğlenden akşama uzanıyor zaman.

Bir kadın sigara içiyor kuşlarla dolu balkona bakarak. Mavi çiçekli elbisesi, dalgalı saçları. Balkon demirlerine eğilmiş, sokağın serinliğini içer gibi. Derken yanına uzun boylu, koyu tenli bir adam geliyor, kadın dönüyor, adam elinden sigarayı alıyor gülümseyerek, bir nefes çekiyor sonra geri veriyor. İkisi beraber öğle sıcaklığının ayak izlerine, buharlaşan zamana bakmaya başlıyorlar, erkek ellerini birleştiriyor birbirine, eğilip balkondan aşağı bakıyor. Beyaz keten gömleği alabildiğine serin. Kadın sigarasını bir saksıda söndürüyor, yanındaki erkeğin saçlarını karıştırıyor. Dudakları kıpır kıpır oynuyor, bir eli balkon demirinde adama doğru dönüyor, başını sağa yatırırken gülüyor, kahkahalar atıyor adamın anlattıklarına.

Öğle uykusunda sığağa doğru uzanıyor minderler, yastıklar ve bir ud sesinin ritmiyle usul usul sallanmaya başlıyor kalbin ve belleğin geçmişi. Şimdiki zaman, bütün zamanları eteğine derleyip topluyor, bütün zamanlar şimdi'de işte... Sokağı dönerkenki, yağmurda ıslanırkenki, bir tokat atarkenki, aşk aleviyle yanarkenki zamanlar ekleniyor şimdi'ye. Şimdi ağırlaşıyor, tatlı bir öğle uykusu ele geçiriyor bütün sokakları.

Uzun eflatun elbiseli bir kadın çamaşır asıyor geniş bir balkonda. Mandalları ağzında tutarak, parmaklarının ucunda ipe ulaşmaya çalışıyor. Eğilip hasır sepetinden bir çarşaf alıyor, çırpıyor, tombul bedeniyle uzanarak asıyor çarşafı ipe. Ağzındaki mandalları bir bir alıp çarşafın üstüne tutturuyor. Sonra uzanıp sokağa bakıyor bir süre, elini yüzüne yaslıyor, bülbül seslerini dinliyor, uzun uzak bir şeyi düşünüyor.

Açık bir balkon kapısından Muhammed Abdülvahab'ın sesi gecenin gizemli tozlarını serpiyor gündüzün üzerine. Gidip gelen

perdenin ardında sırtüstü yere uzanmış bir genç adam, başı kapıya doğru yerdeki minderde. Üstünde, açık sarı cellabiyesi. Elinde bir kitap, arada sırada durarak, kitabı yanına koyarak öylece tavana bakıyor. Sonra kitabı okumayı sürdürüyor. Uykunun yumuşak eli saçlarında geziniyor. Plağın bir yüzü bitiyor. Adamın kemikli, iri ellerinden aşağı doğru kayıyor kitap. Öğle uykusu kitabın sayfaları arasından sızıp adamın kirpiklerine doluyor.

Sokaktan yaşlı bir adam geçiyor, başında yorgun kahverengi bir poşu, kum fırtınasından yeni çıkmış, ağzı burnu sarılı bir kervancı gibi. Önüne bakarak yürüyor, sakallarında çöl rüzgârının kumları, ayaklarında öğle sıcağının ağırlığı. Gözden kayboluyor sokağın bitiminde. Ardı sıra bir gölge uzuyor, ta Ramses tapınağına kadar. Bir çift kumru yan yana kanat çırpıyor gölgeden güneşe doğru. Kum sarısıyla örtülü öğle panjurları. Bir pencerenin önünde dikenleri sıcağı delen bir top kaktüs.

Gölge bir balkonda bir kadın ayaklarını açıp oturmuş, önünde bir süzgeç, içinde sebzeler, ne olduğu seçilmiyor, elinde bıçak bir şey ayıklıyor, sonra doğruyor. Uçuk mavi başörtüsü, tombul bir bulut gibi duruyor başının üstünde. Teninin sıcaklığı balkonun gölgesinde serinliyor. Hareketleri yavaş ama ritimli, ellerinin uzanıp almasındaki, kesip doğramasındaki yumuşaklık, günün alevlerini biraz daha cılızlaştırıyor. O ayıklayıp doğradıkça bir esinti çıkmışçasına hafifliyor hava. Oysaki rüzgâr yok, kıpırtısız bir öğleden sonra.

Bülbüllerin ötüşü birden çoğalıyor, bir kedi açılan kapıdan kuşların balkonuna dalıveriyor, balkon duvarlarının dört tarafına asılı kafeslere bakıyor başını merakla kaldırarak. Kuş sesleri dalgalanıyor. Kedinin bal rengi tüylerindeki merak perde perde soluyor ve uykuya yenik düşüyor gözleri. Balkonun gölgesine çekiliyor bal rengi kedi, başını iki patisinin üstüne koyuyor. Kulakları dikili, ama gözleri uykuyla mayalanıyor, kısılıyor. Kuş sesleri olağan ritmine dönüyor. Öğle vakti yavaşça soyunuyor sıcağı, ayaklarını akşamın serin taşlarına basmaya hazır.

Melek Geçti

Demez olur muyum? Kaç defa dedim, Belkıs Abla artık şu tülleri değiştirelim diye. Tutsan ufalanıp dökülecekler, sigara dumanından simsiyah hepsi. Camları sil yeter, onları elleme, uğraştırma beni diyor da başka da bir şey demiyor.

Yok annem, daha salonun çok işi var. Dur bakayım mesaj geldi bana yine. Bi okusana Lena'cığım sana zahmet. Benim kız mı gene? Şadiye mi! Yapma ya! Amanın, Allah rahmet etsin. Ay kız çok üzöldüm, bizim köydendi. Çok hastaydı kız, demek ölmüş ha! Şimdi ablama da gitmiştir mesaj, o zırlı zırlı ağlamaya başlamıştır. Ben de ağlayacağım, ağlamaz olur muyum, hele işimi bi bitireyim, eve gidip yıkanıp paklanayım bak sen o zaman gör, nasıl ağlayacağım. E ne yapayım oturup şimdi mi ağlayayım Lena'cığım, işimi gücümü mü bırakayım? Hele bir eve gidip yıkanıp döküleyim ne ağıtlar yakacağım.

Kız benim abim öldüğünde nasıl ağıt yaktıydım, bütün köy ağladıydı. Hey Melek hey! Lena'cığım bi koyu çay daha koysana bana, ağzım dilim kurudu. Sen Abdullah Abi'yi tanımadın değil mi? Yok ya lafı değiştirmiyorum, kadına üzöldüm fena üzöldüm hem de, kafamı dağıtmak için değiştiriyorum konuyu. Ay ne iyi adamdı Abdullah Abi, vallahi! Keşke iki yıl erken taşınaydın buraya da tanıyaydın onu. İnsan canlıydı rahmetli. Biter kız, biter. Evvelallah! Elim ağırdır ama bilirsin beni. Belkıs Abla'ya benzemezdi hiç, Belkıs Abla eskiden de böyleydi. Soğuktur insana, bak yirmi yıldır geliyorum ben ona. Aynı yatakta yatıyor. Geçen dedim ki Belkıs Abla, değiştir artık gözünü seveyim. Görse ya o demirler çıkıyor yatağın içinden. Nasıl da yatıyor onda? Ne diyecek? Hiç. Paran mı yok, Allaha şükür, yazık değil mi sana, alsana bi yatak, kaç para bi yatak?

Bak Allah seni inandırсын, ne oldu bi gün. Bunların dükkân vardı biliyorsun, işte oraya çuval çuval pirinç almışlar, yazın da müşterileri azalınca... Hep de ünlülerdi ha müşterileri. Sen yemeğe

mi giriştin kız, tereyağı kokusu geldi, mis gibi aynı bizim oraların yağı gibi koktu vallahi! Pirince ne olacak, kaldı mı o çuvallar ellerinde, sıcakta, kurtlanacaklar. Abdullah Abi dedi ki Melek'e şundan birkaç kilo ver de evine götürsün. Vermedi inanır mısın? Işığa kör bakayım ki vermedi! O pirinç orada kurtlandı.

Senin bi yeşil miydi mavi miydi bezin vardı, tozu onunla alayım, alayım da nerdeydi o? Geçen gün memleketten gelmişti bana da bir koli. Olmaz olur mu bir dolu akrabamız var hem de. Sağ olsunlar kavurmamızı, yağımızı, peynirimizi gönderiyorlar her sene. Yok be annem bedava olur mu hiiiç? Kargoyla yolluyorlar ya, onu bile ödemeli göndermiş kaynım olacak deyyus. Oy oy oy o yok mu! Kırk orospu toplansa onun gibi bir piç doğuramaz! Ulan itoğlu it ne tutacak kargo dediğin on lira, bilemedin on beş lira, üçün beşin hesabını yapıyor dümbük! O çay az daha koyu olsa ya, içerim içerim, bi yandan elim işler benim, bi yandan dilim.

Aman! Yok yok bir şey kırılmadı korkma, valla bak, bu şeyin kulpu düştü yere. Dur bakayım, takarım ben. Takamazsam Medet'i çağırırız gelir hemen halleder. Görmedin değil mi sen hiç benimkini? Marangozdur. Yaa! Asıl abisi marangoz. Yok şimdi çalışmıyor, keşke çalışsa. O ne masalar, o ne vitrinler... Yapmaz olur mu, her şey. Sana ne diyorum usta ama tam ustaydı. Bunların köyde bir Ermeni ustanın yanında öğrenmiş işi. Vardı olmaz olur mu? Ben bile hatırlıyorum çocukluğumdan, değişik değişik adları vardı. Ama iyi insanlardı Allah var.

Ameliyattan sonra bi haller oldu benim Medet'e. Aman ne bileyim annem. Yok yok kalp filan değil, kemiklerinde bi şey var, evlerden ırak kanser değil de ne bileyim bir adı vardı ama. Çene kemiği eridi, onu bi protez mi ne yaptılar ama daha tam iyileşmedi. Bir aksileşti, bir suratsızlaştı ki. Ama görsen sıırım gibidir ha! Yok kız şaka şaka, kara kuru bir herif işte.

Aslında ben bununla evlenmeyecektim. Beni dayımın oğluna vermişler, ama ne o beni görmüş ne de ben onu görmüşüm. Ben çocuktum o Almanya'ya gitti. Buna demişler ki seni nişanladık. Arayıp demişler seni nişanladık diye. Ben ne diyeceğim, bana kim soruyor, eskiden kim soruyordu istiyor musun diye. Vermişler gitmiş, bekle gelecek nişan olacak derken, benim dayıoğlu oradan biriyle evlendi mi! Yok Alman değil. Ne bileyim orada çalışanlar-

dan birinin kızı, kuaför müymüş neymiş, Kayserili. Dayımlar bir de yüzük göndermişlerdi bana teee o zaman, daha o yüzük bende durur. Böyle eski kırmızı altınlardan bilir misin, kırmızı taşlı bir yüzük. Saklıyorum.

Geçen gelmişti buraya dayımın oğlu, gittik yanına, Medet de geldi. İşte hepsi hanımı çoluk çocuk hep beraber. Öbür dayımın torunu evlendi, ona geldiler. Düğünde gördük tabii hepsini, eski nişanlım kız ne de olsa. Düğünde şimdi bunlar halayın ucundan tutmuş, karısı da bir şişman karı ki, ben de kenarda oturuyorum, eğildim dedim ki Medet'e, bize de yemeğe çağıralım ayıptır. E olur demesin mi? Biliyor, bilmez olur mu! Anlattıydım. Yok kız genişlikten değil, diyor ki ne nişanlısı sayıklıyorsun, ne sen onu görmüşsün ne o seni, öyle nişanlı mı olur?

Neyse salonu bitirdim sonunda, perdeler yıkandıysa onları da asayım da çıkayım artık buradan. İyi o zaman sen as. Silerim silerimmm, sen merak etmeeee! Bitirmeden bi yere gitmem kız. Gerekirse gece de sende kalırım. Ne yok artıkmış! Vallahi Lena, hiç olmazsa biraz dinlenirim. Dikkat et o merdivenin ayağı bi tinguiriyor sanki ha!

Sonrası işte Medet'e istediler beni, bizimkiler de kaldırdı verdi. Ama meğer bu Medet'in de bir sevdiği varmış, aynı köyden Nezihe diye bir kız. Medet bizim köyden değildi. İstememişler bu kızı. Ne bileyim niye? Ama inanır mısın Medet de sevmiş bunu. Kaynımın ölüsünde gittik en son memlekete, düşün üstünden otuz yıldan çok geçmiş, Nezihe de taziye gelmişti. Kaynım da gencecik yaşında gitti adam, dağ gibiydi vallahi billahi. Dolapların içini de alayım mı? Gerçi temiz gibiler ama, dur neyse. Kalpten, öyle bir anda.

Eltim orada dedi ki seninkinin eski yavuklusu aha bu. Millet gittikten sonra çıkıp mutfağa geldi kadın, selam kelam. Aman sonra bir başladı bu. Ya kim olacak işte bizim Medet'in eski yavuklusu diyorum ya, sen dinlemiyorsun ha beni, daldın gittin iyice, hem bu kaçınıcı sigaran hanımefendi bugün, maşallah Medet'i solladın. Sonrası, ne diyordum ben? Hah, kadın başladı mı saymaya. Yok bizi evlendirmediler. Yok o, yok bu. Dedim ki anam ben ne edeyim? Ben mi dedim gelin beni alın diye? Ama bi şey diyeyim sana, kadına üzüldüm. Evlenmez olur mu? Dört de çocuğu var, var var da kadın daha Medet sayıklıyor.

Bu eskiler de pek gaddardı, versene, adam sevmiş, kız sevmiş. Kısmet demek ki. Ben mi? Ne bileyim eskiden daha yumuşak adamdı. Ne desem yapardı, Allah var, sözümü ikiletmezdi, bazen diyorum ki işte o hastalıktan herhal, bazen de diyorum ki keşke geçen sene gitmeyeydik memlekete, görmeyeydi onu. Yok, ben de ona pek ihtimal vermiyorum ama köyde Medet onu görür görmez bir hal oldu. Adamın gözleri ışıldadı, demek sevmiş. Aman ne bileyim işte.

Şunun ucundan bi tut da az sağa çekelim, sağa sağa, anam sen benden de fenasin, kız sağ diyorum sola çekiyorsun. Nen var senin bugün? Gene mi yaktın. Benim Medet de çok içiyor. Durma perde yıkıyorum, hoş balkonda içiyor içince de ama yine de kokuyor bana. Sevemedim bu mereti, bak viskiyi severim ama ha! İçmez olur muyum kız, ben viskiciyim. Niye inanmıyorsun, yakıştıramadın mı Melek Ablana? Kız vallaha diyorum sana! Benim oğlana bir arkadaşı getirmiş Kıbrıs'tan, oturduk içtik hep beraber geçen hafta işte, yeni yıl akşamı. Bedava olunca da daha tatlı oluyor!

Altı yedi ay önceydi galiba, artık zamanı da şaşıırıyorum Lenacığım, bazen seneyi de şaşıırıyorum inanır mısın? Geçen benim kıza sordum hangi yıldayız diye, ışığa kör bakayım ki!

Neyse işte epey zaman geçti üstünden, ben diyim yedi ay sen de sekiz, benim torun almış bizimkinin babadan kalma cep saatiyle oynuyordu. Birden elinden yere düşürdü, saat parçalandı mı! Arka kapak açılıp yuvarlandı gitti kanepenin altına, çıkarıp baktım ki ne bakayım. Dur iki dakika oturayım kız, başım döndü ha birden, bu ev kokularından zaar. Bir fotoğraf yapışık iç tarafında kapağın. Nezihe'nin fotoğrafı! Hemen tanıdım. Siyah beyaz tabii ama kadının kaş göz aynı. Biliyorsun bizim oraların kadınları kaşlı gözlüdür. Eeesi o günden sonra benim herife iyice bir içim acıdı, sigarasına da ses etmiyorum gayrı, varsın içsin.

Yok değil, nasıl anlatayım sana, elime alıp o fotoğrafı görünce ağlayasım geldi, bunca yıldır o fotoğraf orada. Demek esaslı sevmiş. Kızacak bir şey yok ki bunda Lena. Adam sevmiş işte. Tutup o fotoğrafı oraya yapıştırmış, kalbinden çıkaramamış ki yapıştırmış, ne etsin garibim. Sevda kolay mı? Çok sigara içiyor ama varsın içsin, o içmesin de kim içsin. Ahhh o içmesin de kim içsin Lena'cığım!

Salıncak

Hah işte oradaydı, en köşe masada, bayılırdı köşeye. “Ne güzel olmuşsun bugün sen!” Leyla gülümsedi, masadaki yetmişliğe takıldı gözü, açılmıştı. Güzel olduğunu kendisi de düşünmüştü, evden çıkmadan aynada son kez kendine bakarken, kumral saçlarını fönle düzleştirmiş, ispiro rengi bir elbise giymişti, altına da süet botları şahane durmuştu. Burnu ufacıktı, kaşları Fransız kadınlarınıninki gibi kendiliğinden biçimliydi, yüzüne bir doğallık veriyordu bu.

Uzun bir kucaklaşmadan sonra oturdular. Şinasi ilk kadehini neredeyse bitirmişti, hemen bir kadeh de Leyla'ya doldurdu. Buzlar çıtırdadı.

“E hadi bakalım hoş geldin! İlk ayrılığımıza ve ilk kavuşmamıza!”

Kadehlerini kaldırdılar. Sakalları uzamıştı, uykusuzdu da sanki. Üstündeki gömlek de... Neyse bunu geçmeliydi.

Evden çıkarken, yalnız dönmeyeceğini düşünmüştü, o geldi aklına kadehi masaya koyarken, ne güzeldi bu düşünce, iki yıldır yalnızdı ve öylesine bunalmıştı ki eve yalnız gitmekten, bakışlarını kaldırıp Şinasi'ye baktı. O da gülümsedi.

“Aslında bugün belki de yorgunsundur, çıkmak istemezsin diye düşünmüştüm onun için öyle dedim telefonda.”

“Yooo yorulmadım pek, nereye gidersem gideyim İstanbul'a dönmek bana hep çok güzel geliyor, yorgunluğumu unutuyorum.”

Bir yudum daha rakı aldı Leyla. Şinasi gözlerinin içine bakarak:

“Eee nasıl geçti bakalım Mardin?” dedi.

“İyi, güzeldi, epeydir görmemiştim annemi özlemişim.”

“Anne özlenmez mi?!” dedi Şinasi ve sonra da iç çeker gibi “Annemle tanışmanı çok isterdim” dedi.

Bir yudum rakı aldı, bir yudum daha. Annem kimseye benzermezdi demişti ondan bahsettiği her seferinde, bir rüyayı anlatır gibi anlatmıştı onu hep.

“Keşke tanıyabilseydim onu!” dedi Leyla.

“Benim kastettiğim, senin onu tanıman değil, onun seni tanımasıydı, ikisi çok... çok ayrı şeyler!” dedi Şinasi, bakışlarını Leyla’ya kilitledi. Leyla utandı.

“Seni seviyorum” dedi birden Şinasi, uzanıp elini tuttu.

Sakın cevap verme, demişti bu cümleyi ilk söylediğinde. Ben de, deme sakın.

“O zaman annene içelim!” dedi Leyla ve kadehini masaya vurarak içti.

“Ooo rakı adabını da biliyorsun ha!” dedi Şinasi, çenesini yukarı kaldırarak gülümsedi.

“Annemin seni tanımasını isterdim!” dedi bir kez daha.

Ne güzel gülüyordu bu adam. Bu güzel gülüşü, huzursuzluğunun üstüne serdi. Sırası mıydı şimdi huzursuzluğun!

“Hâlâ kâğıt falı bakıyor mu annen?”

“Tabii bakmaz mı?!”

“Samsun sigarasına da devam mı?”

“Ayıpsın!”

Bu kâğıt falı olayını ne zaman anlattığını hatırlayamadı, keşke söylemeseymişim diye düşündü. Annesi iyi olmasına iyiydi, her şey yolundaydı, o her şey neyse işte.

Peki ya Leyla nasıldı? Leyla, korkuyla ümit arasındaydı. Bunu söyleyemezdi. Uçak türbülansa girdikçe Şinasi’yi düşündüğünü, ölüm korkusuyla burun buruna geldikçe zihninde bir tek onun yüzünün belirmediğini de. Annesinin, döneceği günün sabahı, dantelli masa örtüsünün üstünde, elini tutup gözlerinin içine bakarak “Yetmedi mi yavrum İstanbullarda bir başına yaşamak” dediğini de ve annesi bunu söylerken kendisinin de Şinasi’yi düşünerek delicesine umutlandığını da.

Sabah kahvaltıda Canan, ballı ekmeğin bir köşesinden ısırırken “İnsan aslında her şeyi önceden görüyor, seziyor da umutlanmaya devam ediyor!” demişti. Bunu Esra için söylemişti gerçi ama yine de Leyla’nın canını sıkıyordu bu cümle. Sonra da dudaklarını yalayarak, “Allah Allah üç aydır birliktesiniz ve sen adamın nerede oturduğunu bilmiyorsun ha?” diye şaşırmıştı. Çayını hızlı hızlı karıştırmış, kaşığı tabağına yaslamıştı. Şaşırmalı mıydı buna? Basbayağı âşıktı işte, bundan emindi. “Biz ne zaman tanışacağız?” demişti Canan, kapı ağzında, aynaya bakarak rujunu tazelerken. Bilmiyordu, Şi-

nasi hiçbir arkadaşıyla tanıştırmamıştı daha kendisini ve kimseyle tanışmak için de bir istek göstermemişti.

“Ben bir iki meze söylemiştim ama sen gelmeden, bir şeyler daha alalım mı ister misin?” dedi Şinasi. Masada alüminyum tabakta, birinin ucundan azıcık alınmış iki ince dilim beyaz peynir vardı, ıspanak kavurma yine alüminyum tabakta ve. Ve yoktu. Bu kadardı.

“Yoo gerek yok, şimdilik yeter sonra bakarız” dedi.

Aslında sabah kahvaltısıyla duruyordu, epey açtı ama bir şey söylemek istemedi. Şinasi hep az yemekten, çok içkiden yanaydı. Her buluşmanızda içiyor musunuz yahu siz? Yok, canım ne alakası var?

İki kadehten sonra sigara içmeye çıktılar kapı önüne. Şinasi uzun zamandır görmediği bir arkadaşıyla nasıl birbirlerini bulduklarını anlattı ayrıntılarıyla, gözleri hafiften kanlanmıştı. Giritlileri andıran yüzü oldukça biçimliydi. Eh sonuçta anne tarafından Selanikliydi. Aslında bayağı hoş adamdı yahu. Uzaktan gören Canan da öyle dememiş miydi, hoş adamdı. Ne demek telefonda pek konuşmuyoruz? Evet, ne var bunda? Bir şey yok da... Telefonda konuşmayı sevmiyorum demişti. Leyla ilk zamanlar, yani bunu bilmiyorken bir iki kere aramıştı Şinasi'yi.

İlkinde ara sokakta öğle yemeği için geldiği restorandaydı, kapı önündeki yüksek masaya yanaşıp sigarasından ilk nefesi aldıktan sonra havayı içine doldurmuş, yeşil tuşa basıvermişti. Şinasi'nin sesi, tek kişilik sabah kahvaltısında kendisine bakan gözlerden uzak olmak isteyen asık bir surattı. Leyla o asık suratlı sesin kilidini açmaya bile yeltenmemiş, hemen geri dönmüş, sesindeki alınganlığı aptalca şirinliklerle örtmeye çalışarak iyice afallamıştı. Şinasi de tamam o zaman haberleşiriz, deyip susuvermişti. Leyla telefonu kapattıktan sonra epeyce kendine gelememiş, karşısındaki duvara bakarak sigarasını içmeye devam etmiş, içine garip bir ağlama isteği gelip oturmuştu.

Sigarasını plastik, siyah küllüğe bastırıp söndürdü ve ilk gecelerini hatırladı birden, sarhoş olup sokaklarda yürürlerken Şinasi'nin birden anlatmaya başladığı o hikâyeyi, siyah, beyaz, gri. Bundan Canan'a asla bahsetmeyecekti. İçine bir titreme geldi.

“Üşüdün mü?” dedi Şinasi.

“Yok, öyle bir anlığına titredim.”

Bir sigara daha yaktı, gülümsedi, Şinasi hâlâ anlatıyordu ama konu değişmişti. Rutkay'dan söz ediyordu, dün gece ondaymışlar, beraber sabaha kadar içmişler. Sabaha kadar dert yanmış Rutkay.

“O öyle dert yandıkça, acı içinde kıvrandıkça, ben nasıl mutlu oluyorum” deyiverdi birden. Leyla dalıp gittiği yerden bu cümlelerin uzun farlarıyla çıktı, dosdoğru gözlerinin içine baktı Şinasi'nin.

“İğrenç bir adam olduğumu mu düşünüyorsun?”

“Hayır da...”

“Bir zamanlar benim ona ihtiyacım varken, sevgilisiyle mutlu mutlu gezip tozuyordu, telefonda bile zoraki konuşuyordu benimle. Şimdi işte o zamanların intikamını alıyorum, o ıstırap içindeyken resmen mutlu oluyorum, sırf bunu yaşamak için gidiyorum ne zaman arasa.”

Dün gece beni karşılamaya gelebilirdi oysa diye düşündü Leyla. Aslında bunu beklemiş, onda hiç bu yönde bir istek olmamasına da içerlemişti. Ama üstünde durmamalıydı bunların, ayrıntılara takılmamalıydı, erkekler böyle ayrıntıları önemsemezler, anlam yükleme bunlara, demişti eski işyerindeki adını bir türlü hatırlayamadığı, hep parfüm kokan o adam. Uçakta kapıların açılmasını beklerken bunu hatırlamış, açıp Şinasi'nin eski mesajlarını okumuş, sözcüklere yeniden iman etmiş, içinde zonklayıp duran, insan sevgilisini hiç olmazsa ilk defasında karşılamaya gelmez mi, cümlesinin alevini, bu imanın serinliğiyle söndürmeye çalışmıştı.

“Nasıl yani anlamadım Rutkay en iyi arkadaşın değil miydi, onu sevmiyor musun?” dedi hayretle, Şinasi'nin daha da kanlanmış gözlerine bakarak.

Rutkay'la içmeyi tercih etmiş, şimdi anlıyordu Leyla ondaki durgunluğu, tıraş da olmamıştı, üstü başı sigara kokuyordu. Onda kalmış olmalıydı, sonra da öylece kalkıp işe gitmişti.

“Sevmek mi, nefret ediyorum ondan.”

“Öyleyse neden görmeye devam ediyorsun?”

“Söyledim ya...”

Demek o yüzden telefonda, sen şimdi yorgunsundur, istersen yarın görüşelim, deyip durmuştu.

Gelip yerlerine oturdular. Leyla bir kadeh daha rakı aldı, bu sefer rakısı bardağın üçte ikisi kadardı. Masadaki peynir bitmişti, ıspanak kavurma da bir çatal kalmıştı, sepetteki ekmekler kı-

zartılmamıştı, soğuk ince dilimler halinde iştah kapatmak üzere duruyorlardı.

“Bir şeyler daha mı alsak?” dedi Leyla, başını masadan hiç kaldırmadan.

Garson çağrıldı, Arnavut ciğerle, haydari söylendi. Leyla çatalını Arnavut ciğere batırdı, biraz ekmek almak istedi ama kı-zartılmamış ekmekten nefret ederdi. Bir ciğer daha alıp kadehini neredeyse yarılardı. Midesi hafiften bulanır gibi olmuştu. Ciğer taze miydi acaba, kim bilir nasıl bir yağda kızartmışlardı. Karşı koridorun sonundaki mutfak öyle pek iç açıcı görünmüyordu. Sigara için dışarı çıkmak üzere kalkan iki kadın masalarının yanından geçtiler. “Eninde sonunda anlayacak gerçeği” dedi sarışın çok makyajlı olan. Boynunda renkli bir ejderha dövmesi olan ise: “Kim bilir belki de gerçeğe feda edilemeyecek kadar iyi bir hikâye yaşıyordur” dedi.

Eski Nisan albümü uzun süre önce bitmiş, yerini meyhanenin uğultusuna bırakmıştı. Birden “Aman cânâ beni şâd et” şarkısı bir su serinliğiyle yayıldı içeri. Güzin Değişmez, dedi Şinasi, tanıyor musun? “Yok, ilk defa duydum ama çok güzelmiş sesi” dedi Leyla. “Ablamın sesine benzetirim ben Güzin Değişmez’in sesini.”

“Şarkı mı söylerdi?”

“Söylerdi, aslında eskiden söylerdi, evlendikten sonra pek söylemez oldu”, “Ablanın bekâr olduğunu söylemiştin.”

“Öbür ablam bekâr canım.”

“İki ablan mı vardı?”

“Evet, tabii, söylemiştim bunu.”

Leyla sustu, canı sıkıldı. Bir ablası olduğundan emindi. O cümleyi bile çok net hatırlıyordu: “Bir ablam var, bir ben varım.” Leyla rakısına uzandı, iki büyük yudum aldı. Şarkı bitiyordu, bir süre camdan dışarı baktı, sonra Şinasi: “Bi sigara daha içelim mi” dedi. Kalktılar.

Kapıdan çıkarken yanlarından geçen adamın parfümü yüzüne çarpınca Mete geldi aklına. Ayrıldıktan üç yıl sonra, Bebek’te sahilde karşılaşmışlardı. Yaşlanmış diye düşünmüştü Leyla, saçlarının, sakallarının hatırladığından daha kır olduğuna bakarak. Leyla ilk o zaman bedeninin de unutkan olduğunu düşünmüştü, beden bir zamanlar kendinden bir parça kadar yakın olduğu başka bir bedeni

unutabiliyordu demek? Ayaküstü bir iki cümleden sonra ayrılıp ters yönler yürürlerken, günlerce yattığı o ağır hastalık sırasında onun kendisini nasıl da yalnız bıraktığını düşünmüştü. İstanbul'da ilk kez yalnızlığın altında bu kadar ezilmişti. Bir hafta boyunca işlerinin yoğunluğundan gelememişti Mete. Her gün aramıştı ama, bir şey ihtiyacın var mı demişti, nasıl bugün daha iyi misin demişti, yok yok sen bir iki güne iyileşirsin demişti, Fransa'dan heyet burada, geç saate kadar onlarlaydım, gece yarısı eve dönebildim demişti. Sonra da bağıra çağıra kavga ettikleri o feci akşam, her gün aradım seni, daha ne yapmamı bekliyordun ki, demiş, basıp gitmişti.

Karşı kaldırımında bir kadın kahkahası çınlattı sokağı, herkes dönüp o tarafa baktı. Şinasi de bakmıştı kadına, müstehzi gülümsemişti. Yanağındaki gamze belirginleşmişti, o gamzeyi seviyordu Leyla, uzun kıvrık kirpiklerini de, komik bir şey anlatırken çenesini hafif yukarı kaldırıp göz kırpmasını da. Ama bir mesafe vardı aralarında, Leyla'nın ne yapsa alamadığı bir mesafe.

"Hani sen gitmeden önce buluşmuştuk ya, ben o zaman aslında senden önce gelmişim, saklanıp seni izlemiştim öyle. Rüzgâr esiyordu, herkesin şemsiyesi uçuyordu ama seninki kıpırdamıyordu bile. Dimdik yürüyordun."

"Nasıl yani durdun beni mi izledin?"

"Tabii izledim, beş dakika, beni beklerkenki seni izledim, çok güzeldi."

Leyla bakışlarını yere indirdi, sigarasından derin bir nefes aldı, heyecan basmıştı içini. İşte bu adam kendisine âşık değil de neydi?! Bunu anlatsa bence biraz temkinli ol, çok tuhaf bu, diyecekti Canan yine, iri kara gözleriyle şüpheli şüpheli bakacak, kalbi kırılmasın diye dostça gülümseyecek ama o gülümsemenin yüzünde yarattığı her kırıksıklıktan içinde zonklayan tedirginlik akacaktı. O halde ben de söylemem diye geçirdi içinden. Geceleri sabaha kadar dişlerini gıcırdattığını da, birden uykusundan korkuyla uyandığını da, içince başka biri gibi olduğunu da...

"Böyle bakışlarını kaçırıyorsun ya, bir kat daha güzel oluyor dünya."

İçeri girdiler. Leyla artık içmeyecekti, Şinasi kendi kadehini doldurdu yalnız. Ve bir dikişte içti. Sonra elini tuttu Leyla'nın.

"Sen ne yaşıyorsun?" dedi.

Leyla afalladı. Birden böyle sorular soruyordu ve öyle bir soruyordu ki ne söylese onun aradığı cevap olmayacakmış hissine kapılıyordu. Ne söylese yeterince zekice olmayacaktı. Ne yaşıyordu sahi? Bütün hayatını akıtacağı, birleşeceği bir nehir arıyordu ve o nehri bulduğunu düşünmenin heyecanını yaşıyordu. Leyla susunca,

“Peki, ne yaşamak istiyorsun?” dedi bu sefer. Bütün bu soruların kendisini dışarıda bırakan bir yanı vardı ama bunun ne olduğunu anlayamıyordu.

“Temkinlisin işte, bunu sana ta baştan söylemiştim! Oysa bizi, hatta bütün insanları birbirine bağlayan şey, içimizde kıvranıp duran o sorular ama onları sesli sormadığımızda herkesin aynı soruları sorduğunu unutup yalnızlaşıyoruz.”

“Temkinli değilim, öyle görünüyorum sadece” dedi.

“Bütün insanları birbirine bağlayan şey ne biliyor musun? Var olmayı biliyoruz ama var olmamanın nasıl bir şey olduğunu bilmiyoruz. Bunu sormaya da cevabını bulmaya da cesaretimiz yok! Tutturmuşuz toplumdu, aileydi, kuraldı gidiyoruz. Kendimizi öldürüyoruz, oysaki risk almak değil mi güzel olan, işte sen almıyorsun, korkuluklu bir yolda yürümek istiyorsun!”

Leyla sustu. Annesinin sözleri gelip oturdu göğüs kafesine, gözlerinden yaşlar süzülmesin diye dudaklarını birbirine sıkıca yapıştırdı. Yetmişlik bitmek üzereydi, Şinasi iki kadehi neredeyse üst üste içmişti, gözleri daha da kızarmıştı. Leyla bir kahve istedi kendisi için. Şinasi asla kahve içmezdi içkiden sonra. Meyhane epeyce boşalmıştı, el ele çıktılar, hava rüzgârlıydı.

“Bi şey mi oldu, yüzün soldu?” dedi Şinasi.

“Yok, bir şey olmadı, iyiyim.”

“Biraz yürüyelim mi sonra taksiye biner gideriz” dedi Şinasi.

Leyla üşüyordu, midesi de bulanıyordu sanki, ama kabul etti. El ele yürümeye başladılar.

“Sen bana ne yaptın böyle, ne yapıyorsun biliyor musun?”

Hafif sendeleyerek yürüyordu, Leyla biraz tedirgin oldu, bir sokak lambasının altından geçerken baktı, yüzü bembeyazdı. Çok içtiğini düşündü bir kez daha.

“Ne yaptım?”

“Hani sen Mardin’e gitmeden önce, buluştuk ya?”

“Evet?”

“O gece ben hiç uyumadım. Düşünmekten, hatırlamaktan, duymaktan bitap düştüm ama ne güzel bir yorgunluktu o!”

Leyla gülümsedi.

“Hayatımın bütün ritmi bozuldu!”

“Şikâyetçi misin?”

“Şikâyetçiyim” sesi birden ciddileşti, başka birinin sesi gibi çınladı Leyla’nın kulağında.

“Biliyor musun küçükken oyunun en zevkli yerinde kalkıp bir bahaneyle eve koşardım.”

“Neden?”

“Sonra bu huyum devam etti.”

“Neden ama?”

“Şişşt sus, soru sorma sadece dinle!” Bu ses de ondan çıkmıyordu sanki, başını kaldırıp yüzüne baktı, gergindi yüzü.

“Bir şeyi en güzel yerinde bırakmak çok güzel.”

Leyla iyice üşümeye başlamıştı, sarhoşluğu sis gibi dağılmıştı.

“Nereye gidiyoruz?”

“Hani çay bardağında bırakılan dudak payı gibi, hayal payı kalsın istiyorum bana. Güzel bir duygunun eriyip gitmesine tahammülüm yok. Mesela eve çiçek de almam, üç beş gün sonra solup gitmelerini görmeye dayanamıyorum!”

“Hayatın acı tarafından nasıl kaçabilir ki insan!”

“Sen hani sabah programlarında haberleri okurdun ya, o zamandan takip ediyorum seni.”

“Gerçekten mi?”

“O saate göre ayarlamıştım sabahımı, herkesin baktığı yere bakıp kimsenin görmediğini görüyordum, bunun ne demek olduğunu, nasıl bir zevk olduğunu bilemezsin!”

“Çok şaşırdım! O program neredeyse yedi yıl önceydi, beni o zamandan beri mi?”

“Belki de korkağın biriym, kimin kim olduğunu anlamak mümkün müdür ki?”

“Korkuyor musun?”

Şinasi durdu, Leyla’nın omuzlarına koydu ellerini, gözlerine baktı doğrudan.

“Hem de nasıl?” dedi.

“Neden?”

Şinasi cevap vermedi, yan yana yürümeye başladılar.

“Şuradan iki bira alacağım.”

Leyla marketin önünde bekledi. Başını kaldırıp gökyüzüne baktı, ay hilal değildi. Bir travesti kısacık eteği, kaslı bacaklarıyla bir adamın kolunda yüksek ökçeli ayakkabılarıyla dengede durmaya çabalayarak yürüyordu.

“Ayılmak istemiyorum ben, böyle yürümek çok güzel.” Bir bira açıp verdi Leyla’ya. Diğerini de açıp kafasına dikti.

“Bayağı susamıştım iyi geldi. Şurada bir park var, oraya gidelim hadi” dedi.

Ama Leyla’nın elini tutmadı. Yan yana bira içerek yürüdüler. Karşıdan iki kadın geliyordu, sokak epey karanlıktı.

“Affedersiniz çakmağınız var mı?” dedi karşılarından gelmekte olan kadınlardan biri.

Şinasi bir çakmak çıkarttı cebinden, eli biraz titreyerek kadının sigarasını yaktı. Kadın Şinasi’nin yüzünü görünce hayret ve öfkeyle doldu birden.

“Sen!” dedi. Ve arkadaşına döndü:

“Hatırlamadın mı bunu!?”

Yanındaki kadın epeyce sarhoştı, gözlerini kısarak şaşkın şaşkın bakmayı sürdürdü.

“Karıştırdınız herhalde?” dedi Şinasi ve Leyla’nın elinden tutarak yürümeye devam etti.

Kadın arkalarından bağırdı:

“Karıştırmışım! Ne karıştırması be, domuz gibi hatırladın sen de beni, salağa yatıyor bi de! Ulan kız, aylarca kendine gelemedi be!”

Şinasi hiç arkasını dönmedi.

“Çattık gece gece!” dedi.

Kadın bağırmaı sürdürüyordu:

“İnsan mısın sen be! Ruh katili!”

“Kafayı bulmuş, manyak mıdır nedir?” dedi Şinasi, daha da hızlı yürümeye başladı, Leyla ona ayak uydurmakta zorlanıyordu. Bir süre sessiz yürüdüler, Şinasi’nin yüzü asılmıştı. Birasını yudumladı ve,

“İşte geldik” dedi.

Leyla tek kelime edemiyordu.

“Hadi şu salıncağa otur da sallayayım seni.”

Gidip salıncağa oturdu. Şinasi sallamaya başladı, hızlandı, daha da hızlandı.

“İnsan salıncaktan düşerse ne olur?”

“Bilmem, azcık dizi kanar herhalde?”

“Bir kadın bir adamdan düşerse ne olur?”

“Bu da ne demek?”

“Hiç, boş ver. Nasıl güzel mi?”

“Epeydir sallanmamıştım, garip, ama biraz yavaş sallar mısınız?!”

Şinasi daha da hızlandı.

“Yaklaşık on gündür tekrar Çanakkale’ye dönmeyi düşünüyorum.”

“Nasıl!?”

Hızla sallamayı sürdürdü Şinasi. Leyla yukarı doğru her yükseldiğinde salıncağın zincirinin kopmasını diledi içinden, karanlık boşluğa düşüp parçalanmayı. Birkaç dakika kimse konuşmadı.

“Bunaldım. Yapamıyorum. İnsanlar bunalıttı beni. Kelimeler. Daha önce de yapmıştım, gideceğim buralardan.”

Salıncak Şinasi’ye yaklaşırken dudakları titreyerek sordu Leyla:

“Ben?”

“Sen eskiden nasıl yaşıyorsan öyle düzgünce yaşayacaksın, ben senin de hayatını altüst ediyorum, olmuyor, yapamıyorum!”

“Nedir olmayan, anlamıyorum, sevmiyor musun beni?”

“Epeydir düşünüyorum. Her şeyi dışarıda bırakmak istiyorum.”

“Sevmiyor musun beni?”

“En azından bir yıl uzak kalmak istiyorum.”

“Bu sonu baştan beri biliyordun değil mi?”

“Yapamıyorum, olmuyor. Sen de kendi hayatına...”

“Bira kalmış mıydı?”

“Yok, son yudumu içtim az önce, ama şu köşedeki büfe hep açıktır, alıp geleyim mi?”

“Al gel!” dedi Leyla. Salıncak yavaşladı, yavaşladı ve durdu. Leyla, ağaçların koyu gölgelerinden geçerek gidişini izledi Şinasi’nin. Gözyaşları daha da çoğaldı, soğuk yanaklarından sıcak yaşlar süzülüyordu. Sanki ikiye bölündü benliği, o an orada o salıncakta bir çocuk gibi ağlayan Leyla ve uzaktan ona bakıp içi yanarak ağlayan ikinci Leyla. Oturduğu yerden kalkacak takati bulamıyordu,

96 Sonun Bacakları

uzaktan vapur düdükleri duyulurken midesi ayaklandı. Öğürdü, öğürdü, öğürdü.

Elbisesinin koluyla yüzünü, gözünü sildi sonra. Bacakları buz tutmuştu, yerinden kalktı, biraz sendeler gibi oldu ama toparladı kendini. Caddeye doğru yürüdü, bir taksi korna çaldı, gelip durdu önünde. Kapıyı açıp oturdu ve Bomonti'ye, dedi.

Uzaktan Bakmak

Ne zaman kahve yapsam onu hatırlarım. Ondan öğrenmiştim kahve yapmayı. Sınıf arkadaşımdı, henüz Lise 2'de bırakıvermişti okulu, birinci dönemin ortasında, öyle birdenbire. Sonra duyduk ki nişanlanmış, Almanya'daki akrabalarından biriyle.

Her devir ve dönemde varlık alanını, hacmini, çapını koruyarak yeni nesillere dek ulaşan yol yordam, edep erkân bilenler taifesinden bizim sınıfımızda da hatırı sayılır bir iki örnek vardı elbet. İşte bu mümtazlardan biri, sınıfın kızlarını bir araya toplayıp “Böyle olmaz, bi hayırlı olsuna gitmek lazım” diyerek yapılması gerekeni bilgece ortaya koymuştu. İstikamet ve hedef konusunu böylece açıklığa kavuşturduktan sonra kırmızı kurdela, büyük boy gümüş tepsimizi de koltuğumuzun altına sıkıştırıp hayırlı olsun ziyaretine gitmiştik.

Şükran mavi yünden bir el örgüsü kazak, parmağında parlayan tek taş yüzük, kulağında sallantılı altın küpelerle karşılamıştı bizi. Siyah dar eteğinin altındaki ipince siyah çorap, topuklu terliklerinin antrenin taşlarındaki tıkırtısı bütün kızların aklını başından almıştı. Dudağına ruj sürmüştü, kara gözleri sürmelenmiş hatta rimellenmişti. Daha dün sırasında saçları örgülü oturan kızın, yüzüğü de, sürmeyi de, ince çorapları da böylesine yadırgamadan alıp bedenine tek tek yerleştirmesi sersemletmişti beni. Onu öyle görünce kızların hayret ve hayranlıklarıyla cınlayan “oooo!”ları arasında sıkışıp kalmıştım ben, sessizliğin duldasında herkesten başka türlü bir hayrete düştüğümü saklayarak büzüşmüştüm.

Hoş beş faslından sonra muhabbet koyulaşmaya başlamış; kızlar çayları, börekleri, kekleri uçuşan şen cümleler, patlayan kahkahalar, altı kısılan mahrem sorular eşliğinde mutfaktan salona taşıyıp durmuş; biten çaylar ha bire tazelenmiş, tazelenmişti. Sıra en nihayet kahveye geldiğinde, çay servisinde durmaksızın mutfığa gidip gelenlerin içinde nerdeyse hiç yerinden kalkmamış, önüme konanları usulca yiyip bir bardak çayımı içmiş olan ben,

Şükran'ın e artık sen de bir kalk da kahveye yardım et, davetiyle yerimden kalkmış, peşi sıra gitmiştim. Fincanları tepsiye dizdirmişti bana.

Üçlü ocağın başına geçip kahveyi bakır cezvede karıştırmaya başlamıştı, kahve köpüklendikçe elindeki çay kaşığıyla köpüğü fincanlara taksim ediyordu. İlk kez kahvenin köpürtülmesindeki sırra şahit olmuştum, belki de ilk kez biri kahve yaparken bu kadar yakından durup izlemiştim, hatırlamıyorum. Onun ocağın başındaki hali capcanlı hafızamda.

Güzel kızdı Şükran, burnunun ucu genelde kırmızıydı, soğuk havalarda ise kıpkırmızı; ama bu, onu daha kendine özgü, daha cana yakın, daha kırılgan yapardı. İnsan ona yaklaşmak, sığınmak, dert yanmak isterdi. Ne desen dinler, ne anlatsan akıl verir, ne yapsan arkanda durur bir hali, havası vardı, öyleydi de sanki. Kızlar onun nişanlanmasını çok heyecan verici bulmuşlardı, içten içe ona özendikleri de belliydi. Bense onların bu özenme haline mi, Şükran'a mı daha çok hayret edeyim şaşıp kalmıştım.

Ben ki anneme Şükran'ın neden okula gelmediğini anlatırken, “nişanlandı” dediğimde, nişanlanmak sözcüğünün zihnimdeki zilli çengili, altınlı küpeli, dallı tüllü halinden utanmışım da söyleyene kadar ne terler dökmüştüm. Sanki bu nişandan bana da bir pay düşüyordu ve ben o payı hatırlatacak bir şey yapıyordum “nişanlandı” diyerek. Oysaki annem, gözünü elindeki şişlerden ayırmadan parmağına ipi dolayıp “Allah mesut etsin yavrum, her şeyin hayırlısı, kısmet” deyivermişti de olduğum yerde kalakalmıştım. Halbuki ben, annemin “16 yaşında kıza mı nişan takmışlar! Daha neler, bu zamanda böyle erken yaşta nişan mı kaldı! Tüh tüh, bırak çocuk okulunu bitirsin değil mi? Neee bir de akraba mıymış? Vah vah çocuğum gidip Almanyalarda gurbetlik çekecek!” kabilinden bir dolu cümle kuracağını, o bu cümleleri söylerken nişanlı sözcüğünün ağzımda bıraktığı yapışkan ağırlıktan kurtulacağımı sanmışım.

Demek her şey olağandı, kızların “Hayırlı olsun, darısı başımıza” dilekleri, “Düğün ne zamana kız inşallah?” kıkırdamaları, “Damat bey de yakışıklıymış maaşallah!”ları... Benim ağzıma bir türlü sığmayan, sığdırmaya çalışsam da sakil, şekilsiz duran hayırlı olsunlar, kısmetler, inşallahlar, maşallahlar, nasipler o oturaklı

kadın edalarıyla onlarda olağandı. Herkes her şeye hazır, hazır-
lıklıydı demek.

Herkesin kenarda bir sandığı vardı; ne denir, nasıl denir, hangi
tülbent hangi hengâmede nasıl dolandır herkes her şeyi biliyor, bil-
mekle kalmıyor icap edeni icap ettiği biçimde icra ediyordu. Şükran
da işte bu iyi icra ekibindekiler gibiydi, bütün bu etli butlu laflar
karşısında hiç şaşırmamış, hiç mahcup olmamış, hiç kızarmamıştı.
Bütün sorulara “kısmet Allah’tan” edasıyla tartımlı, tevekküllü
cevaplar vermiş, topuklu terliklerinin üzerinde seke seke çayları
tazelemiş, bir dilim daha alın diye ısrar etmiş, servis tabaklarını
büyük zigon sehpaye “Allah aşkına çekinmeyin”lerle yerleştirmiş,
kahveleri usturuplu dağıtmış, peçeteleri tabakların kenarına üç-
gen kıvrımış, çatalları peçetelerin üçgenine yatırmıştı. Annesini
kollayıp, bir iki kızla birlikte “Hadi bi sigara tellendirelim” demiş,
nişan yüzüğünün hakkını tamamıyla vermişti.

O yılın yazında evlendi Şükran. Yakın arkadaşları arada iyi ha-
berlerini taşıdı sınıfa, kayınvalidesiyle birlikte oturuyorlarmış, o
da çalışmak istiyormuş ama kocası müsaade etmiyormuş, yakında
bir oğlu olacakmış. Sonra haberlerin arası açılmaya, Şükran’ın adı
unutulmaya, yeri doldurulmaya başlandı.

Şükran şimdi hâlâ Almanyalardadır ihtimal, bitmek bilmez yağ-
murlara bakarak sigarasını tellendiriyordur. Kocasını az evvel işe
yollayıp lavaboyu ovmuş sonra da camın önündeki koltuğa ayakla-
rını altına alarak oturmuş, otururken de derinden bir of çekmiştir.
Ş’lerin, F’lerin, Z’lerin, T’lerin hışırdayıp takırdadığı şu Almancayı
da sökmüştür çoktan. Türkçe cümlelerin içine arada Almanca söz-
cükler karıştırıyor, Almanca başladığı cümleyi Türkçe bitiriyordur.
Saçlarını kısacık kestirmiş, ince endamı yağ bağlamış, Alman
pastalarından hatırı sayılır bir göbek yapmıştır.

Annesiyle konuşuyordur sık sık telefonda. Nasıl oldun diyor-
dur, tansiyon ilaçlarını ihmal etmiyorsun ya diye tembihliyordur.
Kocasının geç saatlere kadar çalıştığından yakınıyor, çok şükür bir
yaramazlık yok diyor. Erkek kardeşini soruyor, düğün tarihi
belli olunca hemen kendisine haber vermelerini, uçak biletlerini
ona göre alacağını belki beşinci defadır söylüyordur. Konuştukça
hasreti depreşiyor, burnunun ucu kızarıyordur. Ahize elinde, ba-
kışlarını köşedeki gazetenin başlığına dikip sustuğu kelimelerin

boğazında düğümlenmesine karşı koyamıyordu. “Kapı çalıyor, ben yine ararım” diyor, telefonu kapatıp gözyaşlarını eliyle siliyor, mutfığa gidip bulaşıkları makineye diziyordu.

Akşam mercedesin anahtarını alıp ıssızlıklar ve yağmurlar ülkesinde yola koyulacak, gidip gelen sileceklere baktıkça geçmişten bir günü hatırlayacak. Okuldan aldığı küçük oğlu arkada yün beresini çekiştirip uykulu sorular soracak, Şükran dikiz aynasına bakarak cevaplayacak soruları, akli hep başka yerde. Hep.

Bihaberliğin İrtifası

Tuğrul, annesinin yanına oturdu, elini avcuna aldı, ben geldim anne dedi. Gece nöbetlerinden döndüğünde de annesinin odasına uğrar, ben geldim anne derdi, eskiden. Anne ben geldim, dedi bir kez daha ve bu kez artık kendini tutamadı, sarsılarak çıktı odadan.

Selim tam yerinden kalkıp arkasından gidecekti ki vazgeçti. Mutfaktan Tuğrul'un boğuk hıçkırıkları duyuldu. Girişteki boy aynasına yansıyan görüntüde abi kardeş birbirlerine sımsıkı sarılmışlardı, Tuğrul başını abisinin omzuna koymuş ağlıyordu, abisinin Tuğrul'un sırtındaki elinde külü uzamış bir sigara yanıyordu.

Bir oğlum olsun istiyorum, demişti. Film festivalinin gece seansından çıkmışlardı. İstiklal'de yan yana yürüyorlardı. Bir İtalyan filmiydi. *Oğul Odası*. Epey hüzünlenmişti Tuğrul, sonra da böyle demişti. Gerçekten mi diye sormuştu şaşkınlık içinde Selim. Evet demişti, bunu hep istedim. O kadar istiyorsan bir yol bulunur herhalde, sen benden daha iyi bilirsin ya, demişti Selim. Epey bir süre sessiz yürümüşlerdi, hafif rüzgârlı bir bahar akşamıydı. Ben yeğenimi özledim aslında, iki yıldır görmedim keratayı, demişti Tuğrul uzun, upuzun sessizlikten sonra. O zaman abinle barış artık, demişti Selim de. Ayrılmışlardı caddenin başında. Bu gece ben sana gelmeyeyim demişti Selim. İyi, peki demişti Tuğrul da, soğuk soğuk, bir taksiye atlayıp gitmişti. Selim, eve gidememiş, saatlerce sokaklarda yürümüştü.

Başını kaldırıp büyük kristal avizelere baktı. Oldum olası sevmemdi gösterişli şeyleri. Eşya, insanı içeri hapsedip zihnini işgal etmekten başka neye yarar, diye düşünüyordu Selim. Anlaşıldı, seninle bu konuda hiç anlaşamayacağız demişti gülerek Tuğrul, bu düşüncelerini ilk duyduğunda.

Nisa Hanım'ın yüzüne kaydırıp bakışlarını Selim. Tuğrul'un yüzünü hatırlatan bir anlam buldu bu yüzde, gözleri kapalıyken bile uçmayan bir anlam. Babama benzemektense anneme benzemeyi tercih ederim demişti kaç kere. Bir kalabalıkta dikkat çekmeme-

sine imkân yoktu. Nereye gitseler Tuğrul'a odaklanan bakışlardan bunalarak mıknaş gibisin, diye isyan etmişti Selim bir keresinde. Eee ne yapalım canım, genetik miras, anneciğimden, demişti Tuğrul da böbürlenerek.

Tuğrul geri geldi, gözleri kızarmıştı, burnunun ucu da. Yüzünü yıkamıştı, teninin parıltısından belliydi, bir ferahlık yayılmıştı yü-züne. Annesinin yanı başına, sırtı pencereye dönük oturdu sonra da pikeyi kaldırıp yanına uzandı, başını göğsüne koydu, gözlerini yumdu. Onlara bakarken Selim'i uyku bastı, sabah çok erken uyanmıştı, bu güneşin önünde ne güzel uyunurdu şimdi.

Nisa Hanım'ın yatağı pencerenin karşısındaydı, gözlerini açabilse camı delen gül tomurcuklarını görebilirdi. Selim'in teyzesinin köy evinde de, büyük yağ tenekelerine dikilmiş güller vardı. Eşya umurunda değildi ama çiçeğe, ağaca, kuşa, böceğe tutkundu. Sen de benim bir oğlumsun, diye diye büyüttmüştü teyzesi Selim'i. Her yıl birlikte gitmişlerdi mezar ziyaretine, birlikte gözyaşı dökmüşlerdi. İstanbul'a gitmesini hiç istememişti teyzesi, sen dayanamazsın oralarda, betonun içinde, demişti. Dayanmıştı.

Açık pencereden evin önünden geçen birkaç çocuğun sesi duyuldu, yüksek sesle şakalaşıyorlardı birbirleriyle. Oğlum sen ne anlarsın ondan, ver bana, ver bak göstereyim, durun oğlum bi dakika. Her şeyi sen mi biliyorsun yani? Her şeyi Tuğrul bilirdi, her şeyin en iyisini o bilirdi.

Doktorluğun da en iyisini bilirdi. Geçen yıl o özel hastaneden gelen teklifi elinin tersiyle ittiğinde Selim nasıl da zıvanadan çıkmıştı. Anlamıyor musun, benim burada olmam lazım demişti, bu insanların yanında. Hem ne yapayım ben parayı? Selim hiç anlayamamıştı, hâlâ anlayamıyordu, belki de onu anlamak için böyle bir evden çıkmak lazımdı.

Bu çocuk nasıl sağ çıkmış o arabadan demişti teyzesi. Bir yandan ağlıyor, bir yandan Selim'i göğsüne bastırıyordu. Sonra, çok sonra, kazanın nasıl olduğunu soranlara, camlar patladı demişti Selim. Başka bir şey hatırlamıyordu. Hepsi buydu, camlar patladı. Bir tırla çarpıştıklarını da hatırlamıyordu, arabadan dört ceset çıktığını da, cesetlerin siyah naylonlar içinde yan yana dizildiğini de.

Sen hiç çocukluğunu anlatmıyorsun demişti Tuğrul bir keresinde. Hiçbir şey hatırlamıyorum demişti Selim de gülerek. Geriye

gittikçe her şey kararıyor bende. Hem ne gereği var geriye gitmenin, ne görüyorsan oyum işte.

Tuğrul kalktı, diz çöküp yere oturdu bu sefer de. Anne, dedi tekrar. Selim'e dönüp gelsene sen de şöyle dedi, gel annem görsün seni. Selim bu isteği pek anlayamadı, ne diye görsün ki beni dedi içinden ama kalktı. Üstündeki kot montu çıkarıp koltuğa bıraktı, kısa kollu, bedenini saran mor bir tişört vardı üstünde, pazulu kolları dipdiri idi. Saçları James Dean gibi diye düşünmüştü onu tanıdığı ilk gün Tuğrul. Kaşının bitimindeki pearcing'in gümüş top-ları ela gözlerini daha da belirginleştiriyordu. Hafif eğilerek baktı kadına. Yoğun bir parfüm kokusu esti geçti. Bu yarı aralık gözler-deki ışık, ölümün karanlığına düşmemek için çırpınıyordu sanki.

Selim'in içi ürperdi. Tuğrul, ille gel diye ısrarcı olmasa gelmezdi, ama onu yalnız da bırakamazdı. Ne duygusuz adamsın sen demişti Tuğrul bir keresinde. Duygusuz değilim mantıklıyım, hayatı da ölümü de abartanları sevmiyorum demişti. Komik geliyor bu vicık vicık duygusal konuşmalar filan, hiç benlik değil.

Gözleri biraz aralandı kadının, deminkinden belirgin biçimde gülümsedi. Birden bir güç bulmuşçasına dikkatle Selim'e baktı, sonra oğluna ve sonra pencereden dışarıya. Gözkapakları yine dermansız düşüp kaldılar. Bu anı, annem anladı, eminim bundan diye anlatacaktı sonra Tuğrul.

Selim geçip koltuğa oturdu yine. Tuğrul'un abisi Ayhan salona gelmedi hiç. Mutfaktan fısıltılı sesi geliyordu, kelimeleri o kadar sessiz söylüyordu ki... Ama yine de karısıyla konuştuğu anlaşılı-yordu.

İki yıldır konuşmuyordu abi kardeş. Tuğrul anlatmıştı hikâyeyi, abim kalkıp da bu senin üstüne vazife değil diyemedi o kadına, beni ezdi geçti diye bitirmişti sözlerini.

Halbuki iyi anlaşmışlar o güne kadar, en son babamın cenaze-sinde birbirimize sarılıp ağlamıştık, eve gelip aynı yatağa uzanmış, sabaha kadar çocukluk günlerimizi konuşmuştuk, demişti çok sarhoş oldukları o gün. Abisinden ve ailesinden uzun uzadıya söz etmişti. Belki kendisi de epey sarhoş olduğundan çok etkilenmişti dinlediklerinden.

Abim mahallenin yakışıklısıydı ama aynı zamanda da haydudun biriydi diye başlamıştı o gün. Birinin kafasını yarmadan hafta geç-

miyordu, mahallede taş atıp kafasını yarmadığı çocuk kalmamıştı biliyor musun, demişti, yine de onu benden daha çok sevdiklerini düşünürdüm. Bu cümleden sonra içini karanlık basmıştı Selim'in. Ne kendisiyle karşılaştıracak bir kardeşi ne o karşılaştırmaya malzeme sunacak anne babası vardı. Bir zamanlar olmuşlar mıydı? Hayal meyal görüntüler vardı zihninde. Hepsi buydu. Bağırıp çağırılmazlar mıydı abine? diye sormuştu sonra Selim, sayıklar gibi. Yok, tam tersi annem bas bas bağırırdı, ağzına geleni söylerdi; ama yine de abimi başka sevdiklerini, bu haydutlukların, o sevgiyi artırdığını düşünürdüm. Çocuk aklımla kinlenirdim buna. Niye kinlenirdin? diyecek olmuştu Selim. Niye olacak ben yapsam beni sevmeye devam etmeyeceklerini hissederdim de ondan, soru mu bu şimdi, demiş anlatmayı bırakmıştı.

Tuğrul'un öyle grip halleri vardı, sigortası birden atardı, hele ki sarhoşken. Aptallığa hiç tahammülüm yok diye bağırırmıştı bir keresinde de Kaş'taki o meyhanede, herkes dönüp bakmıştı. Masada Selim'i öylece bırakıp otele gitmişti sonra da. İçince hiç çekilmiyorsun demişti Selim ertesi sabah kahvaltıda. Buna da surat asarak cevap vermişti, gazetesine gömülmüş, sahilde güneş yağını sürüp bütün gün tek kelime etmeden güneşlenmiş, bu da yetmezmiş gibi cep telefonunu elinden düşürmemiş, ha bire konuşup gülmüştü.

Tuğrul'un abisi mesaj atmıştı, doktor eve götürün, artık yapabileceğimiz bir şey kalmadı diyor, gelsen iyi olur, diye yazmıştı. Mesajı okuyunca Selim'i aramıştı o da, ağlamaktan konuşamıyordu. Sonra biraz sakinleşince konuştuklarında, kendimi hazırladım sanıyordum, demişti. Bir yıldır annemi görmeye her gittiğimde uçakta, annem bir gün ölecek ve bunu göreceğim, diye düşündüm. Aklımca, antrenman yaptırıyordum kalbime.

Ölümün burnunun dibindeyiz diye düşünür herkes, hatta biz ahmak doktorlar bile öyle zannederiz, boş laf! Hayır değiliz, orada hastayla ne kadar yakın bir bağ kurarsan kur, o ölümün senin kalbinle bir bağı yok, o başkalarının ölümü, demiş sonra da hiç beklenmedik biçimde, sen de gelir misin, hatta ne olur gel, demişti telefonda. Olur... Olur tabii demişti Selim kekeleyerek. Son bir ay içinde ikinci defa izin isteyecekti, suratsız herif yine söylenecek, canını sıkacaktı.

Tuğrul iki yıl önce annesi ameliyat olduğunda İzmir'e gitmiş bir hafta kalmıştı yanında. Uzun zamandır ilk defa annesiyle bu kadar uzun zaman geçirmişti. Sohbetler etmiş, anılarını tazelemiş, dedi-kodu yapmışlardı. Kendi elleriyle yemekler pişirmişti anneciğine ve o bir hafta boyunca Selim'i sık sık aramış, her aradığında bir dolu ayrıntıyla annesini, ne yapıp ettiklerini anlatmıştı. Bir sabah kahvaltısında, birlikte ay ne güldük, dediği o çocukluk anısını bile anlatmıştı Selim'e.

Gürcü hizmetçi geldi, bir şey içer misiniz diye sordu. Tuğrul annesinin yatağının başucunda oturuyordu hâlâ, başını annesinin elinin üstüne koymuştu. Epeydir tek kelime etmiyordu, gözlerini kapatmıştı. Başını kaldırdı Selim, içmem dedi fısıltıyla, sağ olun.

Antredeki Ayhan, yarım saate gelirim, dedi Gürcü hizmetçiye ve kapıyı usulca kapatıp çıktı.

Ben de bari bir sigara içeyim deyip mutfığa geçti Selim. Bir sigara içeceğim siz işinize bakın, dedi, kadın pirinci tereyağında kavuruyordu. Dün akşam biraz çorba yedirdim hepsini çıkardı, hiçbir şey, tek lokma yiyemiyor artık, dedi. Kavurduğu pirince su ekledi. Arkadan bağladığı tülbindenin ucuyla gözünden akan yaş sildi. Çok acı çekti kadıncağz hastane köşelerinde, git gel... Allah her şeyin hayırlısını versin, dedi. Elindeki havluyla sildi bu sefer gözünü.

Siz epeydir yanındaydınız değil mi, dedi Selim, aralı balkon kapısına yan durmuş dumanı dışarı doğru üflerken. Yedi yıl oldu geçtiğimiz ay, dedi. Çok iyi insan Nisa Hanım, çooook! Bir gün kalbimi kırmadı biliyor musunuz, bir gün ters bir şey söylemedi. Patates soymaya başlamıştı. Ayhan Abi de çok iyi insan. Büyükhanım hastalandığından beri bir ayağı bu evde. Allah evladın da hayırlısını versin, bak ne güzel iki oğlu var, analarına sahip çıktılar. Öyle dedi, Selim bir şey demiş olmak için. Sonra da Ayhan Bey'in eşi gelmiyor mu hiç? diye sordu.

Tuğrul duysa küplere binerdi diye düşündü, sana mı kaldı ki-min, nereye, ne zaman geldiğini sormak, ne meraklısın derdi. Söylenir de söylenirdi. Belgin Hanım mı valla o... İşte büyükhanım hastalığından beri... Yani iki yıl mı oldu tabii ya, neredeyse iki yıl oldu, ne yalan söyliyim herhalde toptasan dört beş kere anca gelmiştir. Ama Ayhan Abi hiç ihmal etmez annesini, iki yıl önceki ameliyatında da yine Ayhan Abi geldi kaldı bir hafta yanında. Bana

da izin verdilerdi memlekete gittiydim, yemeklerini bile elleriyle yapıp yedirmiş Ayhan Abi, dedi.

Selim'in sigarasının külü yere düştü, masadan aldığı bir peçeteyle eğilip külü almaya çalışırken, hangi ameliyatı diyorsunuz? dedi. İlk teşhis kondu ya, işte o tehlikeli olanı diyorum dedi kadın, tuzluğun kapağını açtı. Ay ne ıstırap çekti büyükhanım. O zaman Tuğrul gelmemiş miydi? diye sordu sesini alçaltarak Selim. Yok canım o zaman Tuğrul Bey... Hah kongresi vardı, tabii canım kongresi vardı, yurtdışına gitmişti, gelememişti, iyi hatırlıyorum dedi. Selim bir sigara daha yaktı.

Siz de Tuğrul Bey gibi doktor musunuz diye sordu kadın. Tencerenin kapağını kapattı, ocağın altını kısıtı eğilip. Selim'in pearcing'ine kaçamak bir bakış attı, oradan saçlarına zıpladı o kaçamak bakış, sonra balkon kapısına dayanmış olan koldan fırlayan coşkun pazılara. Selim bir an duraladı. Yok, dedi ben doktor değilim. Kadın tekrar bir süzdürdü Selim'i.

Abi kardeşin arasının bozuk olduğuna pek üzülüyordu büyükhanım, ama bak nasıl sarıldılar az önce, et tırnaktan ayrılır mı hiç, dedi ve birden iki gözünden de iri gözyaşları boşandı, boynuna doğru ilerleyip gitti damlalar. Tuğrul Bey'i de çok sever büyükhanım ama dedi, burnunu çekti. Nişan yüzüğünü Tuğrul Bey'e veriydi üç dört yıl önce, abine küpelerimi verdim, bu da sana benden hatıra kalsın, eşine hediye edersin demişti. Çok da güzel bir yüzüktü, parmağından çıkarıp vermişti, rahmetli eşi bir Ermeni ustaya yaptırmış, elmaslı yakutlu hoş bir yüzüktü. Öyle mi, dedi Selim, dalıp gitmişti. Tuğrul Bey de kaç yaşına geldi evlenmiyor, şimdikiler geç evleniyor, dedi. Sigarasını muslukta söndürüp çöpe atarken ben bir lavaboya gideceğim, dedi Selim.

Koridorun sonunda sağda demişti kadın. Soldaki odanın kapısı açıktı, yatak odasıydı Nisa Hanım'ın. Yatağın üstünde işlemeli bir örtü vardı, bir boy aynasına asılı duran siyah taneli bir tespih. O bir hafta boyunca hep konuşmuşlardı, onca ayrıntı anlatmıştı. Gardırobun ahşap işçiliği göz alıcıydı. Peki, nereye gitmişti annesinin yanına gitmediyse, diye düşünerek banyoya girdi. Banyoda bile danteller vardı, hem de hiç görmediği renkte, koyu yeşil. Sepette renk renk sabunlar, bazıları bayağı eskiydi, Arapça yazılar vardı üstlerinde. Yok, galiba Osmanlıca bunlar, diye düşündü.

Telefonda konuştuklarını hatırlıyor, annemle şimdi kahve içiyorduk, anneme bir zeytinyağlı fasulye yaptım ki bugün... Tuğrul'un o uzun vaazını hatırladı birden. Antakya'da eski bir hanın girişi kapısındaki yazıları görünce Arapça bunlar herhalde, deme gafletine düşmüştü Selim. Arapça değil Osmanlıcadır bunlar, diye başlamıştı Tuğrul. Millet bunu neden anlamıyor hakikaten çözemiyorum. Koca bir hafta nereye gitmişti bu adam, yoksa Barselona'ya mı? Lisede sesi davudi bir edebiyat hocamız vardı, Nurettin Bey, bir güzel anlatmıştı, ben şıp diye anlamıştım; ama sınıftaki pek çok kişi öyle mal mal bakmıştı. Arap harfli ne görse Arapça diyen beyinsizler memleketi. Yahu 1928'e kadar sen bu harflerle yazıp okuyordun desen, bön bön bakarlar suratına. Osmanlıca neymiş anladın mı çocuğum, Arap harfleriyle yazılan Türkçe.

Annesinin antika merakını hep anlatırdı Tuğrul, kendisine de annesinden geçmiş işte. O Erol denen tipsiz herifle bir Barselona muhabbeti dönüp durmuştu o zamanlar, bir türlü anlam verememişti, yoksa... Aşırı derecede düzenli ve pırıl pırlı banyo. Pasaportundan anlaşılır ama. Yalan söylemişti işte, ama neden? Sifonu çekti, elini yüzünü yıkadı. Ne diyecekti ona şimdi, bunu sorabilecek miydi?

Bir lavanta kolonyası vardı aynanın önünde, biraz ferahlamak istedi, avcuna bolca döküp yüzüne, saçlarına sürdü ve çıktı. Soramayacaktı. Nereden çıkarıyorsun, derse ne diyecekti. Hizmetçi kadınla konuştuk o söyledi mi? İşte sen busun diye başlardı. Zeytinyağı gibi üste çıkardı. Yutkundu. Kalbinin üstüne bir ağırlık gelip oturdu.

Sofra hazır, dedi mutfağın kapısından geçerken Gürcü hizmetçi, Tuğrul Bey'i de sesleyin, buyurun, dedi. Bir hafta. Ne saçmalık bu! diye başlardı söze. Duygusuz, ruhsuz bir adamsın sen. İnsanın acısını da anlamıyorsun diye devam ederdi. Evet hisli ve içli olan acımasızlıkla yargılanıyordu, dünyanın kanunu böyleydi. Salona girdi, Tuğrul'un omzuna hafifçe dokunarak hadi gel, biraz bir şeyler atıştıralım, dedi. Koluna girip ayağa kaldırdı, sessizce mutfağa gittiler.

Hariçten Gazel

Ooo hanımefendi hoş geldiniz!

Hoş bulduk, geçiyordum da bir uğrayayım, dedim.

Aman efendim ne şeref! Eliniz ne kadar sıcak!

Nasılsınız?

Sizi görmekle pek iyiyim.

İşleriniz nasıl, yoğunsunuz galiba?

Her zamanki gibi, ama şikâyetçi değilim, çalışmazsam yoruluyorum.

Bilmez miyim, sahiden sizin kadar çalışmayı seven az kişi gördüm. Hatırladığım kadarıyla uykuyla da aranız iyi değildi, değil mi?

Hem de hiç hanımefendiciğim hem de hiç, ee yaşlılık işte... Ne içerdiniz? Gerçi saat azıcık geç oldu; ama belki çay ocağında hâlâ birileri vardır, ne dersiniz, şansımızı bir deneyelim, ne söyleyeyim size?

Aaa hiç gerek yok, gerçekten. Aramayın aramayın, kapatın telefonu. Çok kalmayacağım zaten.

Neden, bir randevunuz mu var?

Yok, canım sizi meşgul etmeyeyim dedim.

Canım mı, bana canım mı dediniz?

İşte lafın gelişi canım.

Bakın yine dediniz.

Ama siz böyle yaparsanız...

Ne yapacaksınız bu akşam?

Bilmem, bir şey planlamadım.

Yani yemeğe davet etme cesaretini göstersem bana evet deme ihtimaliniz var, demek mi oluyor bu?

Bilmem...

Yani olabilir mi diyorsunuz?

Çok uzun kalamam ama?

Aman efendim ne bahtiyarlık! O halde hemen çıkalım! Bir bakalım evet, çantam burada, şu dosyaları da alayım, bir de, bir de...

Bunu mu arıyorsunuz?

Yok yok, bir zarf arıyorum, az önce buralardaydı?

Nasıl bir zarf?

Sarı büyük bir zarf.

Ama sizin için erken bir saat değil mi, masanızın üstüne bakılırsa daha çok işiniz varmış gibi duruyor?

Hanımefendiciğim sizinle yemeğe çıkmaktan daha önemli ne olabilir? Çok rica ederim. Hah zarfı da buldum.

Hep böyle mi konuşursunuz?

Hadi eldivenlerinizi unutmayın. Ahh ne aptallık benimki de.

Neden?

Bir daha gelmeniz için elime geçmiş kozu kendi ellerimle ateşe attım!

Siz böyle mi çıkıyorsunuz? Dışarı epey soğuk.

Sizin yanınızda soğuk bana işlemez efendim.

Ama canım siz...

Bakın yine dediniz.

Ama...

Neden bu kadar korkuyorsunuz ki, deseniz ne olur yani?

Nereye gideceğiz?

İstedığınız özel bir yer var mı?

Bilmem, yakınlarda bir yer olsun.

Şöyle çok gürültülü olmayan, küçük bir meyhaneye ne dersiniz?

Meyhane mi?

Yemekte su içecek değiliz ya! İki kadeh bir şeyler içebileceğimiz bir yerden söz ediyorum korkmayın, pavyona gidecek değiliz.

Ben çok içmem ama.

Ben de. Yürüyerek mi ineceğiz?

Bilmem, gayri ihtiyari merdivene yöneldim öyle.

Yoksa benimle asansöre binmeye korkuyor musunuz?

Daha neler?

Öyleyse buyurun.

Kameralar var, korkmayın. Yüzünüzü kaldırın da bendeniz de sevap kazanayım.

Şu son film müziklerinizi çok beğendim.

Sahi mi?

Evet kesinlikle.

Keşke yukarda söyleseydiniz, bir tane takdim ederdim, ama önemli değil, ev adresinizi bırakırsanız ben yollatırım size en kısa zamanda.

Çok teşekkür ederim.

Niçin?

Nasıl niçin? Öyle denmez mi bu durumlarda, garip sorular soruyorsunuz.

Hangi durumda?

Ama ca...

Canım mı diyecektiniz?

Ağzımı açmaya korkuyorum artık yanınızda.

Buyurun efendim.

Yakın mı gideceğimiz yer?

Uzak değil, ama neden yürüyelim bu soğukta? Benim çantam da biraz ağır, hem sonra sizi dönüşte nasılsa arabayla bırakacağım.

Peki.

Bi dakika ben açayım kapıyı.

Teşekkürler.

Sustunuz küçük hanım?

Konuşmaya korkuyorum da ondan.

Tarihi yarımadaya mı gidiyoruz?

Yoksa biliyor musunuz gideceğimiz yeri?

Adını söylemediniz ki nerden bileyim?

O zaman yine söylemeyeyim, sürpriz olsun. Bir Rum meyhanesi?

Yoksa?

Tahmin ettiğiniz değil.

Nerden biliyorsunuz, daha söylemedim ki?

Tarihi yarımadada Rum meyhanesi deyince akla ilk o gelir de...

Bizim gideceğimiz yeri ise pek kimse bilmez.

Kendinize pek güveniyorsunuz.

Siz güvenmiyor musunuz?

Sizinle başa çıkamıyorum.

Yapmayın küçük hanım.

Beş dakika kadar sonra:

Yine sustunuz.

Peki susalım.

Üç dakika sonra

İşte geldik, söyleyin bakalım biliyor muydunuz burayı?

Hayır.

Bakın, doğru tahmin etmişim işte.

Hoş geldiniz Mahir Bey.

Müdavimisiniz galiba buranın?

Sandığınız kadar içmem. En son ne zaman geldiğimi bile hatırlamıyorum. O kadar az çıkıyorum ki dışarı.

Hiç inandırıcı değil.

İnanın ki öyle, ben kendi halinde bir adamım, çalışmaktan eğlenmeye zaman ayıramıyorum. Hem zaten benim eğlencem çalışmak, doğrusu pek de aramıyorum.

Niye öyle bakıyorsunuz, yoksa inanmıyor musunuz bana?

İnanmakta zorlanıyorum diyelim.

Hakkımda ne biliyorsunuz ki?

Çok şey değil, ama sık çıktığınızı düşünüyorum hem de...

Hem de ne?

Boş verin.

Peki.

Ne arzu edersiniz efendim?

Hanımefendi ne yemek isterler?

Balık isterim.

Izgara mı?

Evet.

O zaman size şöyle güzel bir lüfer yaptırayım efendim.

Ne dersiniz?

Olabilir, güzel olur.

Meze ne alırsınız?

Mahir Bey, siz karar verin hadi, buranın nesi iyidir siz biliyorsunuz.
Memnuniyetle küçük hanım.

Yaklaşık bir saat sonra

Konu buraya nereden geldi anlamadım hiç.

Bütün konuların merkezi bu.

Ve tabii sizin de uzmanlık alanınız değil mi?

Genç ve yakışıklı değil mi?

Anlamadım.

Deminden beri gözünüzün takıldığı kişi, arkamda oturan?

Ne münasebet?

Kızmak size çok yakışıyor.

Sizinle ciddi bir şey konuşmak mümkün olmaz mı hiç!

Yarım saat sonra

Hayret içindeyim şu anda!

Gerçeği kabul etmek zor geliyor da ondan.

Ne demek yalnızca cinsellik vardır?

Öyledir çünkü küçük hanım. Öznenin kadın ya da erkek olması ne fark eder? Yaşanan şey ikisinde de aynı!

Hiç katılmıyorum bu görüşünüze. Yani siz bir erkekle de...

Evet, tabii ki. Bundan doğal ne olabilir?

Şu an gerçekten şaşkınlık içindeyim!

Bence değilsiniz. Sadece şaşırmanız gerektiğini düşünüyorsunuz.

Bu da ne demek?

Elinizle göğsünüzü mü tuttunuz az önce?

Mahir Bey, sizinle gerçekten başa çıkılmaz.

Ama siz de beni tahrik ediyorsunuz.

Karşınızda nasıl oturacağımı şaşırdım. Gözleriniz bütün hareketlerimi takip ediyor.

Siz de bu kadar cazibeli olmasaydınız, ne yapayım efendim kabahat bende mi?

10, 11 belki de 12 dakika sonra

Son kez soruyorum Boğaz'da bir kahve?

Hayır hayır, başka sefere? Sabah erkenden çok önemli bir toplantım var. Niye sola döndünüz?

Bana gitmiyor muyuz? Boğaz'a gitmediğimize göre?

Çok üzgünüm ama gelemem, söyledim ya yarın...

Yorum yaz

Garson

Ya bu Mahir Bey hakikaten mahir adam ha, helal olsun be! Kaymak gibi karı Allahıma dinime!

Yan masadaki muhasebeci Rıfkı Bey

Abi adam kızı resmen gözleriyle yedi, yuh! Yuuh ki yuh! Kıza bak herife bak! Armutla ayı denklemi hiç değişmiyor demek ki.

Köşedeki tuhaf kadın

Ne demeye dolanırsın şu herifle be anam.

Başgarson

Mahir Bey... Mahir Beeey...

Çapraz masa

Ya yazık kadına, vallahi bunaldı adamın tacizlerinden ha! Şu göz-
lere bak fıldır fıldır! Ya sözleri! Aman bırakın canım ne bunalması,
bunalan kadın kalkar gider, ne demeye oturup duruyor. İnsaf arka-
daşlar! Görmüyor musunuz zavallı ne kadar ürkek. Nasıl kalksın
gitsin? Bence gelerek hata yaptığını anladı ama artık çok geç.

Aşçı

Ne utanmaz herif bu arkadaş! Körpecik kıza, bak hele bak!

Diğer çapraz masa

Bu var ya, şimdi hesabı da bi güzel adama ödetir. Ooohhh ne âlâ
memleket! Asıl bunlardan korkacaksın kızım! Şu naza işveye bak!
Haaah yolu öğrenmiş haspam!

Kapsama alanı dışındaki muhtemel yorumcu 1

İnsanlar o kadar sıkılıyor ki kendi hayatlarından...

Kapsama alanı dışındaki muhtemel yorumcu 2

Yani bence herkes istediğiyle birlikte olabilir. Hani nasıl derler davul
bile dengi dengine ama bence yok öyle bi şey yani. Uyumsuzluk
da bir denge sonuçta.

Kapsama alanı dışındaki muhtemel yorumcu 3

Yok yok, insanlar ruhunu kaybetti, ne yapsan boş!

Hariçten bir gazel

Uleyyn bu gece de yalnız içcez uleynnn! Bak şu amcama takmış
koluna tazeyi! Ahhh ulen ahhh helal olsun amcam helal!

Makbule Aras Eivazi'nin 18 öyküden oluşan kitabı
Sonun Bacakları, gündelik yaşamın, serin öğle
uykularının, yön değiştiren rüzgârların tekinsiz ikliminde
geziniyor. Gizlenmiş kederlerle, sokakta, evde, balkonda
kalan izlerle; her şeye hakkı olanlarla değil de hakkına
ancak bir oyaklı tülbent düşenlerle buluşturuyor bizi.
Makbule Aras Eivazi, bir başka bakış, bir fısıltı daha var
diyor ve onun diliyle kuruyor öykülerini.

"İnsan neyi kaybedeceğini, nasıl kaybedeceğini bilir mi?
Belki de bunun bir önemi yok. Asıl mesele şu ki insan,
hiç yalnız kaybetmiyordu ve bunu çok geç anlıyordu.
İki kişilik bir yükü tek başına sırtlanmanın mümkün
olmadığını da. İnsan ne çok şeyi sonradan anlıyordu.
Ve belki de bu, çok daha iyiydi. Her şeyi anlaya anlaya
yaşamak mümkün değildir belki de. Anlamak, bazı
duyguları yok ediyordu."

Kapak resmi:
Hemad Javadzade, *Disturbance* serisi, *Kuşlar Kompozisyonu*,
tuval üzerine akrilik, 140x180 cm, 2016

ISBN 978-975-08-4930-5

18 TL

KDV'den
muafır.